

ОТЧЕТ

**ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 1999 г.**

София, 2000 г.

Външната икономическа и политическа среда, в която се развиваше България през 1999г.

През по-голямата част от 1999 г. българската икономика се развиваше в неблагоприятна външна среда. Военният конфликт в Югославия прекъсна основни транспортни артерии за българските износители, от една страна, и повлия отрицателно върху оценката на риска за целия регион, отблъсквайки чуждестранните инвеститори.

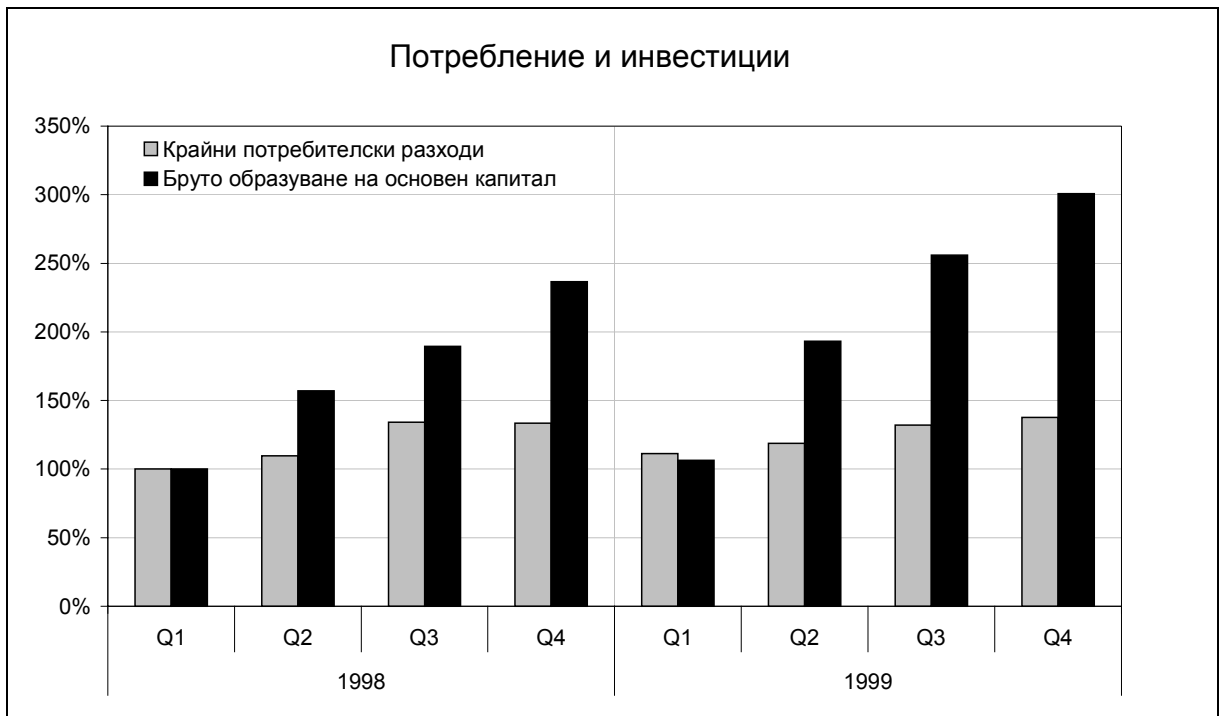
Друг фактор, оказал съществено влияние върху икономиката на България, са цените на суровия нефт, които нараснаха значително през втората половина на годината, като с това допринесоха за влошаването на търговския баланс на страната.

През втората половина на 1999 г. икономиките на страните от Западна Европа започнаха да ускоряват темповете си на растеж. Данните на Евростат показват, че за четвъртото тримесечие на 1999 г. растежът на БВП на ЕС е достигнал 3.1% при 1.70%, 1.76% и 2.20% съответно за първо, второ и трето тримесечие. Това развитие рефлектира върху динамиката на вноса на ЕС, който в стойностен обем достигна двуцифрени темпове на растеж през втората половина на годината, като това имаше съответния положителен ефект за българския износ.

Наред с оптимистичните данни за развитието на икономиките от ЕС, положителни сигнали постъпват и от други страни – важни търговски партньори на България. Русия започна да преодолява последиците от финансовата криза и да регистрира икономически растеж, в страните от ЦЕФТА (с изключение на Румъния) се наблюдава ускоряване на темповете на растеж.

Вътрешни фактори

На базата на данните за БВП за 1999 г. може да се направи извода, че вътрешното търсене продължава успешно да компенсира спада в износа и да допринася за повишаване на добавената стойност в икономиката. Съществена част от това вътрешно търсене е инвестиционна активност, като положителната тенденция от 1998 г. не само се запази, но дори темповете на инвестиране се увеличиха. За разлика от потреблението, което е силно инерционно, инвестиционното търсене реагира бързо на промените в общата макроикономическа среда. Кризата в Косово причини временно снижаване на темповете а растеж на инвестициите през четвърто тримесечие на 1998 г. и първо тримесечие на 1999г., поради създалата се несигурност в този период. След като българската икономика остана стабилна по време на конфликта (като вместо да изпадне в рецесия според редица очаквания, само намали темповете на растеж), инвестиционното търсене бързо започна да расте. По данни на НСИ разходите за бруто образуване на основен капитал са нараснали с 25.3% спрямо 1998г.

Външен сектор

Износът започна да нараства от август 1999 г. заедно с нарастването на външното търсене през втората половина на годината. Това се откроява особено отчетливо на фона на ниското търсене през първото полугодие, което съвпадна във времето с пречки пред растежа на износа от локално естество, като военните действия в Югославия и реструктурирането на някои големи държавни предприятия – износители. Икономическият подем в страните от Европейския съюз се отрази благоприятно върху българския износ, който за последните две години е наполовина ориентиран към ЕС.

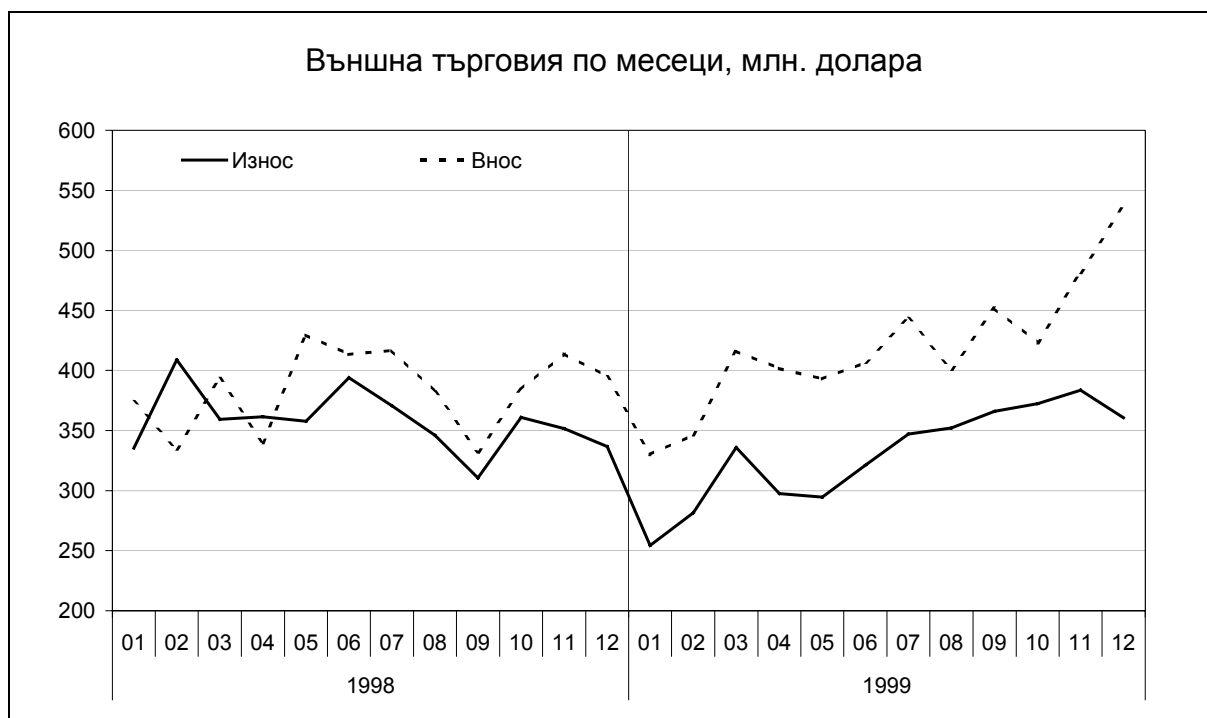
Нарастването на стойностния обем на износа за последните месеци на 1999г. се дължи и на увеличаването на цените на определени групи стоки. Особено ясно изразени са тези тенденции по отношение на нефтопродуктите, металите и торовете, които са с висок дял в българския износ. Цената на суровия нефт на международните пазари остана важен фактор както за вноса, така и за износа на България.

Възстановяването на износа през втората половина на годината бе подпомогнато до известна степен и от обезценката на еврото (съответно лева) спрямо щатския долар. Това влияние обаче е трудно да се изолира на базата на съществуващите данни, защото делът на доларовите разплащания в търговията намалява за сметка на валутите на страните от ЕС. През 1999 г. делът на доларовите разплащания в износа е бил 60.3% при 65.8% за 1998 г. Обратно, делът в износа на плащанията в евро валутите е нараснал от 30.5% за 1998 г. до 34.9% за 1999 г. – напълно съответстващо на задълбочаващите се търговски връзки на България с ЕС.

Вносът през 1999 г. се характеризира преди всичко с нарастването на стойностните обеми, най-вече поради засиления внос на потребителски и инвестиционни стоки. На основата на сравнението на данните за външнотърговския стокообмен и националните сметки може да се направи извода, че се очертава известно забавяне на растежа на потреблението. Също

така в последните месеци на 1999 г. има известно забавяне на темпа на растеж на вноса на инвестиционни стоки.

Увеличението на цените на нефта на международните пазари дава сериозно отражение върху вноса на енергийни ресурси. Вносът на суров нефт и природен газ нараства с 57.1% за третото тримесечие и с 67.8% за четвъртото. За сравнение вносът на стоки от тази група е спаднал с 23.1% за първото тримесечие на 1999 г. и с 9.8% за второто.

При така очертаните тенденции на развитие, *търговското салдо* през 1999 г. се влоши съществено спрямо 1998 г. и достигна –1064.0 млн. долара. *Дефицитът по текущата сметка* за същия период е в размер на 659.1 млн. долара и това се дължи на реализираните излишъци по сметките услуги и трансфери. *Финансовата сметка* за 1999 г. е положителна, като излишъкът е с 393.2 млн. долара по-голям в сравнение с предходната година. Основен принос в нарастването на постъпленията имат преките чужди инвестиции, които възлизат на 770.4 млн. долара. Портфейлните инвестиции са отрицателни поради увеличените инвестиции на резиденти в чуждестранни ценни книжа, главно облигации.

Общият платежен баланс е положителен (86.4 млн. долара), а валутните резерви на БНБ се увеличават с 517.4 млн. долара (изключени са измененията, дължащи се на курсови разлики).

Промишленост

Може да се твърди, че оживлението в промишлеността през втората половина на годината е тясно свързано с възстановяването на износа в резултат на подобрените външни условия.

През първата половина на годината *промишлените продажби* спадаха в реално изражение спрямо 1998 г., но от средата на 1999г. тази тенденция се пречупи и секторът започна да възстановява производството. Увеличението

на общите приходи от продажби на промишлените предприятия през второто полугодие се дължи изцяло на *продажбите за износ*, докато продажбите на вътрешния пазар продължават да спадат. Второто се дължи най-вероятно на процеса на оптимизиране на разходите за производство. При съпоставяне на динамиката на промишлените продажби и износа по месеци през 1999 г. се наблюдава ясно изразена зависимост между двете величини. Особено силна е корелацията при нефтопродуктите, напитките, тютюневите изделия, електрическите машини и облеклата.

Приватизация и реструктуриране на икономиката

Фактите подсказват, че през 1999 г. *приоритетна цел на приватизационния процес* са били не постъпленията от продажбите на държавни предприятия, а отделянето на държавата от финансирането и поддържането на неприсъщи за нея дейности и пренасочването на свободния ресурс преди всичко към социалната сфера. В края на 1999 г. над две трети от държавните активи, предназначени за приватизация, вече са прехвърлени към частния сектор и се очаква през 2000 г. този процес да приключи.

През 1999г. бяха сключени най-много на брой сделки от началото на приватизационния процес през 1992 г. Общо те са 1224, или със 122 повече от 1998 г. Бяха реализирани и най-много продажби на големи държавни предприятия и на държавни предприятия с най-висока задлъжнялост. През тази година беше отчетен и най-високият процент касово раздържавени активи. Тъй като акцентът на приватизацията беше върху фирми с висока степен на задлъжнялост, то и договорените плащания бяха само с 15% повече от 1998 г., формирайки едва една четвърт от общия финансов резултат за 1999 г.

От съществено значение за ускоряването на приватизационния процес бяха продажбите на преобладаващия брой фирми, включени в група "Б" от *Програмата за изолация и ликвидация* (т.е. такива, крайната фаза на оздравителния процес при които е приватизация или ликвидация). Изпълнението на тази програма беше отлагано няколко пъти преди да се пристъпи към действителното ѝ приключване през 1999 г.

Заетост и производителност на труда

През 1999 г. продължи тенденцията на *оптимизиране на разходите в икономиката* и на увеличаване дела на добавената стойност в брутната продукция. Общо за икономиката добавената стойност през 1999 г. се е повишила с 2.4% в сравнение с предходната година, докато брутната продукция се е повишила едва с 0.3%. Фактор за регистрирания растеж на добавената стойност са *структурните промени*, извършващи се в икономиката. Доколкото инвестициите започнаха да се активизират едва от средата на 1998 г., то не може да се очаква техният ефект да е вече повлиял върху процеса на оптимизиране на разходите в икономиката. Или, с други думи, едва ли може да се говори за технологично обновяване на производството и продуктите, което да води до оптимизиране и значително снижаване на разходите. Ефектът от инвестициите също ще се прояви, но след една-две години. В този смисъл оптимизирането е най-вече за сметка на намаляване на заетостта.

Основният негативен ефект е временното намаляване на заетостта и респективно нарастване на равнището на безработица. Според данните от наблюдението на НСИ върху работната сила (от ноември 1999 г.) броят на безработните е нараснал с около 20 000 души спрямо ноември 1998 г., а нивото на безработица достига 17%. Секторът на нововъзникващите частни предприятия през 1999г. не е бил в състояние да създаде достатъчен брой нови работни места, които да компенсират намалението на заетостта в държавните предприятия и приватизираните фирми. Част от безработните са преустановили активното търсене на работа и са напуснали контингента на работната сила. Според цитираното наблюдение коефициентът на икономическа активност е намалял до 49.2% и е най-нисък от началото на провеждането на наблюденията. Основни причини за напускане на контингента на работната сила е напредналата възраст на част от безработните, както и обезкуражеността на друга част от тях поради ниското ниво на търсене на работна сила. Вероятно една част от напусналите работната сила са преминали в т. нар. “икономика в сянка”, тъй като е относително висок дялът на младите безработни, които са преустановили активното търсене на работа, въпреки че нивото на доходи в страната е ниско.

Банковата система

Банковата система на страната остана стабилна и през 1999 г. Годишното увеличение на балансовото число на търговските банки за 1999 г. е 9.9%, като този прираст се осъществи главно през втората половина на годината. В края на 1999г. около 52% от активите на банковата система са концентрирани в трите най-големи банки (Булбанк, ОББ, и Банка ДСК), включени в първа група от новата класификация на банките на БНБ.

В структурата на активите в обобщения баланс на търговските банки няма съществени изменения спрямо края на 1998г., освен че дялът на предоставените кредити на нефинансови институции се увеличава за сметка на дела на ценните книжа. В края на 1999 г., дялът на активите на търговските банки, деноминирани в чуждестранна валута, е по-висок в сравнение с края на предходната година (съответно 56.3% и 54.6%). Това се дължи до голяма степен на поскъпването на щатския долар спрямо еврото, респективно спрямо лева.

Независимо от увеличаването на дела на кредитите в портфейлите на търговските банки, все още финансирането на предприемачеството в икономиката има затруднения. Брутните инвестиции (бруто образуване на основен капитал и изменение на запасите) за 1999 г. бяха около 4.3 млрд. лева. Банковата система в същото време е отпуснала кредити на нефинансовите предприятия в размер на 303.1 млн. лева през цялата 1999 г., а обемът на сделките на капиталовия пазар достигна едва 132.8 млн. лева. Тези числа подсказват, че нефинансовите предприятия и домакинствата са финансирани инвестициите най-вече със собствени средства, т.е. все още в страната липсва добре работеща система на финансово посредничество. Това допълнително се потвърждава и от факта, че за 1999 г. общият рисков компонент на активите на търговските банки е нараснал с около 31 млн. лв., докато увеличението на капиталовата база е със 147 млн. лв. Това води до рекордно високи показатели за капиталова адекватност на банките (41.8% в края на годината при минимално изискуеми 12%), но също така и говори за

недобре балансирана политика по отношение доходността и риска на портфейлите на банките.

Ценово равнище и инфлация

Годишната инфлация в края на 1999 г. е 6.2%. Същественото за общото изменение на потребителските цени през годината бяха отрицателните стойности на инфлацията до юни (2.0% дефлация) и сравнително високата инфлация през втората половина на годината (8.3% инфлация за юли-декември).

За втора поредна година от въвеждането на паричен съвет годишната инфлация на хранителните стоки е отрицателна. Това въздейства за намаляване на относителния дял на храната в общите разходи на домакинствата¹, но в сравнение със страни с развита пазарна икономика теглото на хранителните стоки е високо и оказва най-голямо влияние в изчисляването на инфлацията.

Фиксираният валутен курс, либерализацията на външотърговския режим, наличието на вътрешно търсене от населението и ниските цени на международните пазари направиха изгоден внос на потребителски стоки. Намали се общото равнище на вътрешните цени на храните, чиито относителни цени през последните две години се доближи до изменението на международните цени.

През втората половина на 1999г. цените на хранителните стоки тръгнаха нагоре. Тяхното общо повишение за периода юли-декември е 9.0%, при дефлация от 8.9% за януари-юни. От данните за платежния баланс се вижда, че вносът на храни, напитки и тютюн през 1999г. по месеци е по-малък спрямо съответния месец на предходната година, с изключение на месец април. Общо за годината спадът е 14.9% в доларово изражение. В същото време се наблюдава растеж на продажбите и производството на хранителни стоки в страната, а също така и възстановяване на износа на храни. Съотношението на вносите към произведените в страната стоки оказва влияние върху цените. При хранителните стоки неравномерните количества, които се предлагат на пазара през годината са повлияни и от сезонни фактори. Влиянието на сезонните фактори върху цените е най-силно изразено при пресните плодове и зеленчуци, но немалка част от останалите храни изпитват сезонни изменения в цените. През годината важни за прехраната стоки имаха голяма вариация в цените.

¹ Теглото на храната в ИПЦ през 1996 г. беше 48.3%; през 1997 г. 51.8%; през 1998 г. 55.1 %; през 1999 г. е 47.8 %; а в кошницата през 2000 г. е около 42.9%.

Консолидирана фискална програма

Средносрочната фискална стратегия на правителството, в съответствие с провежданата от него програма и в контекста на тригодишното споразумение с Международния валутен фонд, е насочена към осигуряването на макроикономическа стабилност и провеждането на строга фискална политика. Основните елементи на тази политика са: поддържането на широкобалансиран бюджет; постигане на фискална консолидация, поддържането на адекватен баланс по фискалния резерв, гарантиращ обслужването на държавния дълг; поддържане на положителен първичен бюджетен баланс; спазването на твърди бюджетни ограничения спрямо всички стопански субекти от държавния и частния сектор; укрепване на данъчната система и фискалния мениджмънт; подобряване управлението на касовото изпълнение на бюджета и адаптирането му към променящата се макроикономическа среда.

През последните години в бюджетния сектор се извършват редица важни промени с цел оптимизиране процеса по изпълнението на консолидирания държавен бюджет и подобряване управлението на бюджетните ресурси.

Оптимизирана бе бюджетната структура, като бе намален броя на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити до 33. Значително бе намален броя на извънбюджетните сметки и фондове за 1999 г. По този начин типично бюджетните дейности се включиха отново в бюджета.

От началото на 1999 г. бе въведена единната сметка на републиканския бюджет в БНБ, чрез която се извършва касовото изпълнение на централния бюджет и бюджетите на държавните органи – първостепенни разпоредители. През 1999 г. започна работата по въвеждането на системата на единната сметка и в останалите бюджетни организации с цел ежегодното събиране и централизиране на приходите и извършването на плащанията им чрез единната сметка в БНБ. Извън системата на единната сметка на този етап се предвижда да останат само бюджетните и извънбюджетните сметки на общините.

Министерството на финансите разработва се нов унифициран сметкоплан за бюджетния сектор в съответствие с международната практика, който ще улесни отчитането на операциите на бюджетните предприятия, както на касова, така и на начислена основа. Започналият през 1999 г. проект за бюджетното изпълнение по програмата Сигма предоставя консултантска помощ при изготвянето на ръководство за прилагането новия сметкоплан и поетапното му въвеждане в бюджетния сектор. Предвижда се тестването му да става паралелно с изграждането на новата информационна система за финансово управление в бюджетния сектор (ИСФУ).

През 1999 г. бе изготвена документацията и обявена открита процедура по възлагането на обществена поръчка за ИСФУ - етап 1. ИСФУ е един от основните и най-важни компоненти на бюджетната реформа, с която е свързано успешното внедряване на основните функции на държавното съкровище. Изграждането на тази система ще оптимизира процеса на изпълнението на консолидирания държавен бюджет, ще спомогне за подобряване управлението на бюджетните ресурси и за по-ефективното функциониране на държавното съкровище, в съответствие с най-съвременните тенденции на страните от Европейската общност. В новата информационна система за финансово управление се предвижда засилване

на финансовия контрол върху бюджетните финансови потоци, както на контрола върху приходите и основните видове разходи, така и върху заявките и сключваните договори с цел избягване на просрочия. Предвижда се по всяко време системата да предоставя точна, пълна и актуална картина на приходите и разходите, плащанията, лимитите и договорите, както за отделните бюджетни организации, така и за бюджетния сектор като цяло.

На първия етап от внедряването и изграждането на ИСФУ ще бъдат въведени основните функции на системата в първостепенните разпоредители с бюджетни кредити и в някои второстепенни разпоредители. Първоначално системата ще включва основните модули по изпълнението на бюджета:

- Управление и контрол на бюджета;
- Главна счетоводна книга;
- Сметки за задълженията и вземанията,
- Управление на ликвидността и плащанията.

Главната счетоводна книга ще бъде изготвена на базата на разработвания унифициран сметкоплан за бюджетния сектор. Тя ще обхваща както счетоводните операции на начислена и касова основа, така и поеманите ангажименти (заявки и договори). Всички счетоводни функции ще бъдат интегрирани и автоматизирани във възможно най-голяма степен. Ще има улеснения за прогнозиране и анализ на паричните потоци. Разпоредителите с бюджетни кредити ще изпращат платежни нареждания до системите за плащания по електронен път. В допълнение към схемите за разрешаване, включени във функцията по контрола на бюджета, ще има механизми за разрешаване на плащанията от по-високо административно ниво. Предложения, които надхвърлят лимитите, ще бъдат отхвърляни от системата. Ще има средства за допълнителен контрол на различни нива на агрегиране. Определянето и установяването на контролни функции ще се извършва под контрола на МФ.

Вторият етап от проекта за изграждане на ИСФУ се предвижда да започне през 2001 г. и ще обхване всички второстепенни разпоредители с бюджетни кредити, като функциите на системата ще бъдат допълнени с модули за:

- счетоводство на активите и разходното счетоводство;
- бюджетно планиране и изготвянето на бюджета.

ИСФУ ще включва разширена система за информация и анализ по управлението. Тази система ще извлича информация от всички модули на ИСФУ, както и от външни системи, ще обработва и анализира тази информация и ще я представя във вид, подходящ за управленските нужди на МФ и разпоредителите с бюджетни кредити.

На следващите етапи системата ще бъде разширена, както с допълнителни функции и модули, като например за управление на човешките ресурси, материалите, производството и др., така и с нови потребители.

Информацията за консолидираната фискална програма дава най-точна и пълна представа за фискалната позиция и нейното въздействие върху макроикономическата стабилност на страната, тъй като обхваща държавния бюджет и всички автономни бюджети – на общините, осигурителните фондове, ВУЗ, БАН, както и пълния набор от извънбюджетни фондове и сметки на централно ниво. Тя е основата на държавната финансова статистика, която се публикува за нуждите на международната финансова общност и се използва за изготвянето на анализи за развитието на държавните финанси, както и за

определянето на кредитния рейтинг на страната и формиране и отчитане на критериите по споразумението с МВФ.

Изпълнението на агрегираните показатели по консолидираната фискална програма за 1999 г. е, както следва:

- приходите и помощите са в размер на 9 678,3 млн. лв. или 42.49% от БВП²;
- разходите и трансферите възлизат на 9 901,0 млн. лв. или 43.47% от БВП;
- касовия дефицит е в размер на 222,7 млн. лв. или 0.98% от прогнозния БВП.

Отчетните данни за консолидираната фискална програма за 1999 г. дават основание за положителна оценка на изпълнението на бюджета на страната, предвид международната ситуация, в която правителството провеждаше фискалната си политика и стратегия.

През 1999 г. икономиката бе повлияна от глобалната финансова криза от 1998 г., довела до слабото външно търсене на българските стоки и ниското ниво на износа на ключовите ни стоки. В допълнение, войната в Косово блокира основните търговски пътища и намали доверието на инвеститорите в региона. От една страна, тези външни шокове съвпаднаха с най-интензивната фаза на приватизацията и структурната програма, причинявайки неизбежни вреди на предприятията, които бяха включени в нея. От друга страна, те оказаха негативно влияние върху салдото на текущата сметка по платежния баланс, което наложи предприемане на мерки от страна на правителството за ограничаване на разчетения по програма **дефицит на консолидирания държавен бюджет от 2.8% на 0.98% от БВП**, с цел поддържане на макроикономическа стабилност. Правителството постигна отчетеното бюджетно салдо по консолидираната фискална програма в резултат на провежданата строга фискална политика, засиления контрол върху изпълнението на приходите и разходването на бюджетните средства на централно ниво. Съставните бюджети се различават значително по изпълнението на своето бюджетно салдо и докато републиканският бюджет и социалното осигуряване постигнаха излишък съответно 2% и 0.4% от БВП, съдебната власт, висшите училища, общинските бюджети и извънбюджетните сметки и фондове приключиха годината с дефицит. За общинските бюджети се наложи и предоставянето на допълнителни трансфери от централния бюджет.

Приходите и помощите по консолидираната фискална програма за 1999 г. достигнаха 108 на сто от годишната програма и представляват 42.49% от БВП, при 41.31% през 1998 г. По-високият им размер се дължи на по-доброто изпълнение на неданъчни постъпления и помощи, както и на силното намаляване на данъчните просрочия. Това се вижда от вътрешната структура на приходите.

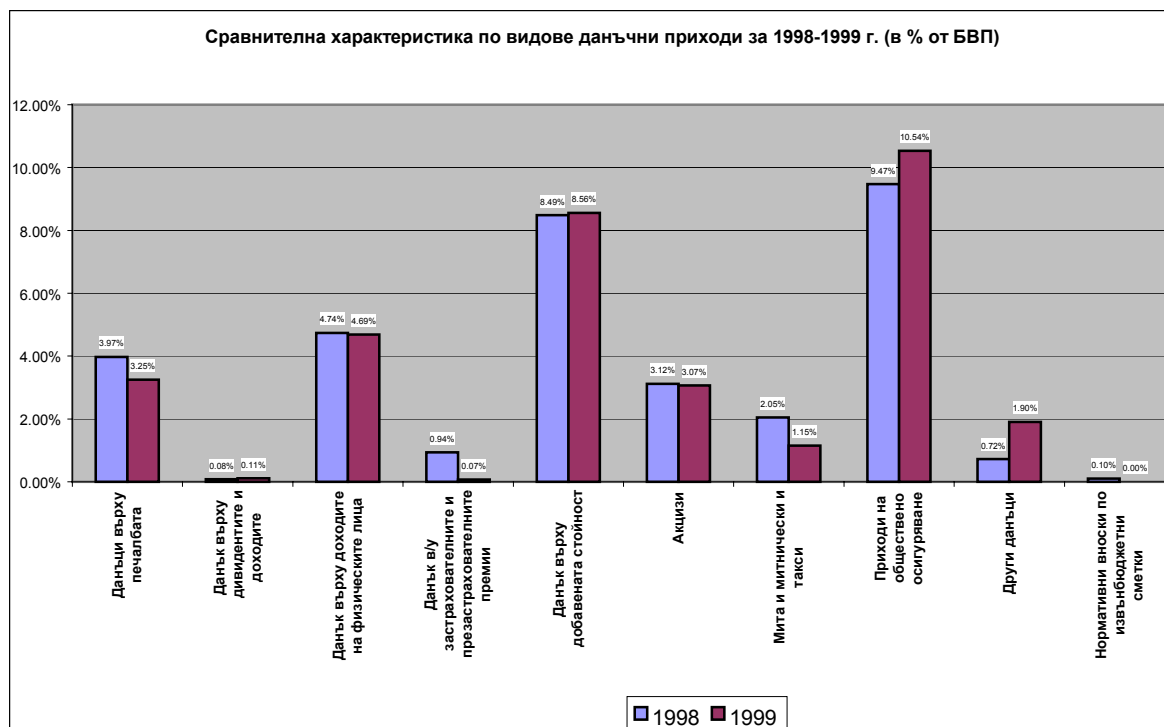
² БВП за 1999 г. е 22 776.4 млн.лв. по предварителни данни на НСИ

	Програма хил. лв.	Отчет хил. лв.	Процентно Отношение
Общи приходи	8 774.8	9 475.5	108.0%
Данъчни приходи	7 788.8	7 480.5	96.1%
Данъци	5055.1	5108.5	101.1%
Социалноосигурителни вноски	2733.7	2372.1	86.8%
Неданъчни приходи	986.0	1 994.9	202.3%
Помощи	1.4	202.9	1438.2%

Най-голям дял в реализираните приходи имат данъчните приходи - 88.76% от общите приходи за 1999 г. Основен принос в нарастването им имат увеличените спрямо разчета постъпления от данъци върху печалбата, акцизи и ДДС. Отчетено е неизпълнение на данъка върху доходите на физическите лица и митата.

В резултат на взетите мерки от правителството, държавното обществено осигуряване успя да ликвидира натрупания дефицит и да приключи годината с малък излишък. Стартиралите реформи на пенсионната и здравната система не доведоха до изпълнение на разчетените по програма социалноосигурителни приходи, но техният дял в БВП нарасна от 9.47% за 1998 г. на 10.54% за 1999 г. От друга страна, намалението на данъчните ставки се отрази в намаление на данъчната тежест и съответно на дела на някои данъци в БВП.

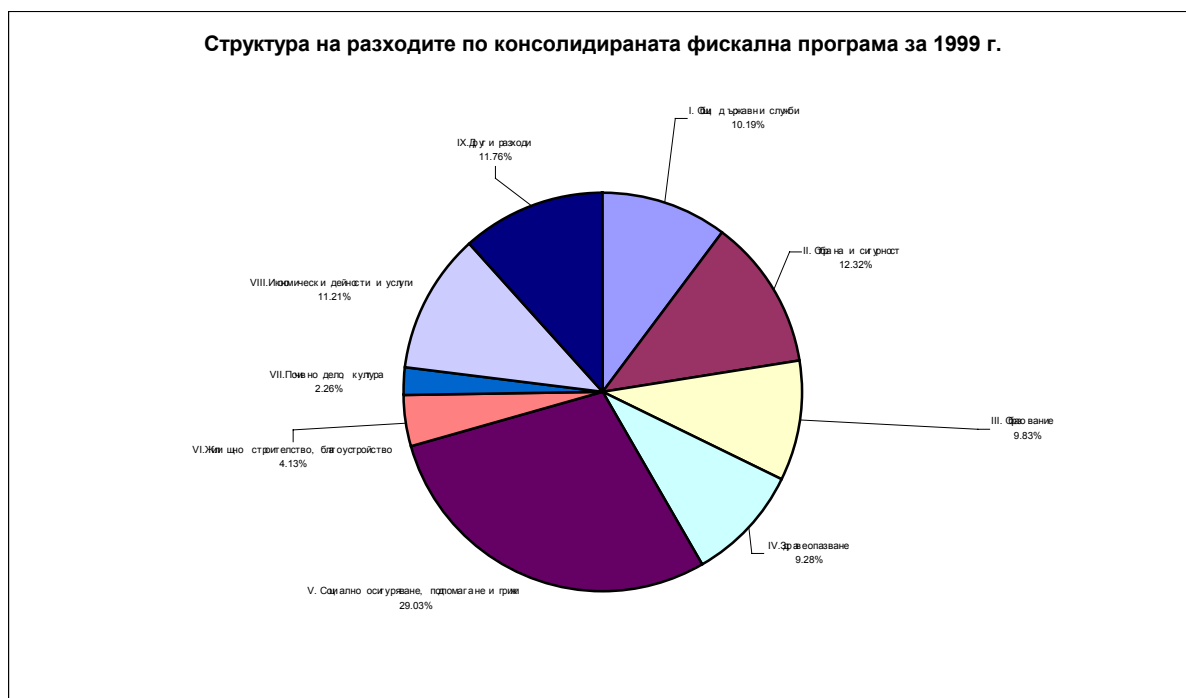

Изпълнението на приходите показва, че повишената им събираемост компенсира изцяло намалението на данъчните ставки и неблагоприятното влияние на външните фактори върху икономиката, като могат да се направят следните изводи:

- повишената събираемост се дължи изключително на усъвършенстването на данъчното законодателство, което насърчава доброволното плащане, стимулира регулярните платци и атакува скритата икономика;
- по-нататъшното увеличаване на събираемостта зависи от укрепването и подобряването на работата на данъчната администрация.

Разходната част по консолидираната фискална програма е изпълнена на 105% от годишната програма и представлява 43.47% от БВП за 1999 г. Спрямо предходната година тя е ясно очертана тенденция на увеличение (40.27% от БВП за 1998 г). Това се дължи изключително на сериозното преизпълнение на нелихвените разходи, които достигнаха най-високото си равнище за последните години (39.53% от БВП). Наблюдава се промяна и в структурата на разходите, като най-значително е увеличението на инвестиционните разходи и разходите за материалната издръжка. Изцяло бе използван резерва за структурната реформа. Това е положителен знак, както за изпълнение на мерките по реструктурирането на икономиката, така и за изчистването на задълженията на предприятията от реалния сектор, което в крайна сметка ще помогне за намаляването на данъчните просрочия за в бъдеще. Икономите в разходите за лихви по републиканския бюджет са значителни - 290 млн. лв., в т.ч. по 186.9 млн. лв. за лихви по външните заеми. Този резултат се свързва, както с успешното приключване на сделката по преговорите с МИБ и МБИС и неемитирането на еврооблигации, така и с

предвидения марж при планирането на външните лихвени плащания. Икономията във вътрешните лихви се дължи на запазеното относително ниско ниво на основния лихвен процент, поради ниския лихвен процент по новите емисии държавни ценни книжа. Погашенията по кредитите, предоставени от фонд "ДФФР" са значително по-малко от дължимите, главно поради предоговарянето на условията на обслужването им в рамките на финализирането на сделките по приватизацията на дружествата-длъжници (Кремиковци, Арсенал, Бета), както и поради неиздължаването на кредитополучателите в срок.

Разходите по консолидираната фискална програма запазват високото си ниво във важните области като здравеопазването и социалното осигуряване, в които правителството провежда радикална реформа. В структурата на общите разходи за публични услуги техният дял е съответно 9.28% и 29.03%.

Очертават се следните изводи за изпълнението на разходната част на консолидираната фискална програма за 1999 г:

- постигнатото равнище на нелихвените разходи не трябва да бъде надхвърляно, с цел поддържане на фискална и макроикономическа стабилност;
- рязкото увеличение на разходите по съставните бюджети на консолидираната фискална програма, с изключение на централния бюджет, който се контролира пряко от правителството, следва да се оптимизира по отношение на постигнатите резултати;
- оптимизирането на бюджетните разходи изисква преструктуриране на основните бюджетни системи и закриването на съществуващи неефективни структури;

- постигнатите положителни ефекти във фискалната област - преизпълнението на приходите за 1999 г., позволило увеличаването на нелихвените разходи, от гледна точка на средносрочната перспектива следва да се изпълва за еднократни програми или за увеличаването на фискалния резерв.

Фискалният резерв включва наличните средства по сметките на централния бюджет, бюджетите на министерствата и ведомствата, областните администрации, социалното осигуряване, съдебната власт, Сметната палата, общините и извънбюджетните сметки и фондове. Величината на фискалния резерв зависи от бюджетните приходи, бюджетните разходи, получените външни и вътрешни заеми, извършените плащания към външни и вътрешни кредитори. Фискалният резерв достигна към 31.12.1999 г. брутен размер 2545.3 млн. лв. (по програмен курс). Брутният размер на фискалния резерв, намален с нетните заеми по чл.45 от Закона за БНБ е 2259.5 млн.лв. срещу 2246.8 млн. лв. по критериите на МВФ. Най-голям и относително постоянен дял от фискалния резерв и през 1999 г. се формира от депозитите на централния бюджет. Поддържането на адекватен баланс по фискалния резерв осигурява плащанията по обслужването на държавния дълг в краткосрочен план и представлява гаранция за чуждите инвеститори.

Държавен дълг

Правителствен дълг

В края на 1999 г. правителственият дълг представлява 20 621,6 млн. лв., в т. ч. вътрешен – 2 963,3 млн. лв. и външен – 9 070,1 млн. долара. (Дългът към МВФ е отчетен само в размера на външния дълг). Държавногарантираният дълг е в размер на 31% от вътрешния дълг, който почти изцяло представлява депозити и сметки в Банка ДСК. Държавните гаранции по външни кредитни споразумения са 7.2% от външния дълг. През годината в левово изражение дългът нарасна с 1 968,6 млн. лв., но в оригинални валути реализира спад. Намалението по вътрешния дълг е 138,4 млн. лв., а по външния – 213,7 млн. долара.

Съществено влияние за намаление на дълга оказа сключеното в началото на годината споразумение с Международната инвестиционна банка (МИБ) за уреждане на необслужваните от 1990 г. задължения на страната. Те бяха нетирани срещу закупени от България на вторичния пазар дългове на банката, а осъществената транзакция осигури редуция на задълженията на страната с над 80 %. През годината бяха сключени и две други договорености за уреждане на дългогодишни спорове по дълга. Уредени бяха взаимоотношенията с Холандия и Испания чрез използване на различни механизми, които позволиха да не бъдат ангажирани средства от държавния бюджет.

Емисионната политика по отношение на вътрешния дълг беше насочена към намаляване на размера му с темпове, които не оказват неблагоприятно влияние върху капиталовия пазар. Като резултат от това беше реализирана отрицателна нетна емисия на ДЦК и беше осъществена редуция на дълга. В същото време новоемираните книжа бяха с по дълъг срок при относително стабилни нива на доходността и това от своя страна доведе до подобряване на структурата на вътрешния дълг.

Финансиране на бюджетния дефицит

Чрез вътрешния пазар бюджетния дефицит беше финансиран с емисия на държавни ценни книжа. Общият размер на продадените книжа през годината е 938,7 млн. лв., от които 841,8 млн. са левови и 96,9 млн. са деноминирани в евро. Емисиите бяха провеждани на базата на предварително одобрен календар, който включваше редовни аукциони за тримесечни, дванадесетмесечни и двегодишни книжа. Обемите на краткосрочните емисии се движеха между 5 млн. и 25 млн. лв., а на средносрочните – между 2 млн. и 20 млн. лв. Относителният дял на емитираните краткосрочни книжа е 59.5%, което очертава тенденция на съществено намаление спрямо предходните години. Фискалната стабилност повиши интереса към книжа с по-дълъг срок и оптимизира лихвената структура на новия дълг.

През изминалата годината бяха емитирани и ДЦК, предназначени само за физически лица, като техният обем беше 14,4 млн. лв. или 1.5% от общият обем на емисиите. Бяха реализирани предимно книжа със срок две години, като доходността им се движеше около 10.5%, което е с 0.78 пункта над доходността на аналогичните емисии, формирана на провежданите аукциони.

Изплатените през годината ДЦК са в размер на 784,8 млн. лв., от които емитираните през предходни години – 577,9 млн. лв., а емитираните през отчетната година – 206,2 млн. лв. По-малкият обем на изплатените книжа спрямо предвиденото се дължи основно на удължаването на матуритета на новите инструменти, което отлага плащанията по тях за следващи години. Погашенията по ДЦК, емитирани за структурната реформа и за гарантиране влоговете са 194,2 млн. лв. и са малко под предвидените суми.

Друг източник на финансиране бяха кредитите, предоставяни от БНБ на Министерство на финансите по реда на чл. 45 от Закона за БНБ за сметка на покупка на Специални права на тираж от Международния валутен фонд. Бяха предвидени постъпления от четири транша в рамките на Тригодишното разширено споразумение с МВФ в размер на 489,6 млн. лв. Получените средства са в размер на 533,5 млн. лв., а по-високата левова равностойност е в резултат на по-високия курс на СПТ към лева в сравнение с планирания.

Извършените плащания по заемите от БНБ през изтеклата година бяха общо в размер на 90,7 млн. СПТ или 226,2 млн. лв. Изпълнението на левовата равностойност спрямо предвидената в Закона сума е малко по-високо, поради по-високите стойности на курса на щатския долар към лева.

През 1999 г. бяха получени външни заеми от Световна банка – 325,9 млн. долара, от Европейски съюз – 78,2 млн. долара, от Японската банка за икономическо сътрудничество (бивша JEXIM) – 91,4 млн. лв. и от Г-24 – 11,1 млн. долара. Изпълнението е малко под предвиденото, поради големия спад на курса на еврото през годината спрямо планираните стойности в закона за държавния бюджет за 1999 г.

Изплащането по външни заеми беше основно към Парижки клуб – 302,8 млн. лв., а също и към Японската банка за икономическо сътрудничество – 77,7 млн. лв. и към Г-24 и Световна банка съответно 32,7 млн. лв. и 26,1 млн. лв. Отбелязано е превишение спрямо заложените в Закона цифри при плащанията във валути, различни от еврото, поради движението на курса спрямо лева.

Разходи

Извършените разходи за лихви по външни заеми през 1999 г. са 682,5 млн. лв., което представлява 78.5% изпълнение на заложения в закона показател. Големи икономии бяха реализирани поради отлагането на един транш от 60 млн. евро по заем от Европейския съюз за следващата финансова година. Близо 70 млн. лв. по-малко от прогнозираните суми са лихвите, изплатени към МИБ в резултат на сключеното споразумение. През годината не беше направена и планираната емисия еврооблигации, което реализира икономия от 17 млн. лв. Допълнително 40 млн. лв. от предвидените средства за лихви по очаквани за активиране държавни гаранции не бяха изразходвани.

Общият размер на платените лихви по вътрешни заеми е 207,3 млн. лв. или 66.8% от предвиденото. Основна причина за реализираните икономии е спада на основния лихвен процент през годината и задържането на доходността по ДЦК на по-ниски нива от планираните.

По ДЦК за финансиране на дефицита са изплатени 53,8 млн. лв., което е 51.4% изпълнение. За постигането на това ниско ниво повлия, както ниският размер на лихвите, така и увеличаването на срока на новоемитираните книжа и съответно прехвърляне на изплащането им за следващи години.

По дълга към БНБ бяха платени лихви в размер на 72,2 млн. лв., като реализираната икономия се дължи на ниския лихвен процент по СПТ, както и на възстановени лихви от МВФ за финансовата 1998 – 1999 г.

Лихвите по ДЦК, емитирани за структурната реформа, бяха 55,1 млн. лв. и ниският процент на изпълнение е резултат от намалението на дълга през годината в резултат на обратно изкупуване на облигации по ЗУНК, използване на ДЦК в приватизацията и погашения на задължения към държавата.

Изпълнение на данъчните приходи в републиканския бюджет и по бюджетите на общините

Данъчните приходи, без социално-осигурителните вноски, по републиканския бюджет и общинските бюджети са в размер на 4 869,8 млн. лв. (100% към годишния план). Без митата и митническите такси, чието изпълнение е 60% към разчета, отчетът на данъчните постъпления е 104%. Делът на данъчните приходи в БВП е 19.68%, в съответствие с намаляването на някои данъчни ставки - на данъка върху печалбата, на ДДС, както и промените в митническото облагане. По отчет този дял е 22.09%.

Като основни фактори, допринесли за повишение на данъчната събираемост могат да се посочат:

1. Финансовата стабилност, установена след въвеждането на валутния борд.
2. Ниската инфлация (около 6% за 1999 г.).
3. Усъвършенстване на данъчното законодателство чрез въвеждане на нови закони, правилници и наредби, осигуряващи простота и еднозначност при определяне на данъчните задължения и автоматизъм при тяхното действие.
4. Подобряването на финансовата дисциплина на данъчно задължените лица.
5. Подобряване на работата на данъчната администрация с данъкоплатците с цел увеличаване на дела на доброволните плащания.

Общо за държавния бюджет се наблюдава тенденция на нарастване постъпленията от данъци върху печалбата, акцизи, ДДС. По-ниски са приходите от данък върху доходите на физическите лица.

Постъпленията от данъците върху печалбата към 31.12.1999 г. са в размер на 747,210 млн. лв. или 111% към плана.

Приходите от печалбата от нефинансови предприятия (вкл. дивидентите), са 627,553 млн. лв. или 111% към годишния план, в т.ч. данъкът за общините от нефинансовите предприятия е в размер на 209,273 млн. лв. или 100% спрямо плана.

От финансовите институции са постъпили 96,233 млн. лв. или 108% към плана.

По данни на ТУДА към 30.12.1999 г., през изминалата година са постъпили 142 млн. лв. дължими данъци за минали години, от които 47 млн. лв. са по ДОА, а останалите – по справките-декларации, подадени от ДЗЛ след счетоводното приключване на 1998 г.

Възстановените от бюджета на фирми надвнесени авансово суми за 1997 г. и 1998 г. (ефективно и чрез прихващане за други задължения) са 77 млн. лв., като остават за възстановяване 32 млн. лв. От тях 14 млн. лв. се дължат от местните бюджети.

В посочените данъчни приходи за 1999 г. е натрупана известна сума от авансови вноски, чийто размер е по-голям от съответстващия на финансовия резултат на фирмите през 1999 г. и която следва да им се възстанови през 2000 г. Предварителната оценка за размера на тази сума е около 30 млн. лв., а действителният ѝ обем ще стане ясен към края на м. май. През 1999 г. фирмите са подали декларации за намаление на авансовите си вноски по чл. 56 от ЗКПО, на обща стойност 57 млн. лв. към 31.12.1999 г. Тази сума

съответства на декларираните от фирмите загуби на печалба (общо - на национално ниво - над 170 млн. лв.) в резултат на кризата в Косово.

Данъкът за общините не се изпълнява със 7% спрямо предвиденото по разчета. Основната причина е възстановените суми от бюджета на фирми, надвнесени авансово за 1997 г. и 1998 г. (ефективно и чрез прихващане за други задължения). Към 31.12.1999 г. от местните бюджети остават за възстановяване 14 млн. лв.

Приходите от ДОД на физическите лица са 1 055,454 млн. лв. или 95% от годишния план.

През 1999 г. изпълнението на приходите от извънтрудови правоотношения – от еднолични търговци, свободни професии и др. е в размер на 148,065 млн. лв. или 135% към плана. Считаме, че това високо изпълнение е следствие както на особеностите при плащанията през 1999 г. (лицето само изчислява и внася данъка си, като ползва 2% отстъпка, ако го внесе до 28.02.1999 г.), така и на засилване на разяснителната работа от страна на данъчната администрация с най-масовите данъкоплатци.

Приходите от патентния данък са в размер на 48,036 млн. лв. или 92% към плана, като се констатира, че вносителите са се възползвали от възможността за издължаване на данъка на три равни части: през първото полугодие са постъпили 41%, а през второто – 51.5%.

Приходите от ДОДФЛ по трудови правоотношения са в размер на 859,354 млн. лв. или 90% от плана, като през последното тримесечие на годината се наблюдават значително по-добри приходи, следствие от изплатените допълнителни коледни възнаграждения. Неизпълнението на плана се дължи от една страна на надвнесеният данък за 1998 г., който е около 11 млн. лв., от друга – постъпленията от възнаграждения на работещи зад граница са около 7 млн. лв. (по данни на МВНР) при прогноза - 30 млн. лв. и на последно място – на над 40 млн. лв. се оценява загубата на данък от по-малкия от прогнозирания фактически брой заети (с 40 000) и от по-ниската фактическа средногодишна работна заплата (около 200 лв., по предварителни данни на НСИ, в сравнение с прогнозираната 208 лв.). Много от предприятия в лошо финансово състояние изплащат само минимални заплати или аванси и не отчисляват средства по ДОД.

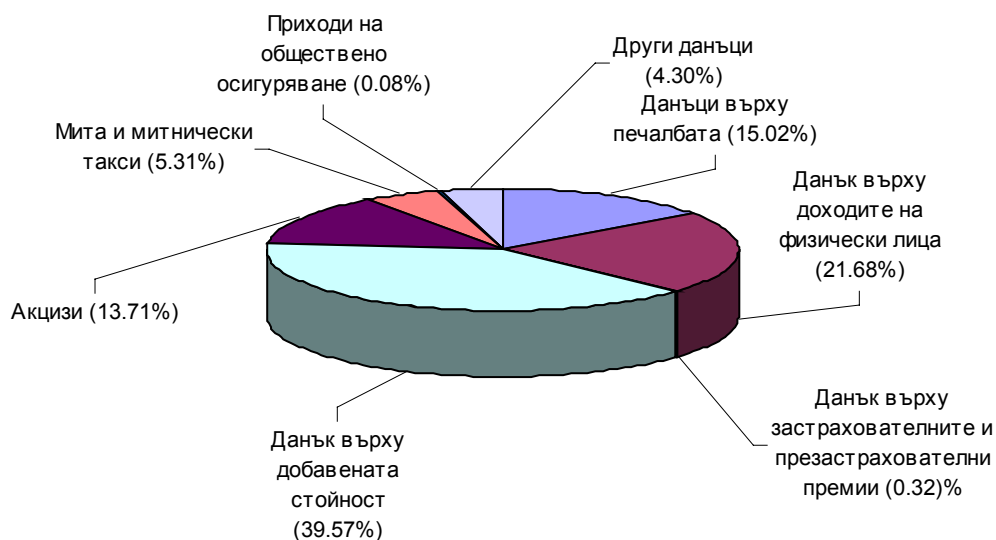
Приходите от акцизи са в размер на 666,808 млн. лв., 110% към плана. Те са формирани предимно от горива и тютюневи изделия - над 80% от общата сума на акцизите.

Приходите от тютюневи изделия към 30.12.1999 г. са 283 млн. лв., а от горива – 308 млн. лв. През 1999 г. основният вносител “Нефтохим” АД е привел лихви по дължим акциз от м.г. в размер на 92 млн. лв. и е останал с неиздължен акциз по задължения за 1999 г. за 164,5 млн. лв.

Приходите от данък добавена стойност са в размер на 1 920,111 млн. лв., което е 102% от плана, но делът на данъка в БВП е значително по-висок от прогнозирания по Закона за държавния бюджет за 1999 г. (8.7% срещу 7.6%). Данъчните постъпления по задължения от минали години са в размер на около 60 млн. лв. Достигната е събираемост на данъка от 76%. По приходоизточници постъпленията се разпределят по следния начин:

- около 1,110 млн. лв. от местно производство;
- 1,435 млн. лв. от внос и 55 млн. лв. по ДОА, намалени с 671 млн. лв. възстановен данъчен кредит и 7 млн. лв. прехвърлени суми за ДМС.

Структура на данъчните приходи по централния републикански бюджет и местни бюджети за 1999 г.

Фактори за по-високите приходи от ДДС през 1999 г. са от една страна промените в законодателството, довели до разширяването на облагаемата основа с освободените от облагане стоки от първа необходимост и някои услуги. Обемът на освободените от облагане стоки и услуги е намален от 7% от БВП на 3.5% от БВП, като освободени остават само адвокатските, финансовите и здравните услуги и висшето образование. От друга страна промените в ЗДДС създадоха възможност и за по-ефективен контрол върху търговската дейност. Увеличени са броят на проверките, на издадените наказателни постановления и сумите, определени по тях. Повишен е броят на закупените и въведени в експлоатация ЕКАФП, което е довело до подобряване на отчетността в търговските обекти, респ. до увеличение на размера на данъчните постъпления. Други фактори повлияли положително са повишението на цените на електрическата и топлинната енергия, телефонните услуги и горивата, увеличаване приходите от внос с около 50 млн. лв.

Факторите, повлияли отрицателно върху приходите от ДДС, са намаляването на продажбите при някои фирми в резултат на свитото потребление, прекратяването на дейност и др.

По-голямата част от декларирания и възстановен към 30.12.1999 г. данъчен кредит (671 млн. лв. – възстановен ефективно и 215,6 млн. лв. прихванат от данъчната администрация за невнесени данъчни задължения) е от сделки за износ. Наблюдава се увеличение на ефективно възстановения ДДС през годината, което е свързано с промените в ЗДДС, довели до разширяването на кръга на износителите, имащи право на данъчен кредит. Невъзстановеният ДК (към същата дата) е 117,5 млн. лв., като невъзстановеният в срок е 5,2 млн. лв. поради необходимост от извършване на допълнителни проверки.

Имуществените данъци, постъпващи в общинските бюджети са в размер на 83 млн. лв. или 106.6% от разчета. Преизпълнен е данъкът върху недвижимите имоти в размер на 38%.

Постъпленията от окончателният данък върху залози за хазартни игри е в размер на 19,7 млн. лв., а размера на алтернативните данъци по ЗКПО върху представителните, социалните и др. разходи е в размер на 104 млн. лв. Общо постъпленията са 130,286 млн. лв. или 150% към плана.

Неданъчните приходи са в размер на 770,717 млн. лв. или почти двойно повече от предвижданото - 193%.

Изпълнение на приходите от мита и митнически такси

През 1999 г. дейността на българската митническа администрация се осъществи при прилагане на ново митническо законодателство – Закона за митниците, в сила от 01.01.1999 г. и Правилника за неговото прилагане.

От 01.01.1999 г. бяха въведени нови митнически режими и процедури, изцяло хармонизирани с действащите в Европейския съюз. В съответствие с нормативните разпоредби за прилагането им се определя и заплаща митническото задължение при внасяне и изнасяне на стоки.

Настъпиха съществени изменения в начините на заплащане на митническото задължение. Митническата администрация осигурява постъпването на вземанията от мита, ДДС и акцизи при внос директно по предвидените за тях сметки на бюджета, осигурява и постъпления от такси директно по направление на създадени със закон национални и други фондове (фонд “Републиканска пътна мрежа”, Национален фонд за опазване на околната среда, фонд “Тютюн” и Национален фонд “Българска гора”).

В тази изцяло нова административно–правна среда, митническите учреждения осигуриха по съответните направления на бюджета общо 1 810,8 млн. лв. приходи или близо 2% повече отколкото през 1998 г. Тези постъпления формират 39,53% от общите приходи на държавния бюджет за 1999 г.

Данъчните приходи, реализирани от митническата администрация представляват 44,85% от общите данъчни постъпления при 44,31% за 1998 г.

Постъпилите суми по ДДС от внос на стоки в държавния бюджет през 1999 г. съставят 77,09% от общата сума на събрания ДДС, като за сравнение през 1998 г. постъпилите суми формираха 68,98%.

Сумата на събрания ДДС при внос на стоки е в размер на 1 480,2 млн. лв. е с 17,10% повече отколкото през 1998 г.

Сумата на митата е в размер на 258,4 млн. лв., които постъпиха в приход на бюджета през 1999 г. и формират 6,45% от данъчните приходи и 5,6% от общите приходи на бюджета. Изпълнението спрямо заложените размер на показателя в бюджета е 59,6%. През годината в бюджета постъпваха всеки месец средно по 21,5 млн. лв. приходи от мита.

От данъчни приходи, осигурени от митническата администрация в размер на 1 798,4 млн. лв., 83,3% е сумата на събрания ДДС, 14,4% - сумата на събраните мита и 3,3% е сумата на акцизите. През 1998 г. относителният дял на ДДС е бил съответно 71,4%, на митата и митническите такси – 24,9% и на акцизите 3,7%.

Намалението на постъпленията по реда “Мита и митнически такси” е резултат преди всичко от широката либерализация на търговията. Премахнати са всички митнически такси и по този ред на бюджета постъпват само сумите на събраните мита.

Добрите макроикономически показатели за 1998 г. обусловиха и високите очаквания за приходите от мита и митнически такси, заложен в плана за държавния бюджет през 1999 г. Предвижданията за известна стабилност още в началото на изминалата година бяха заменени от смущения, породени от нестабилността на международните финансови пазари и ускорената динамика на основните, главно външни, фактори, влияещи върху приходите от мита, каквито са състоянието на външнотърговската дейност и други.

Съществено влияние оказа непрекъснато намаляващия и неритмичен износ, който възпрепятства прихода на капитали, ограничава производствените възможности на националната икономика, доходите и потреблението и съответно възможността и необходимостта от внос. Само през първото тримесечие на 1999 г. стойностният обем на сделките по износа е с 48% по-малък от този през съответния период на 1998 г., отрицателното търговско салдо е в размер на 670 млн. лв., а в края на годината над 2 млрд. лв.

Събитията в Косово поставиха допълнителни трудности и ограничения пред външнотърговския стокообмен.

Разширяващата се либерализация на търговията и очертаващата се по-ясно нова структура на националната икономика пренасочват външнотърговските потоци към нови държави и региони, формират и нова продуктова и географска структура на вноса.

Стойностният обем на вноса през 1999 г. нарасна с около 10% спрямо 1998 г., сумата на начислените мита е с 30% по-малка от тази през 1998 г., а на начислените дължими мита - с близо 21% по-малка в сравнение с 1998 г.

През 1999 г. над 63,42% от вноса се осъществи от държави-преференциални партньори, като за сравнение през 1998 г. той е бил 60,4%.

През 1999 г. чувствително се увеличи вноса от държавите на Европейския съюз - с 18,6% и от държавите на ЦЕФТА с 27,5%.

Съответно сумите на вземанията от мита по вноса от тези държави са намалени - с 24,8% от Европейския съюз и с 55,0% за ЦЕФТА.

Държавите членки на Европейския съюз формират близо 52% от общия стойностен обем на вноса за 1999 г. (49,1% през 1998 г.). В структуроопределящите групи стоки (глави от Митническата тарифа) те участват с над 60 до 75% от вноса. Вносът само на машини и съоръжения от тях през 1999 г. се увеличи с 42,02%, на електрически апарати и електроматериали с 33,62%, а на автомобили близо два пъти.

Необходимостта от реструктуриране на промишлеността и повишаване конкурентноспособността на произвежданите стоки продължи тенденцията на намаляване митата за вносните суровини, материали и изделия, необходими за производството.

По-ниските приходи от мита в бюджета през 1999 г. се дължат на намалената ставка на митото на суровия нефт от 5% на 0% от средата на месец март 1999 г. Допълнително е намалена ставката на митото на суровина за производство на изделия от мед.

След приемането на митническата тарифа за 1999 г. средноаритметичното мито за промишлените стоки е намалено от 15,25% за 1998 г. на 12,56% за 1999 г.

За над 52% от тарифните номера на промишлени стоки и 55,5% от тарифните номера на селскостопански стоки при внос от ЕС и ЕАСТ се прилагат нулеви ставки на митата. Това оказва голямо влияние върху приходите от мита, тъй като относителният дял на вноса от тези държави е 54,40%.

От началото на 1999 г. влязоха в сила нови споразумения за свободна търговия: с Турция, с Полша, Унгария и Румъния. С Чехия и Словакия митата по промишлените стоки са нулеви на основание изтичане на предходния период по действащите от 1996 г. двустранни споразумения. По влезлите в сила търговски споразумения вече с всички страни-членки на ЦЕФТА, съществуват значителни преференции и за селскостопанските стоки.

Либерализацията на търговията с ЕС, ЕАСТ, ЦЕФТА и Турция включва голям обхват стоки, чийто средноаритметични мита са по-ниски от 3,58%. При внос от Турция за 60% от промишлените стоки и за над 66% от селскостопанските стоки се прилагат нулеви ставки на митата.

Намалението на митата е трайна тенденция в съответствие с либерализацията на външната търговия в рамките на Световната търговска организация и поетите ангажименти на Република България в споразумението с Международния валутен фонд.

Взаимоотношения на бюджета с реалния сектор и субсидии през 1999 г

Икономическата ситуация в страната наложи и през 1999 г. да се окаже подкрепа на реалния сектор на икономиката чрез предоставяне на средства от държавния бюджет за определен кръг дейности, имащи подчертано социален характер – топлоснабдяване, вътрешноградски превози и такива в слабонаселени и високопланински райони в страната, производство на брикети и въглища за отопление и пощенски услуги. Това се отнася за ограничен кръг стоки и услуги, цените на преобладаващата част от които са администрирани по определени от Министерския съвет правила, образувани по условията на чл. 59 на Закона за защита на конкуренцията и правилата за търговия. Средствата са предоставяни под формата на субсидии с общо предназначение, а една малка част - като целеви средства за покриване на определени разходи.

Запазена е тенденцията за ориентиране на бюджетната политика в сферата на материалното производство към постепенно намаляване на пряката държавна подкрепа и постепенното ѝ оттегляне след 2001 г.

Финансовото подпомагане на реалния сектор на икономиката от държавния бюджет през 1999 г. е съобразен със съгласувания с МВФ Меморандум за икономическата политика на Правителството до 2001г. и се осъществява по реда, условията и приоритетите, утвърдени със Закона за държавния бюджет за 1999 г. и ПМС № 23 от 1999 г. за неговото изпълнение.

Със Закона за държавния бюджет за 1999 г. е определен размер на субсидиите за нефинансови предприятия –285,592 млн. лв., в т.ч. 250,192 млн. лв. субсидии за текуща дейност.

Разпределението на субсидиите за текуща дейност в сферата на материалното производство за 1999 г., в размер на 244,354 млн. лв, съгласно чл. 31, ал. 1 на ПМС 23 от 1999 г., е както следва:

1. Топлофикация и въглища за населението	155 609 200 лв.
2. Столичен вътрешноградски транспорт	13 000 000 лв.
3. Български държавни железници	60 000 000 лв.
4. Пътнически автомобилен транспорт в страната	13 000 000 лв.
5. Български пощи	2 745 000 лв.

Разчетените с държавния бюджет за 1999 г. средства са усвоени на 99.02% или в размер на 282,785 млн. лв, като не са издължени изцяло разчетените субсидии за пощенски услуги, вътрешноградски пътнически превози и такива в слабо населени планински и гранични райони в страната, в размер на 2,590 млн. лв.

Следва да се отбележи, че в сравнение с 1998 г., за отчетната 1999 г. е постигнато рязко ограничаване на финансирането на топлоснабдяването и снабдяването на населението с горива за отопление, с отпадане на индиректното финансиране на средства чрез бившия държавен фонд “Енергийни ресурси”, от който през 1998 г. са предоставени субсидии в размер на – 224,650 млн. лв. Направена е промяна в абсолютния размер и в относителния дял на предоставените субсидии от републиканския бюджет за енергийните търговски дружества през 1999 г. – 155,609 млн. лв. или 64.36% от субсидиите за текуща дейност в сферата на материалното производство,

при 253,096 млн. лв. или 73.68% от общият им размер за 1998 г. Това съответства на приетия от Правителството с РМС № 461/21.08.1998г. План за реструктуриране на дейностите от енергетиката, както и с предвиденото в Програмите за финансово състояние на дружествата от енергетиката, включени в списъка по приложение №1 на ПМС №147/1999г.

Финансовото подпомагане на реалния сектор на икономиката през 1999 г. оказва положителен ефект за стабилизиране на субсидираните дейности, като част от мерките и действията за общата макроикономическа стабилизация. За това говори очерталата се положителна тенденция през 1999 г. на относително намаляване на субсидиите спрямо БВП - от 1.62% през 1998 г. на 1.09% за 1999 г. Постигната е и рязка промяна в структурата на разходите по държавния бюджет, като е намален повече от 2 пъти делът на субсидиите в общият размер на разходите - от 5.88% за 1998 г. на 2.5% за 1999 г. Това е резултат преди всичко от привеждане на цените на тези стоки и услуги в по-пълно съответствие с производствените разходи. При отчетен за 1999 г. дефлатор в размер на 1.8%, цените на брикетите и на топлинната енергия от средата на годината са увеличени съответно с 30% и 12%, а тези за пътнически автобусни превози – с около 30% спряма предходната година.

Бюджетната политика в сферата на материалното производство е ориентирана към постепенно намаляване на пряката държавна подкрепа и постепенното ѝ преустановяване след 2001 г., като съответните дейности се организират в максимално съответствие с изискванията на пазара. За някои от тези услуги държавната подкрепа ще се трансформира във вид на социална помощ за определен кръг лица, ползващи тези услуги или за покриване на загуби от възложени от държавата “социални услуги”, регламентирани със закон или с акт на Министерския съвет.

Информация за приходите от приватизация и тяхното разпределение за 1999 г.

В Програмата за приватизация на държавни предприятия през 1999 г. бе предвидено да се сключат 1083 приватизационни сделки, от които 713 са продажби на мажоритарни дялове или пакети от акции и 370 - продажби на миноритарни дялове или пакети от акции, обособени части и незавършени обекти на строителството. През 1999 г. сключените сделки са 1224, които представляват 113% от предвидените по Програмата, от които 641 са цели предприятия и 583 - обособени части.

По Програмата заложените парични постъпления са в размер на 425,018 млн. лв., представляващи 42,64% от очакваните договорени плащания в размер на 996,731 млн. лв. от сключените през 1999 г. сделки. В тези очаквани плащания се включват и приходите от приватизацията на държавните предприятия от списъка по чл. 2, ал. 10 от ЗППДОБП, които се използват целенасочено за покриване на държавния дълг. В ЦРБ постъпват 96% от тях, съгласно чл. 6, ал. 4 от ЗППДОБП.

Заложените в Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. приходи от приватизацията на държавни предприятия са в размер на 382,5 млн. лв.

ПАРИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ЗА 1999 г.

А. Паричните постъпления в специалната набирателна сметка, управлявана от Министъра на финансите от приватизацията на държавните предприятия и обособени части подлежащи на разпределение, съгласно чл.6, ал.1 от ЗППДОБП, са 162,416 млн. лв. общо, т.ч. за:

	в лева	в щ.долари	в евро	в г. марки	в лева и легова равностойност
I трим.	12 675 849,92	6 805 329,71	13 544,99		25 041 331,27
II трим.	13 343 445,12	9 610 963,89	44 625,55		31 917 510,27
III трим.	28 489 643,04	19 806 423,31			64 133 678,56
IV трим.	24 186 339,94	8 830 549,40	6 340,02		41 323 371,74
общо:	78 695 278,02	45 053 266,31	64 510,56	0,00	162 415 891,83

Разпределението на така постъпилите парични средства от приватизацията на държавните предприятия за 1999 г., съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗППДОБП (и след корекции от погрешни преводи от органите по чл. 3 от ЗППДОБП) е както следва:

1. За ФПРПДП (10%) – 16,236 млн. лв. общо, в т.ч. за I тримесечие – 2,504 млн. лв.; за II тримесечие – 3 192 млн. лв.; за III тримесечие – 6,408 млн. лв.; за IV тримесечие – 4,132 млн. лв.;
2. За ЦРБ (90%) – 146,180 млн. лв. общо, в т.ч. за I тримесечие – 22,537 млн. лв.; за II тримесечие – 28,726 млн. лв.; за III тримесечие – 57,725 млн. лв.; за IV тримесечие – 37,191 млн. лв.;

Б. Паричните постъпления в ЦРБ от приватизацията на държавните предприятия от списъка по чл.2, ал.10 от ЗППДОБП са 337,789 млн. лв. общо, в т. ч. за:

	в лева	в щ.долари	в евро	в г. марки	в лева и легова равностойност
I трим.	4 320 777,88				4 320 777,88
II трим.	496 097,88	25 567 560,00	589 009,10		48 368 292,89
III трим.	14 293 229,36	57 609 979,16	242 524,15		119 835 667,41
IV трим.	10 510 645,27	80 690 786,88			165 264 752,04
общо:	29 620 750,39	163 868 326,04	831 533,25	0,00	337 789 490,22

Процентното отношение на тези парични постъпления спрямо заложеното в държавния бюджет за 1999 г. е 88,31%.

Тези приходи се формират от сделки за: “Нефтохим” АД, Бургас – 77,76 млн. щ. долара (с легова равностойност – 149,381 млн. лв.); “Петрол” АД, София в размер на 49,92 млн. щ.долари (с легова равностойност – 90,933 млн. лв.); “Вулкан” ЕАД, Димитровград – 18,058 млн. щ. д. (с легова равностойност – 32 929 млн. лв.); “Интерхотел Грандхотел София” АД – 6,645 млн. щ. долара (с легова равностойност – 12,215 млн. лв.); “Челопеч” ЕАД, Челопеч – 4,848 млн. щ. долара (с легова равностойност – 8 889 млн. лв.); “Слънчев ден”, Варна – 7,680 млн. лв.; “Лазур” ЕАД, Варна – 6,048 млн. лв. и др.

В. Общо паричните постъпления от приватизацията на държавните предприятия по КФП за 1999 г. са в размер на 522,947 млн. лв., както следва:

- в ЦРБ през 1999 г. е 490,341 млн. лв;
- във ФПРПДП през 1999 г. е 32,635 млн. лв.

Процентното отношение на общите парични приходи от приватизацията на държавните предприятия спрямо Програмата за приватизация е 121%.

Процентното отношение на общите постъпления в държавния бюджет спрямо разчетените в държавния бюджет за 1999 г. средства от приватизацията е 127%.

Чуждестранните инвеститори, сключили приватизационни сделки с най-голям приход в държавния бюджет са “Лукойл Петрол” АД, “Международен Консорциум България” АД и “Наван Бългериан Майнинг” ООД – Холандия.

Едни от най-добрите сделки с най-голям размер на паричните постъпления са тези за “Нефтохим” АД - Бургас, “Петрол” АД - София и “Вулкан” ЕАД - Димитровград.

По сключените през 1999 г. приватизационни договори договорените инвестиции са в размер на 2 544,150 млн. лв., като за 1999 г. възлизат на 86,118 млн. лв.

Високото ниво на постигнатите резултати от приватизацията на държавните предприятия и постигнатият общ ефект от работата на органите по чл.3, ал.1 от ЗППДОБП през 1999 г. дават основание изминалата година да бъде определена като година на голямата приватизация. Изпълнението на Програмата за приватизация за 1999 г. се характеризира с най-добрите резултати за изтеклия период от началото на приватизационния процес. Извършената през 1999 г. приватизация има положителен ефект върху финансово-икономическата стабилизация и ефективното реструктуриране на националната икономика.

Отчет на изпълнението на Закона за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 Декември 1990 г

Създадената се през 1999 г. сравнително благоприятна стопанска конюнктура, провеждането на структурната реформа и икономическата стабилизация в страната, повлия положително за увеличаване доверието на чуждите финансови институции към България. Тези резултати създадоха условия за получаване на нови кредити и използването им за подпомагане на реформата в страната, ускоряването на приватизацията и подобряване възможностите на предприятията да пристъпят към погасяване на натрупаните големи задължения, включително и тези по ЗУНК.

С ПМС №320 от 2 юли 1998 г., по отношение на валутните кредити бе определен нов размер на лихвения процент от 10 на 7%, но не по-малко от либора на щатския долар за съответния период. Този факт се отрази благоприятно на фирмите и спомогна за подобряване на погашенията по този вид кредит, в сравнение с досегашното изоставане и по-слабо обслужване на задълженията във валута.

На основание чл. 12а от ЗУНК се отписаха задълженията по ЗУНК на търговски дружества при условие, че се извърши приватизационна сделка на мажоритарен дял над 50% от дяловете или акциите на съответното дружество. До 31.12.1999 г. с Решения на Министерски съвет се отписаха задължения на 6 търговски дружества в размер на 810 115 лева по главници (това е 13% от договорените за погасяване), 378 233 лева по лихви и 260,447 млн. щ. д. по главници (представляващи 62% от договорените за погасяване) и 68,477 млн. щ. д. по лихви.

ДОГОВОРЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЪРЖАВНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ЗУНК.

Към 31 декември 1999 г. броят на подписаните с длъжници договори по ЗУНК е 853. Тези договори за уреждане на задълженията към държавата по ЗУНК са в размер на 9,510 млн. лв. и 1 020,827 млн. щатски долара. От тях 654 броя на стойност 6,244 млн. лв. и 418,177 млн. щатски долара са за погасяване, а 199 броя, на стойност 3,265 млн. лв. и 602,648 млн. щ. д. са отписани при спазване изискванията на чл. 12, ал. 3 и чл. 12а от ЗУНК.

С около 80 търговски дружества все още не са подписани договорите за уреждане задълженията по ЗУНК, поради различни причини, свързани с неприети задължения от предприятията при разделянето им от бившите държавни стопански обединения и изплатени в левова равностойност задължения по валутни кредити до 1990 г. от предприятията, но невъзможност за отписване, поради попадане в ограничителните условия на чл. 12, ал. 3 от ЗУНК и други.

Някои от предприятията с неподписани договори с по-големи задължения са “ЗММ – София” АД, “Рекорд” АД, Пловдив, “Хранинвест” АД, Ст. Загора, “Пластхим” АД, Ботевград, “Програмни продукти и системи” АД, София и няколко дружества от отбранителната промишленост.

ПОГАСЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА КЪМ ДЪРЖАВАТА ПО ЗУНК ЗА 1999 ГОДИНА.

А. Левови задължения

Съгласно погасителните планове на сключените договори, вноските по главниците за 1999 г. са в размер на 533 432,51 лв., представляващи 8,54% от общия размер на договорените за погасяване левови главници по ЗУНК. Заедно с тях е дължима и лихва в размер 1/2 от ОЛП върху остатъка от главницата.

Б. Левови постъпления

За 1999 г. са направени следните погасителни вноски:

- 279 271,33 лв. по главници
- 94 907,82 лв. по лихви
- 30 170,57 лв. погасени главници с облигации по ЗУНК
- 42 027,68 лв. погасени лихви с облигации по ЗУНК.

Изплатените погашения по главницата, в т.ч. и чрез облигации, са в размер на 309 441,9 лв. и представляват 58% от размера на дължимите за цялата година.

Общо погасителните вноски по лихвите са в размер на 136 935,5 лв.

Най-висок размер на вноските за погасяване на главниците е показан от дружества в системата на Министерството на промишлеността, Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа и Министерството на търговията и туризма.

Също така в приход на бюджета са постъпили и суми по левовата равностойност на издължените за периода валутни кредити в размер на 893 266,92 лв. главници и 1,351 млн. лв. лихви.

Общите постъпления в лева за 1999 г. в бюджета по ЗУНК са 3,222 млн. лв.

В. Валутни задължения

За 1999 година, съгласно погасителните планове, вноските по главниците на преоформените по ЗУНК валутни задължения на държавните предприятия възлизат на 35,612 млн. щатски долара, или 8,5% от общия размер на договорените за погасяване кредити. Към тях са дължими и договорени лихви в размер на 7% (от 1 юли 1998 година) върху остатъка от главницата.

Г. Валутни постъпления

За 1999 г. размерът на направените погасителни вноски по валутните задължения е 573 000 щатски долара, 1,237 млн. щатски долара платени в легова равностойност и 7,757 млн. щатски долара платени с облигации по ЗУНК, чрез които респективно се намалява вътрешния държавен дълг. Направените плащания са:

- 335 000 щатски долара по главници
- 238 000 щатски долара по лихви
- 3,268 млн. щатски долара по главници с облигации по ЗУНК
- 4,489 млн. щатски долара по лихви с облигации по ЗУНК
- 501 000 щатски долара по главници, изплатени с легове
- 737 000 щатски долара по лихви, изплатени с легове

Общият размер на постъпленията в републиканския бюджет по валутните задължения на търговските дружества за 1999 г. са в размер на 9,568 млн. щатски долара, в т. ч. 4,104 млн. щатски долара по главниците и 5,464 млн. щатски долара по лихвите.

Погасителните вноски по главницата за отчетния период представляват 11,52%, спрямо годишният размер на валутните задължения.

Анализът на данните показва, че през 1999 г. са направени вноски във валута по погасителните планове за валутните главници и лихви от предприятия на машиностроенето, химическа промишленост, дървообработваща и целулозно-хартиена промишленост, хранителна промишленост и селско стопанство. Няма постъпления в отрасъл металургия, отбранителна промишленост и други.

По значителни са постъпленията чрез облигации, и чрез внасяне на легова равностойност на дължимите главници и лихви във валута.

Основните валутни длъжници са се насочили към погасяване на валутните си задължения по ЗУНК чрез облигации, тъй като тази форма им предоставя определени преференции при плащанията. Основно по този начин са плащали валутните си задължения предприятия от системата на машиностроенето, електроника и електротехника, химия, лека промишленост, хранителна промишленост, търговия и туризъм.

Резултатите от изпълнението на приходите по ЗУНК за 1999 г. налагат следните изводи и констатации:

- в републиканския бюджет са постъпили общо 3,222 млн. лв., 573 000 щатски долара.
- намален е вътрешния държавен дълг със 72 198, 25 лв. и 7 757,019 млн. щатски долара, вследствие на осъществени погасителни вноски, чрез зункови облигации.
- Предприятията-длъжници по ЗУНК, въпреки подобряването на стопанската конюнктура са затруднени да погасяват валутните си задължения, дори и след приемане на ПМС №320, докато леговите, поради обезценката им показват висок ръст на изпълнение.
- с известни изключения, като цяло няма проявена активност от ведомствата за ускоряване процеса на подписване на останалите неподписани договори по ЗУНК.
- облигационните ценни книжа ще бъдат предпочитано средство за разплащане от страна на длъжниците, независимо от тенденцията на покачване цената на валутните зункове, поради засиления интерес от наши и чужди инвеститори към тях.

Създалата се финансова стабилизация, вследствие успешното провеждане на структурната реформа в страната, създадоха предпоставки за повишаване активността на някои предприятия при обслужване на задълженията им по ЗУНК в лева и валута, но въпреки това една част от длъжниците, поради стопанската конюнктура в отраслите им не са в състояние да изпълнят подписаните договори с Министерството на финансите.

Субсидии за текуща дейност на организации с идеална цел за 1999 г.

Утвърдената с чл. 7 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. субсидия за организациите с идеална цел възлиза общо на 1,652 млн. лв. Изпълнението е в размер на 1,760 млн. лв. или 106.53%.

Група “Здравеопазване”

Българският червен кръст се подпомага чрез държавния бюджет с целева субсидия за осъществяване на своята дейност, свързана със социално-помощна дейност, събиране и разпределение на хуманитарна помощ от страната и чужбина, планинско и водно спасяване.

За своята дейност през 1999 г. Българския червен кръст е получил 966 765 лв. субсидия от републиканския бюджет.

Отделно от субсидията чрез Българския червен кръст през 1999 г. са осъществени редица хуманитарни акции на българската държава, свързани със събитията в Косово.

Група “Работи и служби по социалното осигуряване и заетостта”

Целевата субсидия през 1999 г. за организациите на и за инвалидите възлиза на 345 986 лв.

С писмо N 96000587 от 28.12.1999 г. на Главно управление “Държавни разходи” е отпусната допълнителна субсидия за Съюза на инвалидите в България в размер на 26 000 лв., с което общата бюджетна субсидия на Съюза за 1999 г. възлезе на 95 751 лв.

Допълнителна субсидия в размер на 82 000 лв. бе отпусната и на Съюза на слепите в България, с което общата бюджетна субсидия за същия за 1999 г. стана 106 973 лв.

С тези корекции общата сума на целевата субсидия за организациите на и за инвалидите за 1999 г. достигна 453 988 лв.

Преобладаващият брой организации отчитат 100% усвояване на субсидията.

Група “Туризмъ”

Разходите извършени от организациите с идеална цел, които са отнесени по функция “Туризмъ” за 1999 г. са в размер на 125 850 лв.

Изпълнението спрямо закона за бюджета и спрямо уточнен план е 100%.

Целевите субсидии от бюджета са разходвани за поддържане и ремонт на автомобилите на пътна помощ, подмяна на указателни табели, радио връзки, туристически маркировки, за целеви програми по републиканския и международния туристически календар и други разходи свързани с дейността на “Пътна помощ” към Съюза на българските автомобилисти и с дейността на Български туристически съюз.

Група “Религиозно дело”

Планирана субсидия през 1999 г. на “Рилска Света обител – Рилски манастир” в размер на 200 505 лв. По отчет същата е преведена и усвоена 100%.

Група “Други дейности по икономиката”

Представителни сдружения на потребителите в България

1. Закон за бюджета за 1999 г.	12 966 лв.
2. Уточнен план	12 966 лв.
3. Преведена субсидия за 1999 г.	12 966 лв.
4. Разходвана субсидия за 1999 г.	12 891 лв.
5. % на изпълнение на преведената субсидия	100%
6. % на изпълнение на разходваната субсидия към преведената такава	99,42%

Възстановени са неизразходвани в края на годината субсидии в размер на 75 лева.

Изпълнение на капиталовите разходи за 1999 г.

Размерът на капиталовите разходи от източници по консолидираната бюджетна програма през 1999 г. по първоначален план са в размер на 608,319 млн. лв., а по отчет - 1 075,6 млн. лв., в т.ч. за основен ремонт те са в размер на 17.4%, за придобиване на МДА – 70.54%, за придобиване на НМДА – 2.36% и за капиталови трансфери – 9.7% от общите разходи по отчет. Съгласно тригодишното споразумение с МВФ съвкупните капиталови разходи по консолидираната бюджетна програма са в размер на 2.5% от БВП. По отчет тези разходи представляват 4.76% от БВП или увеличението е в размер на 72.3% от плановата квота.

Един от факторите оказали влияние за увеличението на размера на капиталовите разходи, е че през лятото на 1999 г., след поредната мисия на МВФ в страната, инвестиционният климат за капиталовите разходи по консолидираната бюджетна програма беше увеличен на 3.5% от БВП. Като друг фактор допринесал за увеличаване на разходите е настъпилата промяна през изминалата година на методологията за определяне обхвата на капиталовите разходи, следствие от изваждането на разходите за основен ремонтот кръга на инвестиционните, а следоователно – и размера на договорената инвестиционна квота. Тази промяна доведе до допълнително разпределяне на инвестиционни лимити в размер на 252,2 млн. лв.

Преизпълнението на плана се дължи главно на направените капиталови разходи от общините – в частта на техните собствени бюджетни и извънбюджетни средства, както и на разходите от централизираните извънбюджетни фондове.

По отчет направените капиталови разходи от общинните възлизат на 269,375 млн. лв., в т.ч. от целевите субсидии от републиканския бюджет и от собствени бюджетни средства – 172,910 млн. лв., от субсидии – 80,508 млн. лв., от собствени бюджетни средства – 92,402 млн. лв. и от извънбюджетни фондове и сметки – 96,465 млн. лв.

Увеличението на капиталовите разходи от централизираните извънбюджетни източници в размер на 131.1% се дължи на нарасналите постъпления, в резултат на увеличаването на таксите върху течните горива, в полза на фонд “Републиканска пътна мрежа” и на Националния фонд за опазване на околната среда, както и на одобрения допълнителен лимит за капиталови разходи по фонда на ГД “Ръководство на въздушното движение”.

Изпълнение на бюджетите на министерствата и ведомствата за 1999 г.*

Приходи

По закона за бюджета е предвидено по приходната част да постъпят собствени приходи в размер на 202,065 млн. лв.

В изпълнение на параграф 9 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. бяха закрити около 90 извънбюджетни сметки и фондове и техните приходи влязоха в бюджетите на министерствата и ведомствата. В резултат на това по уточнен план размерът на собствените приходи възлезе на 454,850 млн. лв. Основната част от приходите на министерствата и ведомствата по уточнен план са неданъчните приходи в размер на 454,078 млн. лв. (99.83% от общите приходи), които в по-голямата си част представляват приходи и доходи от собственост в размер на 261,358 млн. лв. (57.56% от неданъчните приходи), като с най-голям принос в тях са нетните приходи от продажба на услуги, стоки и продукция в размер на 204,930 млн. лв. (45.13% от неданъчните приходи). Голям е относителния дял и на приходите от държавни такси в размер на 136,643 млн. лв. (30.09% от неданъчните приходи).

По отчет за 1999 г. собствените приходи са в размер на 464,787 млн. лв., което представлява изпълнение в размер на 230.02% спрямо закона за бюджета и 102.18% спрямо уточнения план. Основната част от приходите на министерствата и ведомствата по отчет са неданъчните приходи в размер на 452,135 млн. лв. (97.28% от общите приходи), които в по-голямата си част представляват приходи и доходи от собственост в размер на 188,814 млн. лв. (41.76% от неданъчните приходи), като с най-голям принос в тях са нетните приходи от продажба на услуги, стоки и продукция в размер на 123,643 млн. лв. (27.35% от неданъчните приходи). Значителен е относителния дял и на приходите от държавни такси в размер на 158,886 млн. лв. (35.14% от неданъчните приходи). Данъчните приходи на министерствата и ведомствата представляват 2.50% от общите приходи, а приходите от дарения и помощи от страната и чужбина – 0.22 %.

Разходи

По закона за бюджета разходите на министерствата и ведомствата са в размер на 1 111,674 млн. лв.

В изпълнение на параграф 9 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. бяха закрити около 90 извънбюджетни сметки и фондове и техните разходи влязоха в бюджетите на министерствата и ведомствата, в резултат на което разходите бяха увеличени с 300,164 млн. лв. През 1999 г., на основание чл.34., ал.1, 2 и 3 и чл. 35, ал. 2 от ЗУДБ разходите на министерствата и ведомствата бяха увеличени с 104,423 млн. лв. По уточнен план размерът на разходите възлиза на 1 516,261 млн. лв. Най-голям дял в разходите по уточнен план имат

* В отчета за изпълнението на бюджетите на министерствата и ведомствата за 1999 г. не са включени приходите, разходите и субсидията на Българско национално радио и Българска национална телевизия, тъй като през 1999 г. техните бюджети са приведени в съответствие с чл. 70 от Закона за радиото и телевизията. Изпълнението им е анализирано отделно.

текущите разходи в размер на 1 156,675 млн. лв. (76.28% от общите разходи). Капиталовите разходи са в размер на 282,601 млн. лв. (18.64% от общите разходи), а разходите за попълване на държавния резерв са в размер на 65,672 млн. лв. (4.33% от общите разходи) и разходите за придобиване на дялове и акции и предоставена временна финансова помощ са в размер на 11,312 млн. лв. (0.75% от общите разходи).

По отчет за 1999 г. разходите на министерствата и ведомствата са в размер на 1 357,265 млн. лв., което представлява изпълнение от 122.09% спрямо Закона за държавния бюджет и 89.51% спрямо уточнения план. Най-голям дял в разходите по отчет имат текущите разходи в размер на 1 041,441 млн. лв. (76.73% от общите разходи), в т.ч. основните разходи са: за заплати и възнаграждения за персонала – 349,276 млн. лв., за други възнаграждения – 27,695 млн. лв., за социално-осигурителни плащания – 133,110 млн. лв., за издръжка – 500,423 млн. лв., за стипендии – 17,159 млн. лв., за помощи и обезщетения – 185 516 лв., за субсидии за текуща дейност за организации с идеална цел – 320 398 лв. и за членски внос в нетърговски организации и дейности – 13,270 млн. лв. Капиталовите разходи са в размер на 250,792 млн. лв. (18.48% от общите разходи), разходите за попълване на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция са в размер на 54,947 млн. лв. (4.05% от общите разходи) и разходите за придобиване на дялове и акции и предоставена временна финансова помощ и лихви са в размер на 10,083 млн. лв. (0.74% от общите разходи).

По закона за бюджета субсидията на министерствата и ведомствата е в размер на 1 117,180 млн. лв. В резултат на извършени корекции през 1999 г., по уточнен план субсидията възлиза на 1 233,887 млн. лв. (получени субсидии от ЦБ 1 236,955 млн. лв. и вноски за ЦБ за текущата година – 3,069 млн. лв.). Отпуснатата субсидия от централния републикански бюджет за министерствата и ведомствата е в размер на 1 101,700 млн. лв., възстановената субсидия е в размер на - 32 614 лв., вноските за ЦБ за текущата година са в размер на – 124,170 млн. лв. и вноските за ЦБ за минали години са в размер на – 7,235 млн. лв.

ФУНКЦИЯ “ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ”

ГРУПА “ИЗПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ОРГАНИ”

1. Закон за бюджета 1999 г.	350 756 493 лв.
в т.ч. капиталови разходи	106 611 533 лв.
2. Уточнен план за 1999г.	450 393 005 лв.
в т.ч. капиталови разходи	135 286 807 лв.
3. Отчет за 1999г.	373 020 074 лв.
в т.ч. капиталови разходи	122 088 161 лв.
4. Изпълнение спрямо Ут.план	82,82%
5. Изпълнение спрямо ЗДБ’99	106,35%

С одобрените със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. средства по функция “Изпълнителни и законодателни органи” в размер на 350,756 млн. лв. е осигурена издръжката на централните управления на министерства и ведомства, данъчната администрация, митниците, държавния финансов контрол, търговските служби, посолствата в чужбина и областните администрации.

По уточнен план тези средства възлизат на 450,393 млн. лв.

Касовото изпълнение на бюджета към 31.12.1999 г. е в размер на 373,020 млн. лв. или 106,35% към ЗДБ'99 и 82,82% към уточнения план. С тези средства се осигурява финансовата издръжка на изпълнителните и законодателните органи и на работещите в нея 22 209 щатни бройки управленчески персонал.

Делът на разходите за работна заплата на персонала, нает по трудови правоотношения в общия обем на разходите е 24.27%. При планирани средства за заплати в Закона за държавния бюджет за 1999 г. 110,581 млн. лв. са изплатени 90,545 млн. лв., в които са включени възнагражденията на работещите в централната администрация, определени с нормативни актове за работната заплата в бюджетните организации.

Неусвояването на средствата за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения се дължи на незаетите 1 385 щатни бройки, както и от неусвоени валутни заплати в посолствата и търговските служби в чужбина.

Разходите за издръжка на изпълнителните органи са в размер на 117,577 млн. лв., 77.41% от уточнен план и 138.7% спрямо закона.

Значителното увеличение на средствата за издръжка на група "Изпълнителните и законодателни органи" по уточнен план спрямо Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г., се дължи на недостатъчните средства за командировки, материали, горива и енергия и други разходи, спрямо реално необходимите средства за тази цел.

Неусвояването на средствата за издръжка спрямо уточнения план се дължи на обстоятелството, че някои разходи като разходи за телефони, ел.енергия за месец декември са изплатени през следващата бюджетна година. Неусвоените средства за членски внос в международни организации е над 7 000 лева, поради намаляване размера на членския внос в международни организации.

Капиталовите разходи по Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. са в размер на 106,611 млн. лв., а по уточнен план за 1999 г. – 135,287 млн. лв. Изпълнението на капиталовите разходи е в размер на 122,088 млн. лв., което представлява 90,24%, спрямо уточнения план. Разходите са използвани за извършване на строително-монтажни работи, за придобиване на материални дълготрайни активи и основен ремонт, както и доставка на безобектови машини, съоръжения и обзавеждане.

ГРУПА "ОБЩИ СЛУЖБИ"

1. Закон за държавния бюджет за 1999 г.	30 089 893 лв.
2. Уточнен план 31.12.1999 г.	113 006 515 лв.
3. Отчет към 31.12.1999 г.	90 685 527 лв.
4. Процент на изпълнение спрямо закона	301,38 %
5. Процент на изпълнение спрямо уточнения план	80,25 %

С предвидените по Закона за държавния бюджет за 1999 г. средства са финансирани дейностите на функция "Общи служби", включващи Централно управление и Териториалните статистически бюра на Националния статистически институт, Агенцията за чуждестранни инвестиции, Агенцията за българите в чужбина, Агенцията за чуждестранна помощ, Агенцията за икономически анализи и прогнози, Управление "Държавен резерв и

военновременни запаси", Районните управления по гражданска регистрация и административно обслужване и Централен регистър на особените залози.

Отчета на разходите за функция " Общи служби " за 1999 г. показва, че общо разходите представляват 80,25% от уточнения план и възлизат на 90,685 млн. лв. Текущите разходи са 26,700 млн.лв. или 86, 26% при уточнен план 30 953 843 лв., а капиталовите разходи са 10,005 млн. лв. или 61,08% от уточнения план.

Уточненият план е 375,56% от предоставените средства по Закона за държавния бюджет за 1999 г., тъй като на основание & 9 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г от 1 януари бяха закрити извънбюджетни сметки и фондове, чиито разходи, респективно приходи бяха администрирани по съответните бюджети.

Процентното изпълнение по видове разходи за 1999 г. спрямо уточнения план е следното:

- Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови правоотношения 86,24 %.

В направените разходи за заплати и възнаграждения на персонал нает по трудови правоотношения в размер на 8,018 млн. лв. е включено и еднократно допълнително материално стимулиране в края на годината по силата на Постановление № 29 на Министерския съвет от 16 февруари 1999 г.

- Други възнаграждения и плащания за персонал 82,07 %.

За издръжката на функция " Общи служби " са планирани 17,779 млн. лв., а са изразходвани – 15,140 млн. лв. или 85,16%. В това число за :

▪ Храна	72,03 %
▪ Медикаменти	46,80 %
▪ Постелен инвентар и облекло	63,99 %
▪ Командировки	82,33 %
▪ Материали, горива и енергия	77,93 %
▪ Външни услуги	85,15 %
▪ Текущ ремонт	100,49 %
▪ Учебни, научноизсл.разходи и книги	98,74 %
▪ Други разходи	89,84 %

Направените разходи по & 18 " Други разходи " са 1,341 млн. лв., като най-голям дял в тях имат разходите за "Наблюдавани домакинства" - 367 005 лв. и СБКО - 232 762 лв.

При изпълнението на бюджета за 1999 г. по функция "Общи служби" са спазени приоритетите заложиени в чл. 13 от Закона за държавния бюджет за 1999 г., като разходите по отчет не превишават уточнения план за 1999 г.

Към 31.12.1999 г. числеността на персонала по отчет е 3250 щатни бройки, която е 95,93 % от уточнения план.

ГРУПА "НАУКА"

1. Закон за бюджета / ЗБ/ за 1999 година	52 711 096 лв.
в това число капиталови разходи	4 031 617 лв.
2. Уточнен план /УП/ към 31.12.1999 година	48 129 794 лв.
в това число капиталови разходи	1 105 037 лв.
3. Отчет на разходите за 1999 година	47 034 025лв.
в това число капиталови разходи	1 089 314 лв.

4. % на изпълнение на разх. спрямо ЗБ за 1999 г.	89,23 %
в това число капиталови разходи	27,02 %
5. % на изпълнение на разх. спрямо УП за 1999 г.	97,72 %
в това число капиталови разходи	98,58 %

Финансирането на научната дейност се осъществява със собствено реализирани приходи и със субсидия от републиканския бюджет.

С одобрените от Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. средства по група "НАУКА" в размер на 52 711 096 лв. се осигурява финансирането на научните изследвания, осъществявани от научно-изследователските институти и самостоятелни научни звена в системата на Селскостопанска академия и ведомствените научноизследователски институти и центрове. По уточнен план тези средства възлизат на 48,130 млн. лв. Касовото изпълнение на бюджета към 31.12.1999 г. е в размер на 47,034 млн. лева.

Различието между планираните разходи по Закона за бюджета и уточнения план се дължи на по-малкия размер на собствено реализираните приходи.

Отчета за разходите по група "Наука" за 1999 г. показва, че процентът на изпълнение на общите разходи спрямо Закона за държавния бюджет е 89,23%, а спрямо уточнения план е 97,72%; на текущите разходи спрямо Закона – 97,38%, а спрямо уточнения план – 97,70%; на капиталовите разходи – 27,02% спрямо Закона и – 98,58% спрямо уточнения план.

С посочените средства се осигурява издръжката на 6 293 щатни бройки персонал, зает в сферата на науката.

Разходите за заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения е 99,18%. Изпълнението на разходите за социално-осигурителни плащания общо е 95,98%. Към тях се отнасят социалните осигуровки за фонд "Обществено осигуряване, чието изпълнение спрямо уточнения план е 96,98%, вноски за фонд "ПКБ" – 90,02% и здравноосигурителните вноски от работодатели 83,90%. За други възнаграждения и плащания за персонала направените разходи спрямо уточнения план възлизат на 73,34%. Разходите за издръжка са изпълнени 99,75%, от тях; за храна процентът на изпълнение е 60,62%; за медикаменти – 68,08%; за постелен инвентар и облекло – 105,58%; за командировки в страната и чужбина – 104,01%, като изпълнението на командировките в чужбина е 117,84%; за материали, горива и енергия – 98,20%; за външни услуги - изпълнението на разходите е най-голямо – 137,41%, като най-голям относителен дял имат разходите за застраховки, телефони и за охрана; за текущ ремонт – 73,59%; за учебни, научноизследователски разходи и книги за библиотеки – 59,05% и за други разходи – 90,93%. Изпълнението на разходите за стипендии възлиза на 120,08%, за вноски за членски внос и участия в нетърговски организации и дейности – 63,46%. Средствата за капиталовите разходи спрямо уточнения план за 1999 г. възлизат на 98,58%, от които за основен ремонт – 100,31%, за придобиване на материалните дълготрайни активи – 98,26% и за придобиване на нематериални дълготрайни активи – 90,78%.

За 1999 г. в бюджета на Министерството на образованието и науката са предвидени средства за научни изследвания в размер на 863 879 лв. По уточнен план и по отчет тези средства са в размер на 764 718 лв. Предвидени са средства и за научно-приложни изследвания в размер на 865 906 лв. По

уточнен план и по отчет те са в размер на 557 762 лв. С тях са финансирани фундаментални научни изследвания, както и разработки и проекти, водещи до технологично обновление и производство на нови продукти, технологии и изделия.

ФУНКЦИЯ “ОТБРАНА И СИГУРНОСТ”

1. Общо разходи по ЗДБ за 1999 г.	918 259 300 лв.
в т.ч. капиталови разходи	36 734 600 лв.
2. Касов разход към 31.12.1999 г.	991 707 800 лв.
в т.ч. капиталови разходи	59 535 500 лв.
3. Процент на изпълнение спрямо закона	108.0 %
в т.ч. капиталови разходи	162.1 %

Във функция “Отбрана и сигурност” са включени финансовите средства за осигуряване на националната сигурност и отбрана, обществения ред и поддържането на отбранителния потенциал на страната. Тези средства са отчетени чрез бюджетите на Министерството на отбраната, МВР, Националната служба за охрана, Националната разузнавателна служба, областите, общините и централния бюджет.

Със Закона за държавния бюджет за 1999 г. в общодържавните разходи по функция “Отбрана и сигурност” бяха одобрени 41,312 млн. лв. за финансово осигуряване изпълнението на Националната програма за подготовка и присъединяване на Република България към Северноатлантическия съюз през 1999 г. Касовият отчет на разходите по тази програма е в размер на 41,225 млн. лв., което представлява 99.8 % спрямо закона.

През 1999 г. на основание чл. 34, ал. 1 от ЗУДБ, в изпълнение на т. 3 на Решение № 245 на Министерския съвет от 15.04.1999 г. и във връзка със Споразумението между правителството на Република България и правителството на Република Македония относно безвъзмездно предоставяне на военна техника и бойни припаси, чрез реструктуриране на общодържавните разходи по републиканския бюджет за 1999 г., се осигуриха на Министерството на отбраната 6,489 млн. лв., необходими за подготовката и транспортирането на безвъзмездно предоставената военна техника и боеприпаси в изпълнение на цитираното споразумение.

За финансиране на войсковата дейност и отбранително-мобилизационната подготовка на военизираните строителни поделения към Министерството на отбраната, Министерството на транспорта и съобщенията и Министерството на регионалното развитие и благоустройството, както и за изграждането, поддържането, реконструкцията и модернизацията на далекосъобщителните обекти с отбранително предназначение и инсталираните мощности за военно време, бяха предоставени от централния бюджет 35,560 млн. лв., което представлява 100.5 % спрямо одобрените за целта средства.

В съответствие със Закона за държавния бюджет за 1999 г. финансирането на функция “Отбрана и сигурност” се осъществяваше от собствени приходи, трансфери от закритите извънбюджетни сметки и фондове и от субсидия от централния републикански бюджет.

Данните за приходите, трансферите, разходите и субсидията на министерствата и ведомствата от функция “Отбрана и сигурност” са посочени в следната таблица:

					/хил.лв./
№	Показатели	Приходи	Трансфери	Разходи	Субсидия
1.	Закон 1999 г.	22 373.3		918 259.3	895 886.0
2.	Ут. план 1999 г.	156 648.5	13 422.0	1 066 906.6	896 836.1
3.	Отчет 1999 г.	160 253.5	13 444.9	991 707.8	818 009.4
4.	% спрямо закона /т.3:т.1/	716.3		108.0	91.3
5.	% спрямо ут.план /т.3:т.2/	102.3		93.0	91.2

В изпълнение изискванията на параграф 9 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. бяха закрити всички извънбюджетни сметки и фондове на Министерството на отбраната, МВР, НРС и НСО, с изключение на извънбюджетната сметка на фонда за покриване на разходите за приватизиране на държавните предприятия към министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи и на фонд "Жилищно строителство".

В резултат на горните промени, на основание чл. 35, ал. 2 от Закона за устройството на държавния бюджет /ЗУДБ/, по предложение на министерствата и ведомствата, бяха извършени корекции чрез завишаване на приходите и разходите по съответните бюджети.

По приходите:

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. в бюджетите на министерствата и ведомствата от функция "Отбрана и сигурност" бяха предвидени собствени приходи от дейността им в размер на 22,373 млн. лв., като 37.8% от тях представляват приходи по Тарифа № 4 за таксите, които се събират в системата на МВР по Закона за държавните такси и 49.1% нетни приходи от продажба на услуги, стоки и продукция.

На основание чл. 35, ал. 2 от ЗУДБ, по предложение на министерствата и ведомствата, бяха завишени собствените им приходи със 134,275 млн. лв., в т.ч. 93,458 млн. лв. от дейностите, които до края на 1998 г. са се отчитали по реда на извънбюджетните сметки.

По отчет приходите от дейността на министерствата и ведомствата от функция "Отбрана и сигурност" възлизат на 160,253 млн. лв., което представлява 716.3 % спрямо закона и 102.3 % спрямо уточнения план. Анализът на структурата на приходите показва, че най-голям относителен дял имат събраните държавни такси (18.8%), нетните приходи от продажби на услуги, стоки и продукция (61.5%) и продажбата на ДМА (18.8%).

По разходите:

През 1999 г., на основание чл. 34, ал. 3 от ЗУДБ, в бюджетите на министерствата и ведомствата от функция "Отбрана и сигурност" бяха извършени вътрешни компенсирани промени по разходните параграфи. Освен това, на основание чл. 35, ал. 2 от ЗУДБ бяха увеличени разходите със 148,647 млн. лв., от тях 93,458 млн. лв. представляват разходите за осъществяване на дейностите от закритите извънбюджетни сметки и фондове,

40,817 млн. лв. – от преизпълнение на собствените приходи от дейността на министерствата и ведомствата, 13,422 млн. лв. – трансфери от закритите извънбюджетни сметки и фондове, до размерите на наличните остатъци към 31.12.1998 г. и 950 000 лв. – от увеличаване субсидията от централния републикански бюджет.

Касовият отчет за разходите на министерствата и ведомствата от функция “Отбрана и сигурност” е в размер на 991,708 млн. лв., което представлява 108% спрямо закона и 93% спрямо уточнения план.

Структура на разходите:

/хил. лв./			
№	Функция “Отбрана и сигурност”	Отчет за 1999 г.	% към общо разходите
1.	Общо разходи	991 707.8	100.0
	в това число:		
	заплати, ДОО и други парични доволствия	630 672.3	63.6
2.	Издръжка	283 951.2	28.6
3.	Техническо снабдяване	17 548.8	1.8
4.	Капитални вложения	59 535.5	6.0
	в това число:		
	основен ремонт	17 688.2	1.8
	придобиване на МДА	40 924.3	4.1
	придобиване на НМДА	923.0	0.1

Разходите за заплати, осигурителни вноски и други парични доволствия представляват 63.6 % от общите разходи (при 58.4 % за 1998г.). Разходите за хранителното и вещевото доволствие и комунално-битовото обслужване на срочнослужещите и за покриване на текущите разходи, свързани с дейността на министерствата и ведомствата представляват 28.6 % от общите разходи (при 37.5 % за 1998 г.). Разходите за техническо осигуряване представляват 1.8 % (при 2.9 % за 1998 г.), а за капитални вложения – 6.0 % от общите разходи (при 1.2 % за 1998г.).

Анализът на структурата на разходите показва, че и през 1999 г. продължава тенденцията на увеличаване относителния дял на средствата за заплати, осигурителни вноски и други парични доволствия за сметка на намаляване на относителния дял на разходите за текуща издръжка.

Като положителна промяна в структурата на разходите следва да се отбележи, че за 1999 г. разходите за техническо осигуряване, ново въоръжение, техника, системи и други капиталовложения, които пряко осигуряват националната сигурност и отбрана, нарастват 2 пъти спрямо същите за 1998 г.

ГРУПА “СЪДЕБНА ВЛАСТ”

С измененията на Закона за съдебната власт се извърши корекция считано от 01.01.1999 г., съгласно чл. 34, ал. 1 от Закона за устройството на държавния бюджет, като от бюджета на Съдебната власт се прехвърлиха

следствените арести към бюджета на Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция /МППЕ/.

По този начин по уточнен план по Бюджета на МППЕ за 1999 г. разходите с новосъздадената Главна дирекция "Следствени арести" се увеличиха, както следва:

1. Общо разходи:	7 821 417 лв.
в т.ч.	
▪ текущи разходи	7 719 417лв.
▪ капиталови разходи	102 000лв.
2. Натурални показатели:	
▪ щатни бройки	1 524
▪ средногодишни щатни бройки	1 524

По годишен отчет за 1999 г. извършените общо разходи са в размер на 7,062 млн. лв. или 90,29%.

Ниския размер на извършените разходи се дължи на факта, че в периода през който е започнала да функционира новата главна дирекция до края на отчетния период заетата численост на персонала е 1 297 щатни бройки, т.е. с 227 щатни бройки по-малко от плановата. В тази връзка разходите за заплати, социално-осигурителни плащания и други пряко свързани с персонала са в по-нисък размер от заложените по уточнен план.

Отбелязва се превишение на разходите по отчет спрямо уточнен план в параграф 02-00 "Други възнаграждения и плащания на персонала", което е в резултат от изплатените в края на 1999 г. обезщетения на пенсиониранал се персонал (предимно офицерски и сержантски състав).

ГРУПА "АДМИНИСТРАЦИЯ НА ЗАТВОРИТЕ"

От разчетените по Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. средства по тази функция са направени общо разходи в размер на 27,878 млн. лв., в т.ч. капиталови разходи в размер на 2,763 млн. лв. С тези средства се финансира дейността на Главна дирекция на местата за лишаване от свобода.

По уточнен план разходите са както следва:

1. Общо разходи:	27 696 288 лв.
в т.ч.:	
▪ текущи разходи	24 913 658 лв.
▪ капиталови разходи	2 782 630 лв.
2. Натурални показатели:	
▪ щатни бройки	3 117
▪ средногодишни щат.бройки	3 117

По годишен отчет за 1999 г. извършените общо разходи са в размер на 27,256 млн. лв. или 98,41%, в т.ч. капиталови разходи 2,672 млн. лв. или 96,04% спрямо уточнения план.

Като цяло не се отбелязва превишение на разходите по отчет, спрямо уточнения план за 1999 г.

Ръста над уточнения план на разходите по параграф 06-00 “Други здравно-осигурителни вноски” е в резултат на по-големия брой на лицата лишени от свобода и следствени арестанти отчетени в края на периода.

ФУНКЦИЯ “ОБРАЗОВАНИЕ”

1. Закон за бюджета – 1999 г. в т.ч. за капиталови разходи	170 848 712 лв. 6 825 445 лв.
2. Уточнен план към 31.12.1999 г. в т.ч. за капиталови разходи	185 729 525 лв. 6 245 471 лв.
3. Касов разход към 31.12.1999 г. в т.ч. за капиталови разходи	181 412 857 лв. 5 886 178 лв.
4. Процент на изпълнение / т.3:т.1/ в т.ч. за капиталови разходи	106.18% 86.24 %
5. Процент на изпълнение / т.3:т.2/ в т.ч. за капиталови разходи	97.68 % 94.25 %

Със средствата по функция “Образование”, в които са включени субсидията от републиканския бюджет и собствените приходи, се осигурява финансирането на средното образование, което се планира в бюджета на Министерството на образованието и науката, в т.ч. помощни и климатични училища, социално-педагогически училища и интернати, домове за деца и юноши, професионални учебни заведения, повишаване квалификацията на учителите, домовете на учителите, националната детска база, ученически и студентски лагери, целеви средства по постановления на Министерския съвет за образованието и по програми на Европейския съюз за сътрудничество в областта на образованието, а също така с тези средства се финансира и средното образование, което е планирано в бюджетите на другите министерства и ведомства.

Общо изпълнението на разходите към 31.12.1999 г. по функция “Образование” към уточнения план е 95.29%, в т.ч. за капиталовите разходи - 73.20%.

За Министерството на образованието и науката, където най-големия дял е на функция “Образование”, изпълнението на субсидията е 96.7%.

За средното образование изпълнението на разходите е 97.68%, спрямо уточнен план за 1999 г., в т.ч. за текущи разходи - 97.80 % и за капиталовите разходи - 94.25%.

Изпълнението на разходите за заплати, др. възнаграждения и осигурителни вноски е 98.93%, в т.ч. за средното образование това изпълнение е 98.50%.

От 1 януари 1999 г. средната работна заплата се промени в съответствие с разработения от Правителството компенсационен механизъм на доходите, регламентиран с постановление № 29 на Министерския съвет от 16 февруари 1999 г. и ПМС № 141 от 30 юни 1999 г. за изменение и допълнение на ПМС № 29 от 1999 г. за работната заплата в бюджетните организации и дейности. Към определените по този ред основни месечни заплати, на основание параграф 35 от Допълнителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за народната просвета и Наредба № 3 от 14 май 1999 г. на Министерството на образованието и науката, беше изплатено допълнително трудово възнаграждение на персонала, зает в системата на народната просвета в размер на една средна брутна работна

заплата, включваща индексациите от 1 януари и от 1 юли 1999 г. на три части - за Деня на славянската писменост и култура – 24 май, за първия учебен ден – 15 септември и Коледа , като необходимите разходи бяха осигурени чрез реструктуриране на общодържавните разходи на Централния бюджет. В края на годината, в изпълнение на чл.3, ал 3 от ПМС № 29 от 16 февруари 1999 г. беше изплатено еднократно допълнително материално стимулиране, в размер до една месечна брутна работна заплата на отделно лице.

Изброените еднократни плащания бяха отразени в средствата за работна заплата, но не бяха включени в размера на средната работна заплата.

Разходите за осигурителни вноски за 1999 г. са начислявани с 37 на сто върху разходите да заплати и 35 на сто от 1 юли 1999 г., като този процент е по-висок за педагогическия персонал в средното образование, който се осигурява с по-висок процент, съгласно заключителните разпоредби на Закона за пенсиите.

Разходите за други възнаграждения и плащания за персонала надвишават планираните средства. Изпълнението е 114.6%, като за средното образование е 98.61%, където са изплащани обезщетения при смяна на директори след проведени конкурси, съкращения и поради намален брой ученици.

През изминалата година бяха предвидени два нови разхода – вноски за фонд “ПКБ” 3.5% върху средствата за заплати и здравноосигурителни вноски в размер на 3% от 1 юли, по повод въвеждането на здравноосигурителната система. Усвояването на средствата е 99.81%.

Направените разходи за стипендии, в съответствие с ПМС 207 от 1994 г. за държавните стипендии на учениците, са в размер на 5,049 млн. лв., при планирани 6,245 млн. лв. Тези разходи са съобразени с промените, направени с Постановление № 2 от 13 януари 1999 г. за изменение на нормативни актове на Министерския съвет, с което се внесоха изменения в посоченото постановление за стипендиите, а именно, че техният размер не е в зависимост от минималната работна заплата за страната. Изпълнението им е 94.25%.

Разходите за веществена издръжка представляват 26.93 % от общите разходи по уточнения план на функция “ Образование”. По отчет този дял е 26.82% от общите разходи. В средното образование по уточнен план разходите за веществена издръжка в общо разходите са 23.59%, а изпълнението е 22.99%.

Общо веществените разходи са усвоени 94.92%, в т.ч. за средното образование 95.20%, където разходите за храна на децата в неравностойно социално положение са усвоени 99.27%, за гориво и смазочни материали са 102.69%, за останалите разходи изпълнението им е средно 99.82%. Голяма част от необходимите средства за храна са изплатени от извънбюджетни сметки, тъй като са от помощи и дарения.

Собствените приходи на училищата и поделенията на бюджетна издръжка са използвани за подпомагане на веществената издръжка и обезпечаване на учебния процес. При осъществяване на основните функции на централното управление и на регионалните инспекторати се наложи извършването на разходи за командировки до училищата и звената в системата на народната просвета. Този разход е усвоен 96.66%.

Целевите средства, отпуснати по постановления за образованието са изпълнени 100 на сто. Средствата по ПМС 61 от 1984 г. и ПМС №.36 от 1982 г. са неизпълнени, поради недостатъчна субсидия от бюджета.

Средствата по ПМС № 218 от 1994 г. за издаване и разпространение на учебници са усвоени в размер на 84.31%. Издателствата са задължени в срок до 31.12.1999 г. да представят калкулациите на разходите, след което има двадесет дневен срок за обработването и разплащането им. Останалата част от разходите ще бъдат изплатени през 2000 година.

Субсидията и собствените приходи са насочвани главно за осигуряване на отоплението и осветлението през учебната година, за извършването на спешни и неотложни ремонти на покриви, санитарни възли, парни инсталации в учебните сгради, както и за заплащане на външни услуги, в т.ч. телефон, факс, вода, наеми.

Общо по функция "Образование" щатните бройки по отчета за 1999 г. са по-малко с 2 445 бр., в сравнение с уточнения план, което показва извършване на съкращения, закриване и сливане на средни училища с намален брой ученици.

В средното образование числеността на персонала е намалена с 1 419 щ.бр. в сравнение с уточнения план, а учениците са намалели с 22 724 бр.

Само в Министерството на образованието и науката щатните бройки са намалени в сравнение с уточнения план с 1 189, поради намаляване на учениците с 19 457 бр. Броя на заведенията са реструктурирани и са намалени с 60 броя.

ФУНКЦИЯ "ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ"

1. Закон за бюджета	246 741 066 лв.
2. Уточнен бюджет	288 128 209 лв.
3. Отчет 1999 г.	273 734 941 лв.
4. Процент на изпълнение (т.3/т.1)	110.94%
5. Процент на изпълнение (т.3/т.2)	95.00%

С одобрените със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. средства по функция "Здравеопазване" в размер на 246 741 066 лв. се осигури издръжката на здравните заведения от републиканския бюджет към Министерството на здравеопазването, Министерството на транспорта, Министерския съвет - Клинична болница "Лозенец" и др., както и целевите разходи в здравеопазването, като: лечение в чужбина, тестове за СПИН и хепатит, ваксини, кардиостимулатори, радиоактивни изотопи, апарати и консумативи за хемодиализа, борба с туберкулозата и други социалнозначими заболявания, национални програми по трансплантация и др. По уточнен план средствата възлизат на 288,126 млн. лв.

Касовото изпълнение на бюджета към 31.12.1999г. е в размер на 273,735 млн. лв. или 95.00% спрямо уточнения план.

Тези средства осигуряват финансовата издръжка на здравните заведения и работещите в тях 34 836 щатни бройки медицински и друг персонал. По отделни видове разходи изпълнението за периода е следното:

Средствата "Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови правоотношения" представляват 26.01% от отчета на общите разходи за 1999 г.

В тези средства са включени възнагражденията на работещите в системата, определени с нормативните актове за работната заплата в бюджетните организации през годината, както и допълнителното материално стимулиране в размер на една месечна брутна работна заплата в края на годината, които като средства се отчитат по този параграф, но не влияят върху

размера на определената с ПМС №29 и с ПМС№141 от 1999г. средна месечна брутна работна заплата. Средствата за заплати и социални осигуровки представляват 26.00% от отчета за общите разходи.

Усвоените средства за храна представляват 98.4% спрямо отчета за 1999 г., въпреки това средствата за храна в системата на здравеопазването са недостатъчни за осигуряване на нормално лечебно хранене на болните.

Средствата за медикаменти заемат най- голям дял в общия размер на разходите за здравеопазване (28.8%). От общия обем разходи за медикаменти, 37,295 млн. лв. са изразходвани от Министерството на здравеопазването за централизиранни доставки на животоспасяващи и животоподдържащи лекарствени средства. По-малко усвоените средства за медикаменти спрямо уточнения план се дължи основно на факта, че и през 1999 г. се ползваха средства за животоспасяващи и животоподдържащи лекарствени средства и консумативи, осигуряващи по-нататъшно изпълнение на програми, гарантиращи лечението на сърдечно болни, онкоболни и страдащи от други социално значими заболявания от остатъка от заема от Световната банка за критичен внос (40 млн щ. дол.) от 1997 г. През 1999 г. от този заем са използвани 3,370 млн.щ. дол. за изплащане на централизиранни доставки от Министерството на здравеопазването.

Разходите за материали, горива и енергия през 1999 г. значително се увеличиха над уточнения план спрямо закона за бюджета, поради недостатъчните средства отпуснати през изминалата година по бюджетите на здравните.

В разходите за външни услуги все по-голям дял заемат нарастващите суми, които здравните заведения заплащат за телефон, за абонаментно поддържане на медицинската техника и апаратура, за охрана и др. Това е и причината, размерът на тези разходи да се увеличава близо два пъти спрямо закона за бюджета.

Аналогични са причините и за голямото увеличение на средствата за текущ ремонт по уточнен план спрямо предвидените по закона за бюджета. Състоянието на сградния фонд на здравните заведения налага извършването на непрекъснати текущи ремонти поради аварии или поради предписание от ХЕИ. Средствата за текущ ремонт по отчет представляват 89.97% спрямо уточнения план и 860.69% спрямо закона за бюджета.

Освен средствата за СБКО по бюджетите на здравните заведения, тези разходи основно са съсредоточени в бюджета на Министерството на здравеопазването.

Капиталовите разходи обхващат средствата за придобиване на дълготрайни материални активи и основен ремонт, вкл. доставката на медицинска апаратура и обзавеждане за здравните заведения към Министерството на здравеопазването и Министерството на транспорта. Изпълнението на средствата, предвидени за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални активи е 99.46% спрямо уточнения план и 109.54% спрямо закона за бюджета.

През 1999 г. се закриха извънбюджетните сметки към здравните заведения, които бяха утвърждавани от министъра на финансите на основание параграф 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за народното здраве. Това изискване на Закона за държавния бюджет за 1999 г. наложи всички приходи от платени медицински услуги по избор на пациента да се администрират от първостепенния разпоредител. В резултат на тази промяна, както и на намаляване броя на първостепенните разпоредители с

бюджетни кредити Министерството на здравеопазването администрира приход в размер на 26,645 млн. лв., което респективно увеличи със същия размер и направените през годината разходи. Това представлява 9.7% от общия размер на разходите.

Извън отчета за касовото изпълнение на бюджета, в общодържавните разходи по Централния републикански бюджет ежегодно се предвиждат средства и за други, присъщи на здравеопазването разходи, които не са включени пряко в бюджетите на министерствата и ведомствата. Това са средствата за допълнителни възнаграждения за резултати от здравна дейност на основание ПМС № 143 и Наредба №13 на Министерството на здравеопазването от 1996 г. За тази цел през 1999 г. са изразходвани 3,190 млн. лв. за здравните заведения, финансирани от републиканския бюджет. Отделно от тях 1,135 млн. лв. са предоставени на Министерството на здравеопазването за покриване на разходите за данъци, мита и такси по заема от Световната банка за реструктуриране на здравния сектор в Република България и 50 012.84 лв. за изплащане на наем за реституиран имот на Еврейската организация "Шалом".

Лечебна дейност се извършва и в клиничните бази на висшите медицински училища в страната, като техните бюджети се утвърждават отделно. През отчетния период при уточнен план 47,919 млн. лв. за здравеопазване са усвоени 46,809 млн. лв. или 97.68%.

ФУНКЦИЯ "СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ"

ГРУПА "СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ"

1. Закон за държавния бюджет за 1999 г.	-
2. Уточнен план 31.12.1999 г.	294 383 лв.
3. Отчет към 31.12.1999 г.	185 516 лв.
4. Процент на изпълнение спрямо закона	-
5. Процент на изпълнение спрямо уточнения план	63.02 %

Разходите за социални помощи и обезщетения по уточнен план в министерствата и ведомствата възлизат на 294 383 лв., по отчет – 185 516 лв., като изпълнението спрямо уточнения план е 63.02%. По уточнен план средствата за обезщетения за трудови злополуки по Кодекса на труда са в размер на 2 000 лв., помощите по Указа за насърчаване на раждаемостта – 282 383 лв. и целевите социални помощи – 10 000 лв. По отчет обезщетенията по КТ са в размер на 58 287 лв., помощите по УНР – 126 289 лв.

ГРУПА "РАБОТИ И СЛУЖБИ ПО СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ И ЗАЕТОСТТА"

1. Закон за държавния бюджет за 1999 г. в това число капиталови разходи	5 718 536 лв. 2 333 947 лв.
2. Уточнен план към 31.12.1999 г. в това число: капиталови разходи	3 728 920 лв. 2 320 337 лв.
3. Касово изпълнение към 31.12.1999 г. в това число: капиталови разходи	3 726 456 лв. 2 320 337 лв.

4. % на изпълнение спрямо закона	65.16%
5. % на изпълнение спрямо уточнен план	99.93%

Предвидените със Закона за държавния бюджет за 1999 г по функция "Работи и служби по социалното осигуряване и заетостта" средства са в размер на 5,718 млн. лв. По уточнения план към 31.12.1999 г. общо разходите са в размер на 3,729 млн. лв. С тези средства се осигури финансирането за издръжката на детско селище "Качулка" гр. Сливен, "Дом за стари хора" - с. Баня, Националния център за социални грижи към Министерството на труда и социалната политика, издръжката на Дома за социален патронаж на дейците по културата към Министерството на културата. Уточнения план е по- малък от закона за бюджета, тъй като през изминалата година бе направен трансфер от МТСП за фонд "Социално подпомагане" в размер на 2 млн. лв.

Процентът на касовото изпълнение на функция "Работи и служби по социалното осигуряване и заетостта" спрямо закона е 65.16%, а спрямо уточнения план - 99,93%.

За текуща издръжка на функцията при утвърдени 704 099 лв. са разходвани 701 634 лв. или 99.65%.

В изпълнение на поетите договорености с Международния валутен фонд и приетата от правителството политика по доходите през 1999 г., средните месечни брутни работни заплати са индексирани, както следва: от 01.01.1999 г. с 10%, от 01.07.1999 г. със 7.5%.

За текущи разходи на функцията при утвърдени 1,408 млн. лева са разходвани 1,406 млн. лв. или 99.83%.

Капиталовите разходи по функция "Работи и служби по социалното осигуряване и заетостта" със Закона за бюджета на Република България за 1999 г. за министерствата, ведомствата и другите бюджетни организации бяха утвърдени на 2,334 млн. лв. Те обхващаха основно разходите на Министерството на труда и социалната политика за придобиване преди всичко на дълготрайни материални активи и основен ремонт на различните социални домове в страната.

В процеса на изпълнение на бюджета са предоставени допълнително 2 000 000 лева на основание ПМС № 488 от 1998 г. Уточнения план на 31.12.1999 г възлиза на 2 320 337 лв. и беше изпълнен на 100%.

ФУНКЦИЯ "ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БЛАГОУСТРОЙСТВО, КОМУНАЛНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА"

1. Закон за държавния бюджет за 1999 г.	52 473 202 лв.
2. Уточнен план –1999 г.	50 975 407 лв.
3. Отчет – 1999 год.	49 336 852 лв.
4. % спрямо ЗДБ	94.02%
5. % спрямо уточнения план	96.79%

Във функцията са включени дейности в сферата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Министерството на опазването на околната среда и водите.

Касовото изпълнение на текущите разходи спрямо уточнения план представлява 91.90%, докато капиталовите разходи и прираста на държавния резерв са 97.77%.

При разпределяне на субсидията за отчетната година са спазвани предвидените приоритети със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г.

Една от най-важните характеристики на отчета на тази функция за 1999 г. представлява изпълнението на разходите по заплатите и възнагражденията за персонала, нает по трудови правоотношения спрямо уточнения план, което е 99.75%. Това съотношение при натуралните показатели – щатни бройки е 85.94%, а при средногодишните щатни бройки – 83.58%. Причина за това обстоятелство е, че в параграф 01-00 са включени и средствата за еднократно допълнително материално стимулиране съгласно чл.3, ал.3 от ПМС № 29 от 16.02.1999 г. за работната заплата в бюджетните организации и дейности през 1999 г.

В тази функция в отчета за 1999 г. се включват и Националният център по строителство и Националният център по териториално развитие и жилищна политика, които са закрити и преобразувани в търговски дружества. Поради тази причина в отчета за 1999 г. натуралните показатели показват значителна разлика от уточнения план - 85.94%.

Средствата, изразходвани по съответните параграфи от веществената издръжка са в рамките на уточнения план, без да го надвишават.

Капиталовите разходи по тази функция, разчетени по Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. са в размер на 42,421 млн. лв. Те обхващат разходите за придобиване на дълготрайни материални активи предимно на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, както и на Министерството на опазването на околната среда и водите. Изпълнението им за изминалата финансова година е 97.77%. Предоставените средства за капиталови разходи са в съответствие с одобрените поименни списъци. Разходите предимно са били насочени към изграждане на крупни водоснабдителни и геозащитни обекти и обекти за опазване на околната среда.

Изразходвани са средства в размер на 1,835 млн. лв., от които 1,834 млн. лв. са изразходвани за финансиране на проектно проучвателни разработки, кадастър и геодезия от страна на МРРБ, а останалите 782 лв. са изразходвани за такси за правоучастие на МОСВ.

ФУНКЦИЯ “ПОЧИВНО ДЕЛО, КУЛТУРА, РЕЛИГИОЗНИ ДЕЙНОСТИ”

ГРУПА “ПОЧИВНО ДЕЛО”

1. Закон за бюджета за 1999 г.	2 010 380 лв.
2. Уточнен план към 31.12.1999г.	7 557 936 лв.
3. Отчет за 12 месеца на 1999г.	7 928 229 лв.
4. % на изпълнение (отчет към уточнен план)	104.90 %
5. % на отчета към Закона за бюджета	394.36 %

Предвидените със Закона за държавния бюджет за 1999 г. по Група “Почивно дело” средства в размер на 2,010 млн. лв. са предназначени за издръжка на почивната база на министерствата и ведомствата. По уточнения план към 31.12.1999 г. общо разходите са в размер на 7,558 млн. лв. През 1999 г. в изпълнение на параграф 9 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет за 1999 г. и в изпълнение на ПМС

№ 23 от 10.02.1999 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 1999 г. се извършиха корекции по бюджетите на съответните министерства и ведомства от закритите извънбюджетни сметки на почивните бази им бази, следствие на което приходите и разходите по уточнен план са значително завишени.

Извършените общо разходи за почивно дело по отчета за 1999 г. са 104.90% спрямо уточнения план и в абсолютен размер превишават уточнения план с 370 293 лв. Разходите за заплати и възнаграждения за персонала са в размер на 6 578 905 лв. или 91.75 % от уточнения план. Разходите за социално-осигурителните плащания са в размер на 701 858 лв. или 93.90 % спрямо уточнения план при планирана заетост от 821 щ.бр. и отчетени 726 щ.бр.

При средствата за текуща издръжка процента на изпълнение спрямо уточнения план е 92.47 % и представляват 51.78 % от общите разходи по отчета за Група "Почивно дело". Процентното намаление на текущите разходи е за сметка на преизпълнение на капиталовите разходи, като същите представляват 348.03% спрямо уточнения план за 1999 г.

Това преизпълнение на капиталовите разходи за почивно дело се дължи на реструктуриране на капиталовите разходи от други дейности и насочени основно към обновяване и модернизирание на почивните бази.

ГРУПА "ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ"

1. Закон за бюджета за 1999 г.	695 807 лв.
2. Уточнен план	28 974 878 лв.
в т.ч. капиталови разходи	6 000 000 лв.
3. Отчет на разходите за годината	28 974 878 лв.
в т.ч. капиталови разходи	6 000 000 лв.
4. % на изпълнение на разходите спрямо закона за бюджета	4164,21%
5. % на изпълнение на разходите спрямо уточнен план	100,00%

Разходите по функция "Физическа култура и спорт" в размер на 28,9745 млн. лв., което е 100% спрямо уточнен план за 1999 г., са извършени от Комитета за младежта, физическото възпитание и спорта, който е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към Министерство на образованието и науката и е държавния орган провеждащ политиката в областта на спорта.

Големият ръст на изпълнение на разходите, спрямо закона за бюджета, се дължи на включените в бюджета на комитета средства от закритите извънбюджетни сметки и фондове в размер на 28,279 млн. лв., на основание чл. 9 от Закона за бюджета на Република България за 1999 г.

Основният източник на средства за покриване на разходите за физическото възпитание и спорта са собствените приходи, в т.ч. Български спортен тотализатор.

В общия обем на разходите, най-голям дял – 38,8% или 11,254 млн. лв. имат средствата за финансиране изпълнението на Националната спортна програма и за подготовка и участие на българските спортисти в Олимпийските игри "СИДНЕЙ-2000".

Голям дял от извършените разходи – 33,8% или 9,796 млн. лв. е за финансиране дейността на спортни клубове и федерации съгласно Закона за физическото възпитание и спорта.

Със средства от бюджета се финансира допинг контрола и детско юношеският спорт.

Извършените капиталови разходи през отчетната година са за ремонт на националните спортни бази и футболен стадион “В.Левски”.

ГРУПА “КУЛТУРА”

1. Общо разходи по Закона за бюджета за 1999 г. в т.ч. капиталови разходи	35 614 202 лв. 8 079 498 лв.
2. Уточнен план в т.ч. капиталови разходи	39 923 975 лв. 7 766 673 лв.
3. Отчет на разходите към 31.12.1999 г. в т.ч. капиталови разходи	39 205 013 лв. 7 458 192 лв.
4. % на изпълнение (т.3:т1)	110.08%
5. Процент на изпълнение (т.3:т2)	98.20%

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. по група “Култура” за министерствата и ведомствата са одобрени общо разходи в размер на 35,614 млн. лв. за издръжка и дейност на драматичните и куклени театри, оперите, оркестрите и ансамблите, националните културни институти, както и средства за ремонти, в т.ч. за консервацията и реставрацията на недвижимите паметници на културата, творчески проекти за филмопроизводство, театри, музика и танц, книгоиздаването, издръжката на културните институти в чужбина, международната културна дейност, цялостната дейност на архивното дело, музей и училище “В. Априлов”-гр.Габрово към МОНТ, музей към ССА.

В изпълнение на тригодишната бюджетна прогноза и поетите договорености с Международния валутен фонд и приетата от правителството политика по доходите, през 1999 г. средните месечни брутни работни заплати са индексирани, както следва: от 1.01.1999г. със 10% и от 1.07.1999г. със 7.5%.

Със закона за бюджета са разчетени 6 579 щатни бройки, а към 31.12.1999г. заетите в културата на републиканско подчинение са 6 354 щатни бройки.

Продължава тенденцията от общият обем на разходите, тези за работна заплата на персонала, нает по трудови правоотношения да е относително висок, а именно 37.76% от общия обем на разходите по закона за бюджета и 31.90% по отчет.

Планираните разходи за текуща издръжка на отрасъла са 7,879 млн. лв., по уточнен план са предвидени 10,571 млн. лв., а са разходвани 10,393 млн. лв.

Разходите за издръжка и дейност са се увеличили, вследствие на преизпълнение на приходите, преди всичко на културните институти към Министерство на културата.

От касовото изпълнение на разходите е видно, че относителният дял за материали, горива и енергия е относително висок и по отчет е 25.84% от текущата издръжка, вследствие на повишаване цените на горивата, електроенергията, топлоенергията и водата. Относителният дял на разходите

за външни услуги от текущата издръжка по отчет е 31.5%, или при уточнен план 3,169 млн. лв. са отчетени 3,281 млн. лв., които включват телефонни и пощенски разходи, транспортни разходи, наеми, застраховки на коли и др.

Разходите за членски внос в международни организации и участие в програмите на Република България в Европейския съюз за култура и аудиовизия Рафаел и МЕДИА II са усвоени на 90.28% спрямо уточнения план.

Основните разходи за проекти и програми са съсредоточени в други неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи разходи, а именно за издръжката на българските културни центрове в чужбина, изплащане авторското право по Закона за авторското право и сродните му права, разходи за проекти за филмопроизводството, за книгоиздаване, за музикални и театрални проект и др.

ГРУПА “РЕЛИГИОЗНО ДЕЛО”

1. Общо разходи по Закона за бюджета за 1999 г.	321 038 лв.
2. Уточнен план	321 038 лв.
3. Отчет на разходите към 31.12.1999 г.	320 398 лв.
4. % на изпълнение (т.3:т1)	99.80%
5. % на изпълнение (т.3:т2)	99.80%

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. по група “Религиозно дело” за министерствата и ведомствата са одобрени общо разходи в размер на 321 038 лв., като субсидии за организации с идеална цел, които се разпределят от Дирекцията по вероизповеданията в Министерски съвет за религиозните общности, регистрирани официално от Министерски съвет, като Българската православна църква, Главното мюфтийство на мюсюлманите в България, за поддържане на някои църковни храмове в страната, за подпомагане на свещенослужителите и църковните настоятелства, развиващи своята дейност в чужбина – Западните покрайнини, Букурещ, Будапеща, Виена, Берлин, Бесарабия, Истанбул и др. и за религиозна литература.

ФУНКЦИЯ “ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ”

ГРУПА “ МИННО ДЕЛО, ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ”

Средствата по Функция “Минно дело, горива и енергия” в размер на 2,463 млн. лв. по Закон за държавния бюджет за 1999 г., бяха предназначени за финансиране на Комитета по енергетика, Националната агенция по енергийна ефективност, новосъздадената Държавна комисия за енергийно регулиране, Комитета за използване на атомната енергия за мирни цели във връзка с безопасността и съхранението на радиоактивни отпадъци, изследвания, измерване и анализи на горивата и енергията и дейности в Министерството на околната среда и водите.

От общия обем на разходите беше осигурено финансирането на работните заплати, като бе спазена общата методика за определяне на заплатите във всички бюджетни дейности за 1999 г.

Предвидени бяха средства за веществена издръжка в размер на 243 417 лв., като най-голям относителен дял имат заплатите и възнагражденията за

персонала, нает по трудови правоотношения, външните услуги, материалите, горива и енергия, учебни научно-изследователски разходи и книги за библиотеките.

По уточнен план 1999 г. общо разходите са нараснали на 6,670 млн. лв., в т.ч. текущи разходи – 1,861 млн. лв. и капиталови разходи – 4,809 млн. лв., а числеността на персонала нарастна на 88 щатни бройки.

По отчет 1999 г. извършените общо разходи са в размер на 5,396 млн. лв., в т.ч. текущи разходи – 1,395 млн. лв. или 74,96% спрямо уточнен план и капиталови разходи - 4 млн. лв. или 83,18% спрямо уточнения план за 1999 г.

ГРУПА “СЕЛСКО СТОПАНСТВО, ГОРСКО СТОПАНСТВО, ЛОВ И РИБОЛОВ”

Със предвидените средства по Функция “Селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов” в размер на 64,708 млн. лв. по уточнен план 1999 г. се финансираха дейности в Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа и Министерство на промишлеността.

От общия размер на разходите по тази функция най-висок относителен дял заемат извършените разходи за заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови правоотношения, социално-осигурителните плащания, параграф 18 Други разходи, като по този параграф сумата на разходите е 12,335 млн. лв. Тук влизат разходи свързани с отбранително-мобилизационни запаси, поддържане на екологично равновесие, покупка на ракети, издръжка на генофонд, унищожаване на пестициди и други.

ГРУПА “ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ”

Средствата по Функция “Транспорт и съобщения” в размер на 85,865 млн. лв. бяха предназначени за финансиране на дейности в Министерство на транспорта, Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Министерство на здравеопазването.

От общия обем на разходите беше осигурено финансирането на работни заплати на 8 135 щ.бр., като бе спазена общата методика за определяне на заплатите във всички бюджетни дейности за 1999 година.

Най-голям относителен дял от извършените разходи, заемат заплатите и възнагражденията за персонала, нает по трудови правоотношения, социално-осигурителните плащания, външните услуги, материали, горива и енергия, параграф 18 Други разходи, в които са включени разходи за търсене и спасяване, бедствия и аварии, мобилизационни запаси, рехабилитация и други, в резултат на влезлите нови структури и свързаните с това специализирани разходи по изпълнение на нормативни актове (закони и постановления), разходи свързани с издръжката на правителствения Авиоотряд 28, параграф 50-00 Капиталови разходи, които са в съответствие с актуализираната инвестиционна програма на Република България за 1999 г.

ГРУПА “ПРОМИШЛЕННОСТ И СТРОИТЕЛСТВО”

През 1999 г. със средствата по функция “Промисленост и строителство” в размер на 607 933 лв. по уточнен план бяха предназначени за финансиране на дейности в Министерството на промишлеността.

Най-голям относителен дял заемат разходите за външни услуги и параграф 18 Други разходи, което е в резултат от спецификата на дейността извършвана от структурите на Министерството на промишлеността свързана с иновационната политика.

ФУНКЦИЯ “ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ПО ИКОНОМИКАТА”

Със средствата по функция “Други дейности по икономиката” в размер на 94,415 млн. лв. по уточнен план 1999 г. се финансираха дейности в Народно събрание, Министерски съвет - Дворци и резиденции, стопанства “Воден“ и “Искър”, издателска дейност “Нормативни актове”, Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа, Министерство на външните работи, Министерството на промишлеността, Министерството на културата, Министерството на финансите (Печатна база към Главно управление “Данъчна администрация, Информационно изчислителен център, Дирекцията за застрахователен надзор и др.).

От общия обем на разходите беше осигурено финансирането на работни заплати на 3 019 щ.бр., като бе спазена общата методика за определяне на заплатите във всички бюджетни дейности за 1999 г.

Най-голям относителен дял от извършените разходи заемат заплатите и възнагражденията на персонала, зает по трудови правоотношения, социално-осигурителните плащания, материалите, горивата и енергията, параграф 18 Други разходи и параграф 50-00 Капиталови разходи, които са в съответствие с актуализираната инвестиционна програма на Република България за 1999 г.

ФУНКЦИЯ “РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДРУГИТЕ ФУНКЦИИ”

1. Закон за държавния бюджет на РБ за 1999 г.	-
2. Уточнен план 31.12.1999 г.	11 312 027 лв.
3. Отчет към 31.12.1999 г.	10 084 566 лв.
4. % на изпълнение спрямо закона	-
5. % на изпълнение спрямо уточнения план	89.15 %

Разходите по тази функция в министерствата и ведомствата по уточнен план са в размер на 11,312 млн. лв., по отчет възлизат на 10,084 млн. лв. и са свързани с придобиване на дялове и акции, временна финансова помощ и с изплащане на лихви. Изпълнението спрямо уточнения план е 89.15 %.

Изпълнение на бюджета на Българско национално радио за 1999 г.

1. Общо приходи - Закон за бюджета 1999 г.	967 250 лв.
2. Общо приходи - уточнен план	1 211 488 лв.
3. Отчет на приходите към 31.12.1999г.	1 342 819 лв.
4. % на изпълнение към закона за бюджета (т.3:т.1)	138.83%
5. % на изпълнение към уточнен план (т.3:т.2)	110.84%
6. Общо разходи – закон за бюджета	22 970 621 лв.
в т.ч. капиталови разходи	2 069 800 лв.
7. Общо разходи - уточнен план	24 451 201 лв.
в т.ч. капиталови разходи	2 069 800 лв.
8. Отчет на разходите към 31.12.1999 г.	21 219 810 лв.
в т.ч. капиталови разходи	1 769 542 лв.
9. % на изпълнение (т.8:т.6)	92.38%
10. Процент на изпълнение (т.8:т.7)	86.78%

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. са одобрени общо приходи в размер на 967 250 лв. за Българско национално радио. Съгласно чл.62, ал.6 от Закона за радиото и телевизията и с решение на Управителния съвет са разчетени общо приходи в размер на 1,211 млн. лв. предимно от рекламна, издателска, импресарска дейност и технически услуги. Изпълнението е в размер на 1,343 млн. лв. или 110.84%.

Общите разходи за дейността на Българско национално радио по закона за бюджета са в размер на 22,970 млн. лв. При уточнен план 24,451 млн. лв. са отчетени 21,220 млн. лв. Общият обем на излъчената програма през 1999 г. е 72 402 часа. При разчетени със Закона за държавния бюджет 1707 щ.бр. към 31.12.1999 г. заетите са 1595 щ.бр. Изплатените заплати по трудови правоотношения са в размер на 4,867 млн. лв. Съгласно Закона за радиото и телевизията на генералния директор възнаграждението е равно на председател на Комисия в Народното събрание, като за него възнаграждението е в размер на 9 867 лв.

За други възнаграждения и плащания на персонала са отчетени разходи в размер на 473 596 лв., от които по чл. 220, 222 и 224 от КТ – 133 705 лв. и за хонорари – 280 471 лв. Отчетените разходи са в размер на 2.23% от общите разходи.

От разходите за текуща издръжка при уточнен план 14,327 млн. лв. са отчетени 11,612 млн. лв. или 81.04%, като по-голям дял от тях са разходите за материали, горива и енергия. Планираните разходи по уточнен план са в размер на 1,373 млн. лв., а са отчетени разходи в размер на 1,066 млн. лв. за технически материали, резервни части, вода, електроенергия, гориво-смазочни материали и топлоенергия, което е 5.02% от общите разходи. За външни услуги разходите по уточнен план са в размер на 1,307 млн.лв., а по отчет са разходвани 1,166 млн.лв., от които по-голям размер са разходите за абонаментно поддържане на техниката – 168 947 лв. и за разходи за телефони – 808 637 лв., което представлява 5.5% от общите разходи.

Разходите, свързани с предмета на дейност на Българско национално радио по уточнен план са в размер на 11,383 млн. лв., а са отчетени 9,188 млн. лв., което представлява 43.28% от общите разходи. Към последните се отнасят таксите за излъчване, които са в размер на 8,302 млн. лв.

Одобрената субсидия по Закона за държавния бюджет за 1999 г. и по уточнен план е в размер на 22,003 млн. лв. Изпълнението е 20,103 млн. лв. или 91.36 %.

Изпълнение на бюджета на Българска национална телевизия за 1999г.

1. Общо приходи - закон за бюджета	14 926 935 лв.
2. Общо приходи - уточнен план	26 624 291 лв.
3. Отчет на приходите към 31.12.1999г.	26 558 601 лв.
4. % на изпълнение към закона за бюджета (т.3:т1)	177.92%
5. % на изпълнение към уточнен план (т.3:т2)	99.75%
6. Общо разходи – закон за бюджета в т.ч. капиталови разходи	40 263 978 лв. 4 652 233 лв.
7. Общо разходи - уточнен план в т.ч. капиталови разходи	65 054 989 лв. 4 652 233 лв.
8. Отчет на разходите към 31.12.1999 г. в т.ч. капиталови разходи	50 716 400 лв. 3 765 632 лв.
9. % на изпълнение към закона за бюджета (т.8:т6)	125.96%
10. % на изпълнение към уточнен план (т.8:т.7)	77.96%

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. за Българска национална телевизия са одобрени общо приходи в размер на 14,927 млн. лв. Съгласно чл.62, ал.6 от Закона за радиото и телевизията и с решение на Управителния съвет са разчетени общо приходи в размер на 2,624 млн. лв. предимно от рекламна, издателска, импресарска дейност, спонсорство и технически услуги. Изпълнението е в размер на 26,558 млн. лв. или 99.75%.

Общите разходи за дейността на Българска национална телевизия по Закона за държавния бюджет са в размер на 40,264 млн. лв. При уточнен план 65,055 млн. лв. са отчетени 50,716 млн. лв. Отчетения обем национална програма е 11 493 часа, в т.ч. Канал 1 – 6 335 часа, Ефир 2 – 2 512 часа, Сателитна програма - 2 646 часа; Регионална програма – 3 052 часа и реклама - 228 часа. При разчетени със Закона за държавния бюджет 2 573 щ.бр., по уточнения план - 2 200 щ.бр., към 31.12.1999 г. заетите са 2 061 щ.бр., като извършените разходи и щатния персонал обхваща и дейност почивно дело на телевизията. Изплатените заплати по трудови правоотношения са в размер на 5,955 млн. лв. Съгласно Закона за радиото и телевизията на генералния директор възнаграждението е равно на председател на Комисия в Народното събрание. Отчетени са и възнагражденията на Управителния съвет, като общата сума е в размер на 31 330 лв.

За други възнаграждения и плащания на персонал са отчетени разходи в размер на 3,527 млн. лв., от които по чл. 220, 222 и 224 от КТ – 1 030 961 лв. и за персонал по извънтрудови правоотношения – 2,465млн. лв. Отчетените разходи са 6.95% от общите разходи.

От разходите за текуща издръжка при уточнен план 44,067 млн. лв. са отчетени 31,090 млн. лв. или 70.55%, като по-голямия дял от тях са разходите за материали, горива и енергия. Планирани разходи по уточнен план са в размер на 3,457 млн. лв., а са отчетени разходи в размер на 2,662 млн. лв. за технически материали, резервни части, вода, електроенергия, гориво-

смазочни материали и топлоенергия, което е 5.25% от общите разходи. За външни услуги разходите по уточнен план са в размер на 2,472 млн. лв., а по отчет са разходвани 2,395 млн. лв., от които - разходи за наеми – 184 751 лв.; разходи за телефони – 882 300 лв.; разходи за застраховки - 205 511 лв., съответно разходите за абонаментно поддържане на техника – 206 779 лв. Отчетените разходи са 4.72% от общите разходи и др.

Разходите, свързани с предмета на дейност на Българска национална телевизия по уточнен план са в размер на 35,904 млн. лв., а са отчетени 24,226 млн. лв., което представлява 47.77% от общите разходи. Към последните се отнасят таксите за излъчване, които са в размер на 7,114 млн. лв.

Одобрената субсидия по закона за бюджета е в размер на 25,337 млн. лв. През 1999 г. субсидията е увеличена с 4,255 млн. лв. за сателитната програма и с 2 100 000 лв. за капиталови разходи и по уточнен план е в размер на 31,692 млн. лв. Изпълнението е 28,5223 млн. лв., или 90 % от уточнен план.

Изпълнение на бюджета на Сметната палата

През 1999 г. на Сметна палата от централния републикански бюджет са преведени субсидии в размер на 4,999 млн. лв. (85,05 % спрямо разчетените от закона).

За миналата година са реализирани приходи в размер на 621 лв., от които 94 лв. лихви по бюджетни сметки и 527 лв. приходи от реклама.

През 1999 г. са отчетени разходи в размер на 4,995 млн. лв., представляващи 85,07 % спрямо утвърдения годишен бюджет и 46 лв. трансфер от закритата извънбюджетна сметка на фонд СБКО.

На основание ПМС № 29 от 1999 г. за работната заплата в бюджетните организации и дейности през 1999 г. Сметната палата е изплатила до една брутна работна заплата на служителите в рамките на икономиите по параграф 01 "Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения" и следващите се начисления за социално осигурителни плащания.

Разходите за издръжката на Сметната палата за годината са изпълнени на 85,97% спрямо закона за бюджета и уточнения план за годината.

Капиталовите разходи са изпълнени 63,35%, от които за основен ремонт 13,76% и за придобиване на материални дълготрайни активи 85,10% спрямо утвърдените от бюджета средства за годината. Значителното неусвояване на средствата за капиталови разходи идва от непредоставен сграден фонд, необходим за нормалното функциониране на Сметната палата.

Отчет на изпълнението на бюджета на фонд “Обществено осигуряване” за 1999 г.

ПО ПРИХОДИТЕ:

Изпълнението на годишния план за приходите по бюджета на фонд “Обществено осигуряване” за 1999 г. възлиза на 89,99%: по Закона за държавния бюджет и по уточнения план 2 259,448 млн. лв.; по отчет 2 033,189 млн. лв. В абсолютен размер събраните приходи са в по-малко от планираните с 226,259 млн. лв. Неизпълнението възлиза на 11,37%, а абсолютният му размер е 253,103 млн. лв.

Преизпълнение се наблюдава при два по-незначителни приходоизточника:

- при планираните приходи и доходи от собственост - 12.2 пъти, възлизащо в абсолютен размер на 179 900 лв.;
- при приходите от глоби и административни наказания - в размер на 32,576 млн. лв.

Освен това през 1999 г. НОИ отчита непланирани приходи от лихви в размер общо на 172 200 лв.

Значителното неизпълнение на планираните приходи от основния приходоизточник - осигурителните вноски се дължи на комбинация от няколко фактора, а именно:

- наследени слабости в стария Закон за пенсиите, които могат да бъдат сведени до липса на необходимата мотивация както за работодателите, така и за самите осигурени лица от редовно изплащане на дължимите по закон осигурителни вноски и възможности за заобикаляне на закона;
- продължаващите финансови затруднения на част от стопанските предприятия – отражение на икономическата криза от предходните 8-9 години и войната в Косово;
- високия относителен дял на сенчестата икономика, в която са заети над половината от всички заети лица в страната, но която все още дава под 10% от общите приходи от осигурителни вноски на фонд “Обществено осигуряване”.

Действието на част от изброените причини е преодоляно или ограничено от 1 януари 2000 г. с влизането в сила на новия Кодекс за задължително обществено осигуряване, Данъчно процесуалния кодекс и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2000 г. Други – например, борбата със сенчестата икономика и ниската събираемост на приходите от нея, ще изискват по-продължителен период от време. От тази гледна точка ограничаването на сенчестата икономика и повишаването на събираемостта на приходите от осигурителни вноски в нея остава един от основните проблеми и фактори за финансовата стабилизация на Държавното обществено осигуряване, а от там – и за финансовата стабилизация на цялата система от фондове за социално осигуряване.

ПО РАЗХОДИТЕ:

При планирани общи разходи по бюджета на фонд “Обществено осигуряване” за 1999 г. в размер на 2 436,175 млн. лв., разходите по отчет

възлизат на 2 330,961 млн. лв., което означава изпълнение от 95.68%; или икономия в размер на 105,214 млн. лв.

Най-голям относителен дял в общите разходи на фонда през 1999 г. заемат разходите за пенсии - 1 952,687 млн. лв. или 83,77% от общите разходи.

На второ място идват разходите за помощи и обезщетения, възлизащи: по план на 331,035 млн. лв. и по отчет на 281,779 млн. лв. Отчетените разходи за помощи и обезщетения през 1999 г. представляват 85.12 на сто от планираните. Тази "икономия" се формира най-вече от неизпълнението на планираните разходи по Кодекса на труда, което е в размер на 41,589 млн. лв.

За издръжка на НОИ са изразходвани 9,624 млн. лв., което представлява 34.15% от силно завишения планов размер на тези разходи за 1999 г.

През отчетната година са допуснати преразходи по:

- параграф 50-00 "Капиталови разходи" - в размер на 10,571 млн. лв. Основната непосредствена причина за това са неутвърдени в Закона за бюджета за 1999 г. капиталови разходи, планирани по заема от Световната банка.
- параграф 02-00 "Други възнаграждения и плащания за персонал" и параграф 03-00 "Социални осигуровки за фонд "Обществено осигуряване" - в размер общо на 93 400 лв. Причините, довели до този преразход, са назначените допълнителни бройки в системата от 01.07.1999 г. по ПМС N 66/1996 г., във връзка с обслужване събирането на здравно-осигурителните вноски.

ПО ТРАНСФЕРИТЕ КЪМ ФОНД "ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ":

По закон разходите на фонд "Обществено осигуряване" за пенсии на осигурените лица в СВОЧ на ТПК се покриват за сметка на трансфери от бюджета на СВОЧ на ТПК, а разходите пенсии за военнослужещи, офицери и сержанти от системата на МВР, военноинвалиди, гражданскоинвалиди, пенсии за особени заслуги, социални пенсии и добавки към пенсиите за ветерани и участници във войните – чрез трансфери от Републиканския бюджет.

По силата на параграф 39 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г., със сумата на приходите от лични осигурителни вноски за фонд "Обществено осигуряване" от кадровите военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, офицерите и сержантите по Закона за Министерството на вътрешните работи се намалява трансферът от републиканския бюджет към фонд "Обществено осигуряване".

Общият размер на планираните трансфери за пенсии от СВОЧ на ТПК за бюджета на фонд "Обществено осигуряване" за 1999 г. възлиза на 13,302 млн. лв., а действително прехвърлените средства – на 10,843 млн. лв., т.е. с 2,459 млн. лв. по-малко. Действително направените разходи за пенсии за сметка на бюджета на СВОЧ на ТПК за 1999 г. по отчет възлизат на 12,848 млн. лв. На тази основа се формира недостиг на преведените от СВОЧ на ТПК средства за 1999 г. спрямо действителните разходи в размер на 2,005 млн. лв.

Общата сума на планирания трансфер от Републиканския бюджет за бюджета на фонд "Обществено осигуряване" за 1999 г. възлиза на 315,078

млн. лв. Действително преведените средства са също в размер на 315,077 млн. лв.

Неуредените финансови взаимоотношения между НОИ и МФ възлизат на размера на неприспаднатата от МФ сума на приходите на НОИ през 1999 г. от лични осигурителни вноски на осигурените лица по чл. 6 и 7 от Закона за пенсиите – кадровите военнослужещи, офицерите и сержантите, възлизаща по отчет на 6,288 млн. лв.

ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+)

В резултат неизпълнението на приходната и разходната част, бюджета на НОИ за 1999 г. приключва с излишък от 19,391 млн. лв., което представлява 13.57% спрямо уточнения план, възлизащ на 142,853 млн. лв.

НАЛИЧНОСТИ ПО СМЕТКИТЕ НА НОИ В КРАЯ НА 1999 г.

Националният осигурителен институт отчете наличности по сметките си в края на 1999 г. в размер на 108,802 млн. лв., от които по левовите сметки – 98,860 млн. лв. и по валутните – 9,942 млн. лв. Тези наличности се явяват като преходен остатък от минали години в бюджета на ДОО за 2000 г.

Изпълнение на бюджета на Съвета за взаимно осигуряване членовете на ТПК за 1999 г.

При планирани 13,830 млн. лв., отчетените собствени приходи по този бюджет за 1999 г. възлизат на 9,357 млн. лв. или изпълнение 68.18%. Основната непосредствена причина за неизпълнението на разчета на плана за приходите е неизпълнението на плана на приходите от осигурителни вноски – основен приходоизточник, възлизащо на 4,411 млн. лв. Огромна роля за ниския процент на изпълнение играе силно намаления обем на производствената дейност на ТПК и тежкото им финансово състояние – общо и най-вече на кооперациите на инвалиди, в които са заети около 1/3 от общия брой на осигурените в СВОЧ на ТПК лица.

Преизпълнение, в размер на 166 730 лв., или 201.05 % спрямо уточнения план, бележат планираните приходи от глоби и административни наказания. Това се дължи на подобрената и по-ефективна работа на контролните органи на СВОЧ на ТПК през 1999 г.

При уточнен план на общите разходи по бюджета на Съвета за взаимно осигуряване членовете на ТПК за 1999 г. в размер на 6,149 млн. лв., а по Закона за държавния бюджет за същата година – в размер на 19,556 млн. лв., отчетените действителни разходи възлизат на 3,783 млн.лв., което означава изпълнение на плана от 61.52% и реализирани икономии в размер на 2,366 млн. лв.

По Закона за държавния бюджет за 1999 г. и по уточнен план, планираните трансфери от бюджета на СВОЧ на ТПК към бюджета на фонд “Обществено осигуряване” за изплащане на пенсии на кооператорите възлизат на 13,302 млн. лв., а действително прехвърлените средства – на 10,843 млн. лв., т.е. с 2,459 млн. лв. по-малко. По отчет направените от НОИ разходи за пенсии за сметка на бюджета на СВОЧ на ТПК за 1999 г. възлизат на 12,848 млн. лв. На тази основа се формира недостиг на преведените от СВОЧ на ТПК средства за 1999 г. спрямо действителните разходи в размер на 2,005 млн. лв.

Общата сума на планирания трансфер от Републиканския бюджет за бюджета СВОЧ на ТПК за 1999 г. възлиза на 5,725 млн. лв., а действително преведените средства – на 5,153 млн. лв., което представлява 90% от планирания размер.

В резултат на неизпълнението на приходната и разходната част и намаления трансфер от Републиканския бюджет, бюджетът на СВОЧ на ТПК за 1999 г. приключва с дефицит от 115 180 лв.

Изпълнение на бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 1999г.

Бюджетът на Националната здравноосигурителна каса за 1999 г. включва приходи в размер на 256,516 млн. лв. и разходи в размер на 150 млн. лв. Субсидията от републиканския бюджет, предназначена за административното изграждане на НЗОК е определена със Закона за държавния бюджет на 7,707 млн. лв., а по уточнен план възлиза на 9,705 млн. лв.

Приходите на Националната здравноосигурителна каса към 31.12.1999 г. са в размер на 190,787 млн. лв., извършените разходи са 92,840 млн. лв. и съответно наличността в края на периода е 107,652 млн. лв. Извършените разходи представляват 61.08% от одобрените с бюджета на НЗОК разходи за 1999 г., а събраните към тази дата приходи от здравноосигурителни вноски са 74.38% от предвидените.

Извършените през 1999 г. разходи са съобразени с предвидените по бюджета на НЗОК и извършените на основание чл. 34, ал. 3 от Закона за устройството на държавния бюджет вътрешни компенсирани промени. Разходите за заплати и осигурителни плащания са извършени нормативно съгласно приетите размери на средната брутна работна заплата за периода, както и поэтапното назначаване на персонала (1000 щатни бройки, 675 средногодишни щатни бройки). Тези разходи са извършвани изцяло от субсидията от държавния бюджет, предвидена по закон за административната издръжка на НЗОК. От разходите за текуща издръжка преобладаващи са разходите за външни услуги, което е напълно обяснимо за начални етап на функциониране на НЗОК и като се има предвид, че бюджетът на НЗОК за 1999 г. е съставен при отсъствие все още на тази институция и в максимална степен на база допускания.

Основен дял в структурата на разходите заемат направените през годината инвестиции - 38.85% от общия размер на разходите. Направените инвестиционни разходи през годината са в съответствие със стратегията за институционално изграждане на НЗОК и РЗОК. От общо усвоените 77,887 млн. лв. за тази цел, 5,982 млн. лв. са от републиканския бюджет и 71,905 млн. лв. са за сметка на приходите от здравноосигурителни вноски.

Фонд “Професионална квалификация и безработица”

Дейността на Националната служба по заетостта се финансира от фонд “Професионална квалификация и безработица”.

Съгласно чл. 10 от ЗЗБНЗ със средствата от фонд “ПКБ” се осигурява социалната защита на безработните, тяхната квалификация и преквалификация, насърчаване на заетостта, издръжка на системата на НСЗ и Надзорния съвет.

Основен източник на постъпленията на средства по фонда са задължителните вноски, регламентирани в чл. 19 от ЗЗБНЗ, като от 01.01.1999 г. и бюджетните организации правят вноски.

Общият размер на приходите за 1999 г. възлиза на 189,195 млн. лв., което представлява изпълнение от 92.24% спрямо уточнения план.

От вноски във фонда са постъпили 187,476 млн. лв., което е 92.2% спрямо разчетените за годината – 203,4 млн. лв.

РАЗХОДИ

1. Разходи по ЗДБ за 1999 г.	443 104 094 лв.
в т.ч. фонд “ПКБ”	241 690 794 лв.
2. Уточнен план	761 208 214 лв.
в т.ч. фонд “ПКБ”	231 548 954 лв.
3. Отчет на разходите към 31.12.1999 г.	722 957 710 лв.
в т.ч. фонд “ПКБ”	239 813 761 лв.
4. Процент на изпълнение спрямо ЗДБ	163.16%
в т.ч. фонд “ПКБ”	99.22%
5. Процент на изпълнение спрямо УП	94.98%
в т.ч. фонд “ПКБ”	103.57%

По закона за бюджета за 1999 г. разходите на извънбюджетните сметки и фондове са в размер на 443,104 млн. лв. По уточнен план разходите възлизат на 761,208 млн. лв., а по отчет са 722 958 млн. лв. Изпълнението е 163.16% спрямо Закона за държавния бюджет за 1999 г. и 94.98 % спрямо уточнения план.

Най-голям дял в разходите по отчет имат текущите разходи в размер на 448,877 млн. лв. (62.09% от общите разходи), в т.ч. основните разходи са: за заплати и възнаграждения за персонала – 58,087 млн. лв., за други възнаграждения – 5,302 млн. лв., за социално-осигурителни плащания – 49,664 млн. лв., за издръжка – 124,796 млн. лв., за стипендии – 10 659 лв., за помощи и обезщетения – 202,998 млн. лв., за субсидии за нефинансови предприятия – 1,068 млн. лв., за субсидии за текуща дейност за организации с идеална цел – 232 717 лв. и за членски внос в нетърговски организации и дейности – 6,719 млн. лв. Капиталовите разходи са в размер на 257,912 млн. лв. (35.67% от общите разходи), разходите за изплащане на лихви са в размер на 6,941 млн. лв. (0.96% от общите разходи) и разходите свързани с временна финансова помощ и плащания по поети гаранции и поръчителства са в размер на 9,228 млн. лв. (1.28% от общите разходи).

Изпълнение на бюджета на съдебната власт за 1999 г.

Приходи

Общия размер на приходите по бюджета на съдебната власт за 1999 г. е 81,312 млн. лв., което представлява 97,23 % спрямо уточнения план за 1999 г. и 89,0 % спрямо ЗДБ за 1999г. Това неизпълнение на приходите се дължи основно на неизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт, (които се формират предимно от съдебни такси) в размер на 29,187 млн. лв., това е 88,03% изпълнение спрямо уточнения план за 1999 г. Неизпълнението на собствените приходи е и отражение на обстоятелството, че за 1999 г. нотариалните такси престанаха да постъпват по бюджета на съдебната власт. За сравнение с 1998 г. беше на лице преизпълнение на собствените приходи 185% спрямо уточнен план.

Съгласно чл.198, т.1 от Закона за съдебната власт, за фонд "Съдебни сгради" и фонд "Затворни сгради", се правят отчисления в размер 5% от общия размер на собствените приходи по бюджета на съдебната власт или 1,087 млн. лв. по отчета за 1999 г., което е 65.55% от Закона.

Нетната субсидията от Републиканския бюджет за 1999 г. е в размер на 52,125 млн. лв. или се наблюдава изпълнение от 100% спрямо уточнения план, като е за отбелязване обстоятелството, че средния дял на отпуснатата субсидия за останалите държавни органи, министерства, ведомства и останалите бюджетни организации възлезе на 91% от предвидения по Закона за държавния бюджет на Република България размер.

Разходи

Общият размер на разходите възлиза на 80,849 млн. лв., което представлява 96,67% спрямо уточнения план за 1999 г. Най-голям относителен дял в разходната част заемат разходите за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения – 39,128 млн. лв. или 48,40 % от общия размер на разходите. В сравнение с уточнения план за 1999 г., по отчет разходите за заплати са 103,19%.

Средствата, изразходвани за социални осигуровки по отчета за 1998 г. са в размер на 16,487 млн. лв., което е 103,19% спрямо утвърдените средства по уточнения план към 31.12.1999 г. Отклонението в процентите на изпълнение на изразходваните средства за заплати и за социални осигуровки е свързано с увеличение броя на кадрите в системата от органи на съдебната власт най-вече в съдилищата и прокуратурите, във връзка с извършването на реформа в съдебната система. Това преизпълнение е компенсирано с реструктурирането на разходите за веществена издръжка и капиталовите разходи.

Разходите за веществена издръжка по отчета за 1999 г., са в размер на 20.050 млн. лв., което представлява 89,91 % изпълнение спрямо уточнения план.

Разчетените капиталовите разходи по Закона за държавния бюджет на Република България за 1999г. са в размер на 7,481 млн. лв., а по уточнен план за 1999г. – 7,518 млн. лв. Изпълнението на капиталовите разходи е в размер на 5,183 млн. лв., което представлява 68,94 %, спрямо уточнения план. Разходите са използвани за извършване на строително-монтажни работи, за

придобиване на Материални дълготрайни активи и основен ремонт, както и доставка на безобектови машини, съоръжения и обзавеждане.

Съгласно Закона за съдебната власт Висшия съдебен съвет упражнява правомощията си по реструктурирането на системата и изграждането на нови структури в същата, което е свързано със съответна промяна в щатните бройки в системата от органи на съдебната власт. Съгласно отчета за 1999 г. техният брой към 31.12.1999 г. е 9 794 бр., а средногодишният им размер е 9 174 бр.

За отбелязване е и обстоятелството, че за 1999 г. бе предоставен за ползване и преходния остатък от 1998 г. в размер на 1,380 млн. лв.

От изпълнението на бюджета на съдебната власт за 1999 г. личи, че са създадени условия за нормално функциониране на съдебната система.

Изпълнение на общинските бюджети

На основата на касовото изпълнение на общинските бюджети за 1999 г. се установи следното:

Собствени приходи

Постъпилите в общинските бюджети собствени приходи спрямо разчетените от Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. са в размер на 109.2% или изразено в абсолютна сума – 91,7 млн. лв.

Субсидии от ЦРБ

През 1999 г. общините са получили субсидии от Републиканския бюджет в размер на 722 млн. лв. или в повече от предвидените в закона 160,4 млн. лв., от които обща субсидия в размер на 159,2 млн. лв, целева субсидия за социални помощи 8,5 млн. лв., трансформирана и възстановена неусвоена целева субсидия за капиталови разходи 7,3 млн. лв.

Реализираните касови наличности за разглеждания период са 5,9 млн. лв. при реализирани такива в края на 1998 г. 16,9 млн. лв. или с 11 млн. лв. в по-малко.

По реда определен в Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. Министерството на финансите по искане на общините е трансформирало от целева в обща субсидия 9,1 млн. лв.

Разходи

Неразплатените разходи на общините към 31 декември 1999 г. са в размер на 166,4 млн. лв. или средно на жител 19.4 лв., докато за същия период на миналата година са отчетени 74,4 млн. лв. или средно на жител 8.7 лв., т.е. с 10.7 лв. в повече. Същите са структурирани, както следва:

- приоритетни 36.4%
- неприоритетни 64.6%.

Резултатите от изпълнението на общинските бюджети към 31 декември 1999 г. показва влошаване на финансовото състояние на общините независимо от допълнително предоставените по РМС 717 от 1999 г. 109,4 млн. лв. за извършване на допълнителни неотложни и приоритетни разходи от републиканския бюджет за същата година. Основни причини оказали влияние са:

1. При съставянето и актуализирането на общинските бюджети – при разчетени с макрорамката на държавния бюджет собствени приходи на общините в размер на 996.1 млн. лв. и бюджетни взаимоотношения на общините 518.2 млн. лв. общинските съвети по предложение на кметовете приеха и актуализираха бюджети за сметка на собствени приходи и допълнителни субсидии от държавния бюджет със завишение на собствените приходи 263.9 млн. лв. и официално посочен дефицит 100.1 млн. лева и са осигурили допълнителни бюджетни кредити в размер на 364.0 млн. лева. Допълнителните бюджетни кредити са разпределени както

следва: 114 млн. лв. или 31.3% са одобрени за финансиране на капиталови разходи. Разпределението на тези допълнителни средства от общините е извършено независимо от обстоятелството, че същите приключиха 1998 г. с 74.4 млн. лв. неразплатени разходи, от които за заплати 12.2 млн. лв., осигурителни вноски 4.6 млн. лв., медикаменти 9.5 млн. лв. и социални помощи 11.6 млн. лева;

2. При изпълнението на общинските бюджети – запазват се констатираните през течение на изминалата година нарушения на бюджетната дисциплина. Без Столичната община 154 общини са пренасочвали собствени приходи за финансиране на допълнителни капиталови разходи в размер на 26.9 млн. лева. Освен това нарушения са допуснати и в осигуряването на средства за изплащането на социални помощи. 65 бр. общини са осигурили в по-малко допълващи собствени средства за социални помощи в размер на 7.0 млн. лева;
3. Неспазване на гласуваните от общинския съвет бюджетни кредити. Преразходи към 31 декември 1999 г. са допуснали 7 бр. общини в размер на 3.7 млн. лева.
4. Допълнително влияние върху финансовото състояние на общините оказва Закона за корпоративното подоходно облагане, в частта за авансово надвнесени вноски върху печалбата. В резултат на действието на закона в общините не постъпиха около 40.0 млн. лева с което се увеличиха неразплатените разходи;

Субсидия от централния републикански бюджет на държавните висши училища

Финансирането на висшите училища и колежи се осигурява чрез собствени приходи и субсидия от ЦРБ чрез бюджета на Министерство на образованието.

По приходите

1. Закон за държавния бюджет – 1999 г	88 819 000 лв.
2. Уточнен план към 31.12.1999 г	100 727 000 лв.
3. Отчет към 31.12.1999 г	108 735 000 лв.
4. %на изпълнение (т.3:т.1)	122.42%
5. % на изпълнение (т.3:т.2)	107.95 %

Най-голямата част от приходите на висшите училища са от семестриални такси на студентите, които се обучават срещу заплащане. Техният размер по Закона за бюджета е 78,079 млн. лв., по уточнения план 93,672 млн. лв., а по отчет – 98,654 млн. лв. Изпълнение към Закона за бюджета е 126.35%, а към уточнения план – 105.32%.

По разходите

1. Закон за държавния бюджет за 1999 г.	260 870 000 лв.
в т.ч. за капиталови	32 923 000 лв.
2. Уточнен план към 31.12.1999 г.	294 496 000 лв.
в т.ч. за капиталови	31 898 000 лв.
3. Касов разход към 31.12.1999 г.	277 262 000 лв.
в т.ч. за капиталови разходи	22 350 000 лв.
4. % на изпълнение (т.3:т.1)	106.28%
в т.ч. за капиталови разходи	67.89 %
5. % на изпълнение (т.3:т.2)	94.15 %
в т.ч. за капиталови разходи	70.07 %

С тези средства се финансира учебната и лечебната дейност в държавните висши училища.

Изпълнението на разходите към 31.12.1999 г. по функция “Образование” към уточнения план е 93.49%, в т.ч. за капиталовите разходи 68.60%. По функция “Здравеопазване” изпълнението на разходите към уточнения план е 97.68%, в т.ч. за капиталовите разходи 82.98%.

Изпълнението на субсидията за висшите училища за изминалата година е средно 94.55%.

Изпълнението на разходите за заплати, др. възнаграждения и осигурителни вноски към 31.12.1999 г. за висшето образование е 99.34%.

От 1 януари 1999 г. средната работна заплата се промени в съответствие с разработения от Правителството компенсационен механизъм на доходите, регламентиран с Постановление № 29 на Министерския съвет от 16 февруари 1999 г. и ПМС № 141 от 30 юни 1999 г. за изменение и допълнение на ПМС № 29 от 1999 г. за работната заплата в бюджетните организации и дейности.

Чрез предоставените средства през изминалата 1999 г., бяха финансирани разходите за издръжка на обучението, за научни изследвания във висшите училища, социално-битовите разходи на студентите и докторантите и

капиталовите разходи. Дадена беше възможност на висшите училища самостоятелно да определят числеността на персонала и средните месечни брутни работни заплати в рамките на собствените си средства, набрани по самостоятелните им бюджети, предоставените субсидии със Закона за държавния бюджет и размерите на началните основни месечни работни заплати, определени по длъжностни степени за заетите в науката и образованието регламентирани с горепосочените постановления. Разходите за осигурителни вноски за 1999 г. са начислявани с 37% върху разходите за заплати и 35% от 1 юли 1999 г.

Разходите за други възнаграждения и плащания за персонала надвишават планираните средства. Изпълнението е 130.59%, поради изплащани възнаграждения по граждански договори и хонорари във висшите училища.

През изминалата година бяха предвидени два нови разхода – вноски за фонд “ПКБ” 3.5% върху средствата за заплати и здравноосигурителни вноски в размер на 3% от 1 юли 1999 г., по повод въвеждането на здравноосигурителната система. Средствата за здравноосигурителни вноски за всички висши училища са предвидени в бюджета на Министерството на образованието и науката.

Направените разходи за стипендии на студентите и аспирантите, в съответствие с ПМС 207 от 1994 г. са в размер на 10,719 млн. лв. при планирани 13,072 млн. лв. Изпълнението е 82%, поради факта, че студентите, особено в техническите висши училища не отговарят на изискванията, посочени в постановлението. Тези разходи, както и социалните плащания по Указа за насърчаване на раждаемостта са съобразени с промените, направени с Постановление № 2 от 13 януари 1999 г. за изменение на нормативни актове на Министерския съвет, с което размера на посочените плащания не е в зависимост от минималната работна заплата за страната .

В съответствие с чл. 14 от ПМС № 23 от 10 февруари 1999 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България, неусвоените средства от стипендии на студентите по държавна поръчка, от помощи по Указа за насърчаване на раждаемостта и от не достигнати контингенти учащи се, се възстановява в приход на централния републикански бюджет.

В тази връзка, в края на 1999 г. бяха възстановени в бюджета неусвоените средства от горепосочените разходи.

Разходите за веществена издръжка представляват 32% от общите разходи по уточнения план, а по отчет 32.65%, което показва, че са използвани и собствени средства за подпомагане на ниската веществената издръжка.

По функция “Образование” този дял на веществените разходи по уточнен план е 29.44%, а по отчет 29.83%.

По функция “Здравеопазване” съответно 44.64% и 46.09%. Поради условното разделяне на разходите във функция “Образование” разходите са в по-голям размер и затова относителния дял на веществените разходи е сравнително по-малък.

Във висшето образование общо изпълнението на веществените разходи е 96.02%, като само по функция “Образование” е 94.76%. Най-високо е изпълнението на разходите за външни услуги – 116.56%, за командировки в страната и в чужбина - 103.18%, за вода - 103.66% и за други разходи – 97.05%.

Най-ниско е усвояването на разходите за постелен инвентар и облекло – 42.78% и за храна 80.37%.

Субсидията и собствените приходи са насочвани главно за осигуряване на отоплението и осветлението през учебната година (94.09%), за извършването на спешни и неотложни ремонти на покриви, санитарни възли, парни инсталации в

учебните сгради и студентските общежития и столове, както и за заплащане на външни услуги. т.ч. телефон, факс, вода, наеми.

В съответствие с изискванията на посоченото по-горе постановление за изпълнение на бюджета, много висши училища са възстановили в бюджета субсидия за не достигнати контингенти учащи се в края на 1999 г.

Във висшите училища щатните бройки са намалени по отчет с 1026 бр., докато средно-приравнения брой студенти е намален с 2844 бр.

Изпълнение на бюджета на Българска академия на науките

Финансирането на дейността на Българската академия на науките се осъществява със собствено реализирани приходи и със субсидия от републиканския бюджет. Тези средства осигуряват финансирането на науката и на почивното дело.

Във връзка с бюджета на Българската академия на науките следва да се има предвид следната особеност:

В консолидирания бюджет за 1999 г. на Република България е включен и бюджет на Българската академия на науките.

Съгласно чл. 11 от Закона за Българската академия на науките, същата съставя самостоятелен бюджет, чиито приходи се формират от субсидии /трансфер/ от държавния бюджет, утвърдени със закон от Народното събрание и приходи от договори, от реализация на интелектуални продукти, дарения и други приходи, като този бюджет се приема от Общото събрание на БАН. Съгласно разпоредбата на т. 8 в приложение № 2 към чл. 2 на Постановление № 181 на Министерския съвет от 1998 г. за определяне на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджетни кредити в сила от 01.01.1999 г., Българска академия на науките е определена като второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към МОН.

Независимо от включения бюджет на БАН в консолидирания бюджет за 1999 г., имайки предвид изложеното по-горе, съгласно чл. 5, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г., на академията е определен само трансфер от бюджета на Министерството на образованието и науката в размер на 35,457 млн. лв., който е един от приходите на БАН.

През 1999 г. като приходи в бюджета на Българска академия на науките по УП са постъпили 8,180 млн. лв., които са предимно от продажба на услуги, стоки и продукция (склучени договори в областта на науката с предприятия и др) – 6,533 млн. лв. и от отдадено под наем имущество – 1,319 млн. лв.

В изпълнение на разпоредбите на Закона на Българската академия на науките, на същата е определена субсидия /трансфер/ в размер на 35,457 млн. лв., от които до 31.12.1999 г. са усвоени 34,517 млн. лв. или изпълнението на субсидията спрямо ЗДБ и УП е 97,35%.

С извършените разходи през 1999 г. е осигурена издръжката на 8 431 щатни бройки, от които 8 405 щ. бр. са заети в областта на науката, а 26 щ. бройки в областта на почивното дело.

Отчета за разходите за 1999 г. на Българската академия на науките показва, че процентът на изпълнение на общите разходи спрямо уточнения план е 97,86%. От тях на текущите разходи – 97,80%, а на капиталовите разходи – 99,56%.

Процентното изпълнение на видовете разходи през 1999 г. спрямо уточнения план, е както следва:

Изпълнението на разходите за заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения е 100,65%. С тези средства са осигурени възнагражденията на работещите в Българската академия на науките, определени с нормативни актове за работната заплата в бюджетните организации.

Изпълнението на разходите за социално-осигурителните плащания е 98,98%. Към тях се отнасят социалните осигуровки за фонд “Обществено осигуряване”, чието изпълнение спрямо уточнения план е 98,96%, вноски за фонд “ПКБ” – 99,87% и здравноосигурителните вноски от работодатели -

97,45%. За фонд “Други възнаграждения и плащания за персонала” направените разходи спрямо уточнения план възлизат на 95,18%.

Разходите за издръжка на Българската академия на науките за 1999 г. са изпълнени 93,11%, от тях; за храна процентът на изпълнение е 77,95%; за медикаменти – 77,39%; за постелен инвентар и облекло – 94,71%; за командировки в страната и чужбина – 97,93%, за материали, горива и енергия – 94,98%, като с най-голям относителен дял в тях са разходите за топло и ел. енергия; за външни услуги изпълнението на разходите е 93,19%; за текущ ремонт – 97,69%; за учебни, научноизследователски разходи и книги за библиотеки – 94,93%; за други разходи – 83,11%.

Изпълнението на разходите за стипендии възлиза на 89,77%, за вноски за членски внос и участия в нетърговски организации и дейности – 98,88%.

Средствата за капиталовите разходи спрямо уточнения план за 1999 г. възлизат на 99,56%, от които за основен ремонт – 99,07%, за придобиване на материалните дълготрайни активи – 99,99% и за придобиване на нематериални дълготрайни активи – 87,33%.

Едни от характерните разходи, осигуряващи изпълнението на задачи с общонационално значение са плащанията за канални и сателитни връзки осъществявани от Българската академия на науките.

Група “Наука”

За група “Наука” по УП са предвидени общо разходи в размер на 43 864 752 лв., а са отчетени 42,927 млн. лв.

Отчета за разходите по група “Наука” за 1999 г. на Българската академия на науките показва, че процентът на изпълнение на общите разходи спрямо уточнения план е 97,86%. От тях на текущите разходи – 97,80%, а на капиталовите разходи – 99,56%.

Процентното изпълнение на видовете разходи през 1999 г. спрямо уточнения план, е както следва:

Изпълнението на разходите за заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения е 100,66%. С тези средства са осигурени възнагражденията на занимаващите се с наука в Българската академия на науките, определени с нормативни актове за работната заплата в бюджетните организации.

Изпълнението на разходите за социално-осигурителните плащания е 98,99%. Към тях се отнасят социалните осигуровки за фонд “Обществено осигуряване”, чието изпълнение спрямо уточнения план е 98,97%, вноски за фонд “ПКБ” – 99,95% и здравноосигурителните вноски от работодатели – 97,44%. За фонд “Други възнаграждения и плащания за персонала” направените разходи спрямо уточнения план възлиза на 95,18%.

Разходите за издръжка на Българската академия на науките за 1999 г. са изпълнени 93,08%, от тях; за храна процентът на изпълнение е 77,95%; за медикаменти – 77,39%; за постелен инвентар и облекло – 94,71%; за командировки в страната и чужбина – 97,93%, като изпълнението на разходите за командировки в страната е 98,81 % и за чужбина – 97,21%; за материали, горива и енергия – 94,95%; за външни услуги изпълнението на разходите е 93,16%; за текущ ремонт – 97,69%; за учебни, научноизследователски разходи и книги за библиотеки – 94,93%; за други разходи – 83,03%.

Изпълнението на разходите за стипендии възлиза на 89,77%, за вноски за членски внос и участия в нетърговски организации и дейности – 98,88%.

Средствата за капиталовите разходи спрямо уточнения план за 1999 г. възлизат на 99,56%, от които за основен ремонт – 99,07%, за придобиване на материалните дълготрайни активи – 100%.

Група “Почивно дело”

За група “Почивно дело” по УП са предвидени общо разходи в размер на 97 100 лв., а са отчетени 95 110 лв.

Отчета за разходите по група “Почивно дело” за 1999 г. показва, че процентът на изпълнение на общите разходи спрямо уточнения план е 97,95%. От тях на текущите разходи – 97,99%, а на капиталовите разходи – 95,94%.

Процентното изпълнение на видовете разходи през 1999 г. спрямо уточнения план, е както следва:

Изпълнението на разходите за заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения е 99,04%. С тези средства са осигурени възнагражденията на занимаващите се с почивното дело в Българската академия на науките, определени с нормативни актове за работната заплата в бюджетните организации.

Изпълнението на разходите за социално-осигурителните плащания е 91,10%. Към тях се отнасят социалните осигуровки за фонд “Обществено осигуряване”, чието изпълнение спрямо уточнения план е 96,70%, вноски за фонд “ПКБ” – 43,70% (наети пенсионери през активния сезон) и здравноосигурителните вноски от работодатели - 100,80%. За фонд “Други възнаграждения и плащания за персонала” направените разходи спрямо уточнения план възлиза на 97,54%.

Разходите за издръжка на почивното дело през 1999 г. са изпълнени 98,63%, от тях; за командировки в страната – 99,35%; за материали, горива и енергия – 98,91%, като с най-голям относителен дял в тях са разходите за ел. енергия; за външни услуги изпълнението на разходите е 98,55%; за други разходи – 97,36%, от които най-голям относителен дял имат данъка върху печалбата и данъка за общините.

Средствата за капиталовите разходи спрямо уточнения план за 1999 г. възлизат на 95,94%, които са за придобиване на материални дълготрайни активи.

Някои извънбюджетни фондове и сметки на централно ниво

В консолидирания бюджет за 1999 г. са включени всички извънбюджетни сметки и фондове на централно ниво: Национален фонд за опазване на околната среда, Фонд "Републиканска пътна мрежа", Национален фонд "Българска гора", Фонд "Национална съобщителна система", Фонд "Социално подпомагане", Фонд "Условия на труд", Фонд "Развитие на националната система за обслужване на въздушното движение", Фонд "Рехабилитация и социална интеграция", Фонд "Затворни сгради", Фонд "Съдебни сгради", Фонд "Затворно дело", Фонд "Безопасност и съхраняване на радиоактивни отпадъци", Фонд "Извеждане на ядрени съоръжения от експлоатация", Национален дарителски фонд "13 века България", Национален дворец на културата (в т. ч. Фестивален комплекс, Варна), Национален компенсационен жилищен фонд, Фонд "Радио и телевизия", Извънбюджетна сметка на Народното събрание за "Държавен вестник".

ПРИХОДИ

1. Общо приходи по ЗДБ за 1999 г.	463 692 150 лв.
в т.ч. фонд "ПКБ"	241 624 150 лв.
2. Уточнен план /УП/ за 1999 г.	754 606 122 лв.
в т.ч. фонд "ПКБ"	205 122 135 лв.
3. Отчет на приходите към 31.12.1999 г.	640 724 867 лв.
в т.ч. фонд "ПКБ"	189 195 522 лв.
4. Процент на изпълнение спрямо ЗДБ	138.18%
в т.ч. фонд "ПКБ"	78.30%
5. Процент на изпълнение спрямо УП	84.91%
в т.ч. фонд "ПКБ"	92.24%

По закона за бюджета за 1999 г. разчета на приходите на извънбюджетните сметки и фондове е 463,692 млн. лв. По уточнен план приходите възлизат на 754,606 млн. лв., а по отчет са 640,725 млн. лв. Изпълнението е 138.18% спрямо закона за бюджета и 84.91% спрямо уточнения план.

Основна част от приходите на извънбюджетните сметки и фондове са данъчните приходи в размер на 401,797 млн. лв. (62.71% от общите приходи), които включват приходи от социално-осигурителни вноски в размер на 187,476 млн.лв. (46.66% от данъчните приходи; 29.26% от общите приходи) и приходи от други данъци в размер на 214,321 млн. лв. (53.34% от данъчните приходи; 33.45% от общите приходи). Изпълнението на данъчните приходи е 100.44% спрямо закона за бюджета и 93.36% спрямо уточнения план.

Неданъчните приходи в размер на 237,871 млн. лв. представляват 37.13% от общите приходи, от тях най-голям относителен дял имат приходите от държавни такси в размер на 152,292 млн. лв. (64.02% от неданъчните приходи и 23.77% от общите приходи). Изпълнението на неданъчните приходи е 373.58% спрямо заложените в Закона за държавния бюджет и 94.43% спрямо уточнения план.

Приходите от получени дарения и помощи от страната в размер на 1,056 млн. лв. представляват 0.16% от общите приходи. Изпълнението им е 148.52% спрямо уточнения план.

Трансфери от централния бюджет за извънбюджетни сметки и фондове

Трансферите от централния републикански бюджет за извънбюджетните сметки и фондове възлизат на 30,847 млн. лв. Изпълнението е 99.87% спрямо планираните за годината средства в размер на 30,888 млн. лв.

РАЗХОДИ ПО ФУНКЦИИ НА ИЗВЪНБЮДЖЕТНИТЕ СМЕТКИ И ФОНДОВЕ

ОТБРАНА И СИГУРНОСТ

ФУНКЦИЯ СЪДЕБНА ВЛАСТ

В съответствие с чл.47, ал.2 от Закона за устройството на държавния бюджет Министерския съвет утвърди план-сметката за приходите и разходите на фонд "Съдебни сгради" към Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция /МППЕ/.

Планираните разходи по фонда са както следва:

1. Общо разходи:	1 338 939 лв.
в т.ч.	
▪ текущи разходи	17 939 лв.
▪ капиталови разходи	1 321 000 лв.
2. Натурални показатели:	
▪ щатни бройки	5
▪ средногодишни щ.бр.	5

По годишен отчет за 1999 год. извършените общо разходи са в размер на 1,327 млн. лв. - 99,15%, в т.ч. капиталови разходи 1,311 млн. лева - 99,27%.

Основно разходите по този фонд са свързани с изграждането и ремонтването на съдебните сгради (в съответствие с Закона за съдебната власт). В тази връзка следва да се отбележи, че приходите по фонда са трансфери от таксите събирани от съдебната власт (4%).

Като цяло не се отбелязва превишение на разходите по отчет, спрямо уточнен план.

ФУНКЦИЯ АДМИНИСТРАЦИЯ НА ЗАТВОРИТЕ

В съответствие с чл. 47, ал. 2 от Закона за устройството на държавния бюджет Министерския съвет утвърди план-сметките за приходите и разходите на фонд "Затворни сгради" и фонд "Затворно дело" към Министерството на правосъдието и правната евроинтеграция (МППЕ).

Планираните разходи по фондовете общо са както следва:

Общо разходи:	7 923 100 лв.
в т.ч.	
▪ текущи разходи	7 323 100 лв.
▪ капиталови разходи	600 000 лв.

По годишен отчет за 1999 г. извършените общо разходи са в размер на 8,907 млн. лв. - 112,42%, в т.ч. капиталови разходи 557 325 лева - 92,89%.

Основната причина за превишението на разходите по отчет, спрямо уточнен план, е че във фонд "Затворно дело" (създаден със Закона за изтърпяване на наказанията) се отчитат приходите и разходите от стопанската дейност извършвана от затворите, а този процес е невъзможно да се планира с точност.

В тази връзка се отбелязва превишение на разходите свързани със стопанския характер на фонд "Затворно дело", като материали, горива и енергия, външни услуги и заплащането труда на затворниците.

Разходите по фонд "Затворни сгради" са свързани с изграждането и ремонтирането на затворни сгради (в съответствие с Закона за съдебната власт). В тази връзка следва да се отбележи, че приходите по фонда са трансфери от таксите събирани от съдебната власт са в размер на 1%.

ФУНКЦИЯ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Изпълнението на разходите на фонд "Условия на труд" за 1999 г. по функция "Здравеопазване" възлиза на 479 523 лв. Това представлява 45.07% спрямо уточнения план за 1999 г. в размер на 1,063 млн. лв.

ФУНКЦИЯ СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ

СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Общия размер на разходите на извънбюджетните сметки и фондове във функция "Социални помощи и обезщетения" по Закона за държавния бюджет за 1999 г. възлиза на 214,021 млн. лв. По отчет общите разходи са 202,998 млн. лв., което представлява 107.26% спрямо предвидените по уточнен план 189,255 млн. лв. В абсолютен размер отчетените разходи са с 13,743 млн. лв. в повече от плана.

Фонд "Професионална квалификация и безработица" към Министерството на труда и социалната политика отчита разходи по тази функция за 1999 г. в размер на 187,118 млн. лв. Това представлява 107.61% спрямо уточнения план от 173,890 млн. лв. или с 13,228 млн. лв. повече. Предвидените по Закона за държавния бюджет за 1999 г. средства са 214,021 млн. лв.

Отчетените общи разходи за изплатени помощи и обезщетения на безработни в размер на 187,118 млн. лв. се разпределят както следва:

Изплатени обезщетения и помощи – 114,087 млн. лв.

Еднократно изплатени обезщетения по ПМС 100 от 30.04.1999 г.в размер на 34,794 млн. лв.

Разходи за програми осигуряващи заетост на безработни – 32,948 млн. лв.

Разходи за насърчаване на работодатели за осигуряване на заетост – 3,634 млн. лв.

Разходи за професионална квалификация на безработни в размер на 1,602 млн. лв.

По уточнен план разходите на Национален компенсационен жилищен фонд към Министерския съвет възлизат на 15,365 млн. лв., а по отчет – на 15,880 млн. лв., т.е. с 514 884 лв. повече от предварително планираните. Това се дължи на по-големия брой постъпили искания от местни комисии при общините за изплащане на левови компенсации на правоимащи граждани и с оглед недопускане създаването на социално напрежение.

ФУНКЦИЯ РАБОТИ И СЛУЖБИ ПО СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ И ЗАЕТОСТТА

Предвидените по Закона за държавния бюджет за 1999 г. по функция “Работи и служби по социалното осигуряване и заетостта” средства са в размер на 27,669 млн. лв. По уточнен план към 31.12.1999 г. общо разходите възлизат на 60,821 млн. лв. Общият размер на разходите по отчет за 1999 г. е 56,368 млн. лв., което представлява 92.68% от уточнения план или с 4,453 млн. лв. по-малко.

Отчетените от фонд “Професионална квалификация и безработица” средства по тази функция за 1999 г. са в размер на 53,129 млн. лв., което е с 4,529 млн. лв. по-малко от уточнените по план 57,658 млн. лв. или 92.14% спрямо уточнения план за 1999 г.

По уточнен план разходите на фонд “Социално подпомагане” към Министерството на труда и социалната политика са в размер на 1,552 млн. лв. Отчетените за 1999 г. разходи възлизат на 1,849 млн. лв. или с 296 573 лв. повече от предварително планираните средства.

Разходите на фонд “Рехабилитация и социална интеграция” към Министерския съвет са в размер на 1,389 млн. лв., което представлява 86.29% от уточнения план от 1,610 млн. лв. В абсолютен размер това е с 220 648 лв. по-малко спрямо плана за 1999 г.

ФУНКЦИЯ ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БЛАГОУСТРОЙСТВО, КОМУНАЛНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В списъка на извънбюджетните сметки и фондове функция “Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда” включва Националния компенсационен жилищен фонд и Националния фонд за опазване на околната среда.

Приходната част на Националния компенсационен жилищен фонд е изпълнена със 119.43%, разходната - с 102.80% при получен трансфер, който е равен на размера на определения трансфер в уточнения план.

Националният фонд за опазване на околната среда е изпълнил приходите си със 100.47%, разходната част - с 95.26%. Основната част от разходите са били предназначени за финансиране на големи инвестиционни обекти, в т.ч. безвъзмездни помощи за общини, безлихвени заеми на фирми и изграждане и поддържане на Националната система за мониторинг и контрол на околната среда. В този фонд се включват и средства за осъществяване на дейността на дирекциите на Националните паркове, вкл.в защитените територии.

ФУНКЦИЯ ПОЧИВНО ДЕЛО, КУЛТУРА, РЕЛИГИОЗНИ ДЕЙНОСТИ

ГРУПА КУЛТУРА

1. Уточнен план	6 047 539 лв.
в т.ч. капиталови разходи	225 479 лв.
2. Отчет на разходите към 31.12.1999г.	6 015 929 лв.
в т.ч. капиталови разходи	219 462 лв.
3. Процент на изпълнение (т.2:т1)	99.48 %

През 1999г. на основание чл. 47, ал. 3 от Закона за устройството на държавния бюджет и Приложение № 3 към параграф 8, ал.1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г. се утвърдиха, от министъра на финансите, извънбюджетните сметки на Национален дворец на културата и ФК - Варна и НДФ "13 века България". Не беше утвърдена от Министерски съвет извънбюджетната сметка на фонд "Радио и телевизия", поради това, че предвидените с чл. 94 от Закона за радиото и телевизията приходи от месечни такси в размер на 0.6 от минималната работна заплата за страната, определена от Министерския съвет все още не се събират, по реда определен с чл. 95 от същия закон. Чрез изброените по-горе извънбюджетни сметки се финансира цялостната издръжка на Националния дворец на културата и ФК - Варна, издръжката на централното управление и регионалните ръководства на НДФ "13 века България.

Разходите по уточнен план за извършване на горните дейности са в размер на 6,048 млн. лв. Заетите лица по план са 534 щ.бр. а по отчет 539 щ.бр. Разходите за заплати и възнаграждения на персонала по отчет са 1,591 млн. лв. В изпълнение на поетите договорености с Международния валутен фонд и приетата от правителството политика по доходите, през 1999 г. средните месечни брутни работни заплати са индексирани, както следва: от 01.01.1999г. с 10% и от 01.07.1999г. с 5.0%.

За други възнаграждения и плащания на персонала при уточнен план 316 800 лв. са извършени разходи за 523 401 лв., като са отчетени разходи за възнаграждения по граждански договори и изплащане обезщетения по чл.220, чл.222 и чл.224 от КТ.

За социално-осигурителни плащания са изплатени средства в размер на 645 567 лв.

Разходите за текуща издръжка по уточнен план са в размер на 3,150 млн. лв., а по отчет 3,027 млн. лв. или изпълнението е 96.11%. По отчет тези разходи представляват 50.32% от общите разходи.

За командировки при план 3 000 лв. са извършени разходи в размер на 2 918 лв.

В разходите за материали, горива и енергия при план 1,570 млн. лв. са отчетени 1,627 млн. лв. или изпълнение - 103.65%. По отчет този разход е 27.08% от общите разходи за издръжка. Тук са включени разходите за канцеларски материали, разходи за горива, за електроенергия, технически материали. За външни услуги при план 725 600 лв. са извършени разходи в размер на 640 915 лв. или изпълнението е 83.78%. Отчетените разходи са 10.65% от общите разходи за издръжка. Това са разходи за телефонни и пощенски услуги, разходи за наеми, транспортни услуги, разходи за охрана и др.

За текущи ремонти и подновяване на сградния фонд при планирани средства в размер на 460 000 лв. са извършени разходи в размер на 424 866

лв. или изпълнение 92.36% Отчетените разходи са 7.06% от общите разходи за издръжка.

По параграф 18 – Други разходи при план 368 611 лв. са отчетени разходи в размер на 318 158 лв. или изпълнението е 86.31%. Направените разходи са за СБКО на наетия персонал, за посрещане на гости, разходи за посрещане на дарители, пропагандно-издателска дейност и предметни дарения, разходи за съвещания и изложби и др. в размер на 206 735 лв., отчетени са разходи за изплащане на общински данъци.

За капиталови разходи при план 225 479 лв. са разходвани 219 462 лв., или изпълнението е 97.33%. Отчетените разходи са 3.65% от общите разходи от които за основен ремонт 73 417 лв. и за придобиване на дълготрайни активи, като СМР, проектиране, закупуване на машини и съоръжения и за обновяване на материална база, компютри, транспортни средства – 146 045 лв.

ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ

ФУНКЦИЯ МИННО ДЕЛО, ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ

Разходите по Функция “Минно дело, горива и енергия” в размер на 3,985 млн. лв. по уточнен план за 1999 г., бяха предназначени за финансиране на дейности съгласно Закона за използване на атомната енергия за мирни цели чрез фонд “Безопасност и съхраняване на радиоактивни отпадъци” и фонд “Извеждане на ядрени съоръжения от експлоатация” към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

От общия обем на разходите беше осигурено финансирането на работните заплати на 10 щ.бр., като бе спазена общата методика за определяне на заплатите във всички бюджетни дейности за 1999 г.

По отчет 1999 год. извършените общо разходи са 1,487 млн. лв., в т.ч. текущи разходи 296 993 лв. или 28,27% спрямо уточнен план и капиталови разходи 1,190 млн. лв. или 40,54% спрямо уточнен план 1999 г.

Извършените разходи са едва 37,30% спрямо уточнен план за 1999 год., което е в резултат и на спазваните приоритети по Закона за държавния бюджет за 1999 г.

Целевата извънбюджетна сметка на Министерството на финансите “Дивидент за държавата от търговските дружества с държавно участие” е включена в консолидирания бюджет и е част от фискалния резерв.

Нормативната регламентация на приходите по сметката е посочена в чл. 35 и 36 от ПМС № 23/1999г. за изпълнение на държавния бюджет. Основното направление на разходите е свързано с финансиране реструктурирането на рудодобива, чрез закриване на неефективни участъци и рудници по реда и условията на ПМС №140/1992г. и допълващите го постановления; техническа ликвидация и консервация на неефективни производствени мощности във въгледобива, съгласно ПМС № 199/1996г. както и прекратяване на уранодобивната дейност и ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина, съгласно ПМС № 163/1992г., ПМС №56/1994г. и ПМС №74/1998г.

Финансирането на мероприятията свързани с реструктуриране на въгледобивните и рудодобивни търговски дружества и ликвидирането на последствията от добива и преработката на уранова суровина от целевата

извънбюджетна сметка на Министерството на финансите, “Дивидент за държавата от търговските дружества с държавно участие” се извършва на основание работни проекти приети от междуведомствени експертни съвети, в които участват представители от Министерство на икономиката, Държавната агенция за енергетика и енергийна ефективност, Министерство на околната среда и водите, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на земеделието и горите и Министерство на финансите.

За периода 1992 – 1999 г. за изпълнение на мероприятията по реструктуриране на рудодобива и ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина от целевата извънбюджетна сметка са предоставени средства, както следва:

	1992- 1999 г	само 1999 г.
рудодобив	18 738 786.лв.	10 336 835 .лв.
в т.ч.: техн..ликвидация	9 312 014 .лв.	5 143 121 .лв.
техн. и биол. рекулт	7 113 337 .лв.	4 889 138 .лв.
очистка води	15 612 лв	-
проф. заболявания	510 678 лв	284 251 лв
проектиране	34 045 лв	20 325 лв
субсидии	1 753 099 лв	-

	1992- 1999 г	само 1999 г.
уранодобив	9 388 991 лв.	3 765 522.лв.
в т.ч.: техн. ликвидация	1 581 296. лв.	386 313.лв.
техн.и биол.рекулт	3 986 825 .лв.	1 503 561 лв
очистка на замърсени руднични води	1 159 505 лв.	750 851.лв.
мониторинг	1 633 246 .лв.	1 060 569.лв.
проф.заболявания	106 821 лв	-
екостатус	842 934 лв	-
проектиране	78 364 лв	64 228 лв

Завършена е техническата ликвидация на 50 обекта в рудодобива и 39 обекта в уранодобива. Приключено е консервацията и рекултивацията на хвостохранилище “Лютаджик” към “Елисейна” ЕАД. През 1999 г. бяха предоставени значителни средства за реструктуриране на рудодобива, тъй като започна консервацията на хвостохранилища: “Устрем-4”, “Малко Търново”, “Върли бряг” и “Росен”.

За изпълнение на мероприятията по техническа ликвидация на 17 участъка в 9 възледобивни, съгласно ПМС № 199/1996 г., през 1999 г. бяха предоставени 11,969 млн. лв.

През изтеклата година бе възстановена предоставена временна финансова помощ в размер на 11 188 967 лв., от дружествата:

- АК “Балкан” – съгласно РМС № 500 от 09.1999 г. – 6,3 млн. лв
- “Горубсо-Лъки” АД – Протокол № 9 от 26.02.1998 г. на МС - 500 316 лв.
- Център за масова приватизация - РМС № 576 от 30.10.1998 г. – 3,801 млн. лв.
- Зърнени храни по РМС №986 и РМС № 987 от 27.11.1997 г. - 587 792 лв.

ФУНКЦИЯ СЕЛСКО СТОПАНСТВО, ГОРСКО СТОПАНСТВО, ЛОВ И РИБОЛОВ

С предвидените средства по Функция "Селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов" в размер на 69,323 млн. лв. по уточнен план за 1999 г. се финансираха дейности съгласно Закона за горите чрез фонд "Българска гора" към Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа.

От общия размер на разходите по тази функция най-висок относителен дял заемат извършените разходи за заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови правоотношения, Социално-осигурителните плащания, материали, горива и енергия, външни услуги, параграф 18 Други разходи и капиталови разходи.

Отбелязва се превишение по параграф 02-00 Други възнаграждения и плащания за персонал - 109,40% спрямо уточнен план за 1999 г. в резултат на изплатените обезщетения на пенсиониран и съкратен персонал, параграф 14-00 Материали, горива и енергия – 101,28%, параграф 15-00 Външни услуги и параграф 18-00 Други разходи спрямо уточнен план за 1999 г. в резултат на извършени спешни разходи свързани с дейността в края на отчетния период.

По останалите параграфи не се отбелязва превишение по отчет, в това число и по капиталовите разходи.

От общия обем на разходите беше осигурено финансирането на работните заплати на 7 038 щ.бр., като се спази общата методика за определяне на заплатите във всички бюджетни дейности за 1999 г.

Държавен фонд "Земеделие" за 1999 г.

Държавен фонд "Земеделие" е създаден съгласно чл. 11 на Закона за подпомагане на земеделските производители (ДВ, бр. 58 от 1998 г.).

Предназначението на ДФ "Земеделие" е да подпомага финансово земеделските производители за инвестиции в земеделието, производство на земеделска продукция за пазара, създаване на животновъдни ферми и закупуване на племенни животни и др.. За изпълнението на тези задачи фондът отпуска субсидии, целеви кредити, покрива изцяло или отчасти разходите за лихви по банкови кредити и др.

Държавен фонд "Земеделие" е юридическо лице на извънбюджетна сметка към Министерството на земеделието и горите. Фондът се управлява от Управителен съвет, като министърът на земеделието и горите е по право член и председател на Управителния съвет.

Набирането и разходването на средствата по фонда се извършва съгласно приходно-разходна сметка, която ежегодно се утвърждава от Министерския съвет.

С Решение № 769 на Министерския съвет от 6 декември 1999 г. беше утвърдена план-сметката за приходите и разходите на ДФ "Земеделие" за 1999 г.

Събраните през отчетната година приходи в размер на 15,36 млн. лв. са под планираните (16,3 млн. лв.) с 940 000 лв.

Предвидени са общо разходи в размер на 70,56 млн. лв., а са отчетени 74,86 млн. лв. или с 4,3 млн. лв. в повече.

По сметката на фонда като трансфер от Държавния бюджет са постъпили 49,5 млн. лв. при разчетени 84 млн. лв. със Закона за Държавния бюджет за 1999 г.

Държавен фонд "Земеделие" е приключил отчетната 1999 г. с излишък в размер на 12,832 млн. лв., при предвиден такъв – 27,323 млн. лв.

За 1999 г. главните приоритети за предоставяне на средства от ДФ "Земеделие" са били:

1. Субсидии за нефинансови предприятия за текуща дейност. Изразходвани са 13,353 млн. лв., като са изплатени субсидии за съхранение на пшеница за хляб, реколта 1998 г. и реколта 1999 г., за финансово подпомагане на изхранването на животни и птици с национална значимост за опазване на геноцида и др. Тенденцията е ДФ "Земеделие" за в бъдеще да преустановява използването на преки целеви субсидии за стимулиране на производството на определени земеделски продукти.

2. Краткосрочно финансово подпомагане на земеделските производители. Предоставени са средства в размер на 37,285 млн. лв., а са възстановени такива в размер на 15,293 млн. лв. За финансовото подпомагане и стимулиране отглеждането на определени земеделски култури ДФ "Земеделие" използва следните финансови линии:

- финансово подпомагане на "фючърсна" основа производството на пшеница за хляб, реколта 1999 г. и 2000 г.;
- преференциална кредитна линия за производството на царевица за зърно, реколта 1998 г.;
- преференциална кредитна линия за производството на маслодаен слънчоглед, реколта 1998 г.;
- преференциална кредитна линия за производството на пшеница за хляб и семепроизводство, реколта 1999г.;
- стоков кредит (семена) за производството на пшеница за хляб, реколта 1999 г.;
- стоков кредит – концентриран фураж за подпомагане изхранването на животни и птици от основните стада.

По принцип, краткосрочното финансово подпомагане има за цел да стимулира (насърчи) производството на определени земеделски продукти. То има подчертано временен характер и с формирането на реални пазарни отношения в отрасъла постепенно ще губи своята актуалност. ДФ "Земеделие" предвижда постепенно свиване и елиминиране на краткосрочното финансово подпомагане за сметка на разширяване на инвестиционното (дългосрочно) финансово подпомагане на земеделските производители.

3. Дългосрочно кредитиране. Предоставени са средства в размер на 15,122 млн. лв., а са възстановени – 10,284 млн. лв. Основните направления за реализацията на този финансов ресурс са определени в приетите от фонда шест инвестиционни програми:

- "Земеделско начало";
- "Българска ферма";
- "Развитие";
- "Планинско земеделие";
- "Екоземеделие"
- "Млад земеделец".

От 2000 г. се предвижда ДФ "Земеделие" да бъде националният партньор, чрез който ще се извършва усвояването на средствата от

предприсъединителните фондове (програма САПАРД) предназначени за подпомагане развитието на земеделието и селските райони.

Фонд "Тютюн"

Фонд "Тютюн" е създаден, съгласно чл. 19 на Закона за тютюна и тютюневите изделия (Обн. ДВ, бр. 101/1993 г., изм. и доп. с ДВ, бр. 110/1996 г.).

През 1999 г. фонд "Тютюн" беше юридическо лице на извънбюджетна сметка към Министерство на земеделието и горите. Управлението на фонда се осъществява от Управителен съвет като председател на този съвет е министърът на земеделието и горите. Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2000 г., параграф 7, ал. 1 фонд "Тютюн" се преобразува, считано от 1 януари 2000 г. във второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към Министерството на земеделието и горите при спазване на специфичния характер на организация и използване на предвидените средства.

Предназначението на фонд "Тютюн" е да осигурява финансово-икономическите условия за провеждане на единна държавна политика в областта на тютюнопроизводството и да регулира производството, изкупуването и търговията с тютюн.

С Решение № 149 от 31 март 1999 г. на Министерския съвет е утвърдена план-сметка за приходите и разходите на фонд "Тютюн" за 1999 год. Приходната и разходната част на план - сметката са съобразени с изискванията на Закона за устройството на държавния бюджет и със Закона за тютюна и тютюневите изделия.

Като приходи общо са предвидени 26,191 млн. лв. и 29,102 млн. лв. остатък по сметката от 1998 г.

Общото преизпълнение на приходната част спрямо плана за 1999 г. възлиза на 1,186 млн. лв.

Като разходи общо са предвидени 29,311 млн. лв.

Общото неизпълнение на разходната част спрямо плана за 1999 г. възлиза на 9,041 млн. лв.

Това се дължи на икономия от заплати, социално осигуряване, командировки, материални разходи, външни услуги и др. Голям дял на неусвоените средства е в "Приръст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция" (разходи за изкупен тютюн по чл. 14 от ЗТТИ) в размер на 1,781 млн. лв. и "Субсидии за нефинансови предприятия за текуща дейност" (премиране на тютюнопроизводителите по реда на чл. 18а на ЗТТИ за реколта 1997 г. и за реколта 1998 г.) в размер на 1,895 млн. лв.

Наличността в края на годината възлиза на 36,203 млн. лв., което превишава с 10,227 млн. лв. плана.

Основните приоритети при предоставянето на средства от фонда са за:

- осигуряване на тютюневи семена, съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗТТИ в размер на 1,095 млн. лв.;
- премиране на тютюнопроизводителите по реда на чл. 18а от ЗТТИ в размер на 13,104 млн. лв.;
- заплащане на неизкупения тютюн от тютюнопроизводителите, съгласно чл. 14 от ЗТТИ в размер на 4,433 млн. лв.

С предоставянето на тези средства се стимулира не само производството на тютюн, което е основен поминък за населението в

планинските и полупланинските райони на страната, но се създава възможност за алтернативна заетост и преодоляване на безработицата в тези райони.

През 2000 г. фонд "Тютюн" има задачата да регулира производството и реализацията на тютюн чрез предоставяне на безвъзмездни премии и парична подкрепа директно на тютюнопроизводителите за реколта 1999 г., което ще гарантира доходите на тютюнопроизводителите и изкупуването на произведената от тях продукция от една страна, а от друга ще стимулира производството на тютюн.

Съгласно приетия Закон за изменение и допълнение на Закона за тютюна и тютюневите изделия в перспектива акцентът в дейността на фонд "Тютюн" ще бъде не само финансовото подпомагане и стимулиране на инвестиционния процес в тютюнопроизводството, а също така изготвяне на национална стратегия за развитие на тютюнопроизводството и ценова политика по определянето на минимални изкупни цени на тютюна.

Тютюнопроизводството и тютюневата промишленост заемат приоритетно място в икономическия живот на страната, поради което имат важно значение в подготовката на България за присъединяването в ЕС. Изграждането на ефективен и конкурентноспособен аграрен сектор чрез привличане на финансови средства от предприсъединителните фондове (САПАРД) на ЕС ще доведат до устойчиво развитие на земеделието и на селските райони, до алтернативна заетост на населението и до подобряване на инвестиционния климат в тази промишленост.

ФУНКЦИЯ ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

Със средствата по Функция "Транспорт и съобщения" в размер на 345,010 млн. лв. по уточнен план за 1999 г. се финансираха дейности по Закона за далекосъобщенията чрез фонд "Национална съобщителна система" и Закона за гражданското въздухоплаване чрез фонд "Развитие на националната система за обслужване на въздушното движение" към Министерство на транспорта и дейности по Закона за таксите върху течните горива чрез фонд "Републиканска пътна мрежа" към Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

От общия обем на разходите беше осигурено финансирането на работни заплати на 1 378 щ.бр., като бе спазена общата методика за определяне на заплатите във всички бюджетни дейности за 1999 г.

Най-голям относителен дял от извършените разходи, заемат заплатите и възнагражденията за персонала, нает по трудови правоотношения, социално-осигурителните плащания, външните услуги, материали, горива и енергия, параграф 18 Други разходи и параграф 50-00 Капиталови разходи, които са в съответствие с актуализираната инвестиционна програма на Република България за 1999 г.

Превишението на заплатите и социално-осигурителните плащания е в резултат на съществуващия по-различен механизъм на изплащане на работните заплати в Главна дирекция "Ръководство на въздушното движение".

Като цяло не се отбелязва превишение на общите разходи спрямо уточнен план 1999 г.

ФУНКЦИЯ ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ПО ИКОНОМИКАТА

Със средствата по Функция "Други дейности по икономиката" в размер на 2,634 млн. лв. по уточнен план за 1999 г. се финансираха дейности съгласно Закона за Държавен вестник чрез извънбюджетната сметка на "Държавен вестник" към Народното събрание.

От общия обем на разходите беше осигурено финансирането на работни заплати на 26 щ.бр., като бе спазена общата методика за определяне на заплатите във всички бюджетни дейности за 1999 г.

Най-голям отосителен дял от извършените разходи заемат Заплатите и възнагражденията на персонала, зает по трудови правоотношения, социално-осигурителните плащания, материали, горива и енергия, външни услуги, параграф 18 Други разходи и параграф 50-00 Капиталови разходи, които са в съответствие с актуализираната инвестиционна програма на Република България за 1999 г.

ФУНКЦИЯ РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДРУГИТЕ ФУНКЦИИ

1. Закон за бюджета за 1999 г.	23 500 000 лв.
2. Уточнен план 1999 г.	30 256 680 лв.
3. Отчет 1999 г.	16 169 476 лв.
4. Процент към закона за бюджета	68.81%
5. Процент към уточнен план	53.44%

По Закона за държавния бюджет за 1999 г. в тази функция са разчетени средства в размер на 23,5 млн. лв. - предоставена беше временна финансова помощ за екологични обекти, финансирани от Националния фонд за опазване на околната среда.

По уточнен план общо разходите възлизат на 30,257 млн. лв., а по отчет – на 16,169 млн. лв.

За изплащане на лихви са планирани 16,426 млн. лв., по отчет средствата са в размер на 6,941 млн. лв. (Фонд "Развитие на националната система за обслужване на въздушното движение" - по план - 5 млн. лв. , по отчет – 4,960 млн. лв. и Фонд "Републиканска пътна мрежа" – по план – 11,426 млн. лв., по отчет – 1,981 млн. лв.).

По уточнен план средствата за временна финансова помощ възлизат на 13,831 млн. лв., по отчет – 8,632 млн. лв.

Отчетени са плащания по поети гаранции и поръчителства в размер на 596 263 лв.

Изпълнението на разходите по тази функция е 68.81% спрямо закона за бюджета и 53.44% спрямо уточнения план.

Заклучение

От изпълнението на държавния бюджет за 1999 г. могат да се направят следните изводи:

1. Отчетът на държавния бюджет за 1999 г. отразява успешното изпълнение на средносрочната фискална стратегия на правителството, в съответствие с приетата от него "Програма 2000" и в контекста на тригодишното споразумение с Международния валутен фонд за поддържане на макроикономическа стабилност.
2. Постигнатият реален икономически ръст от 2.4% на БВП за 1999 г. (22 776.4 млн.лв. по предварителни данни на НСИ) показва, че вътрешното търсене продължава успешно да компенсира спада в износа и да допринася за повишаване на добавената стойност в икономиката.
3. Бюджетът реагира адекватно на всички външни и вътрешни шокове. Затягането на бюджетната позиция чрез ограничаване на дефицита на консолидирания държавен бюджет до 0.98% от БВП (при програмен 2.8% от БВП) до голяма степен неутрализира влошаването на баланса по текущата сметка. Правителството достигна този резултат чрез провеждане на строга бюджетна политика, засилен контрол върху изпълнението на приходите и разходването на бюджетните средства на централно ниво. То отчете излишък по републиканския бюджет 2.03% от БВП за 1999 г. (при утвърден по закона дефицит 1.76% от БВП).
4. Постигната е фискална консолидация чрез оптимизиране броя на първостепенните разпоредители до 33 от началото на 1999 г. Намален е и броя на извънбюджетните сметки и фондове до 28, с цел консолидирането на типично бюджетните дейности отново в бюджета и постигането на по-голяма прозрачност на бюджетния процес.
5. Изпълнението на приходите показва, че повишената им събираемост компенсира изцяло намалението на данъчните ставки и неблагоприятното влияние на външните фактори върху икономиката:
 - повишената събираемост се дължи изключително на усъвършенстването на данъчното законодателство, което насърчава доброволното плащане, стимулира регулярните платци и атакува скритата икономика;
 - по-нататъшното увеличаване на събираемостта зависи от укрепването и подобряването на работата на данъчната администрация.
6. Постигнатото равнище на нелихвените разходи не трябва да бъде надхвърляно, с цел поддържане на фискална стабилност:

- увеличаването на разходите по съставните бюджети на консолидираната фискална програма следва да се оптимизира по отношение на крайните резултати;
 - подобряването на ефективността на бюджетните разходи следва да се постигне чрез реструктуриране на основните бюджетни системи и закриването на съществуващи неефективни структури;
 - постиганите положителни ефекти във фискалната област следва да се използват за еднократни програми или за увеличаването на фискалния резерв.
7. Поддържането на адекватен баланс по фискалния резерв е необходимо условие за осигуряване на плащанията по обслужването на държавния дълг в краткосрочен план и е гаранция за чуждите инвеститори.
 8. Функционирането на единната сметка на републиканския бюджет в БНБ от началото на 1999 г. оптимизира управлението на бюджетните ресурси и създаде условия за въвеждането на системата на единната сметка за всички бюджетни разпоредители.
 9. Въвеждането и изграждането на информационната система за финансово управление в бюджетния сектор (ИСФУ), подготовката за която приключи през 1999 г., ще спомогне за въвеждането на основните функции на държавното съкровище, ще оптимизира изпълнението на консолидирания държавен бюджет, в съответствие с изискванията на Европейската общност.

Фискалната стратегия на правителството ще следва приетата от него "Програма 2001" и тригодишното споразумение с Международния валутен фонд за осигуряване на макроикономическа стабилност и провеждането на строга бюджетна политика.

- ПРИЛОЖЕНИЕ: 1. Отчет на държавния бюджет за 1999 г.
2. Отчет на консолидирания държавен бюджет за 1999 г.

МИНИСТЪР: